

SPK

Sermaye Piyasası Kurulu

Faaliyet Raporu

2006

SERMAYE PİYASASI KURULU
2006 YILI
FAALİYET RAPORU

İÇİNDEKİLER

TABLolar	iii
GRAfİKLER	v
KISALTMALAR	vi
KURUL 2. BAŞKANININ MESAJI	vii
1. SERMAYE PİYASASI KURULU	1
1.1. MİSYON, VİZYON, GÖREV VE YETKİLERİ	1
1.2. KARAR ORGANI VE ORGANİZASYON	2
1.2.1. Karar Organı	2
1.2.2. Organizasyon	5
1.3. BÜTÇE	7
1.4. PERSONEL	7
2. DÜNYA EKONOMİSİ	9
2.1. GELİŞMİŞ EKONOMİLER	11
2.2. GELİŞMEKTE OLAN EKONOMİLER	12
2.3. PARA VE TAHVİL PİYASALARI	12
2.4. BORSALAR	15
2.5. DÖVİZ PİYASALARI	15
3. TÜRKİYE EKONOMİSİ	18
4. TÜRK SERMAYE PİYASALARI	22
4.1. MENKUL KIYMET STOKLARI	23
4.2. KURUL KAYDINA ALINAN MENKUL KIYMET İHRAÇLARI	25
4.3. İSTANBUL MENKUL KIYMETLER BORSASI	26
4.3.1. İMKB Hisse Senedi Piyasası Ulusal-100 Endeksi, İşlem Hacmi ve İşlem Miktarı	27
4.3.2. Hisse Senetleri Nedeniyle İMKB Kotunda Bulunan Şirketlere İlişkin Temel Göstergeler	29
4.3.3. Yabancı Yatırımcıların Hisse Senedi İşlemleri	32
4.3.4. Tahvil ve Bono İşlemleri	34
4.4. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI	35
4.4.1. Yatırım Fonları	35
4.4.2. Yatırım Ortaklıkları	43
4.5. PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİ	46
4.6. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON BORSASI A.Ş.	46
4.7. MERKEZİ KAYIT KURULUŞU VE YATIRIMCILARI KORUMA FONU..	49
4.8. İSTANBUL ALTIN BORSASI	50

4.9. İMKB TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.....	51
4.10. TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI ARACI KURULUŞLAR BİRLİĞİ.....	53
4.11. ARACI KURULUŞLAR	53
5. SERMAYE PİYASASI KURULU 2006 YILI FAALİYETLERİ	55
5.1. DÜZENLEME	55
5.1.1. Yönetmelikler	55
5.1.2. Kurul Tebliğleri	56
5.1.3. Kurul Kararları	59
5.2. DEVAM EDEN DÜZENLEME VE DİĞER ÇALIŞMALAR.....	62
5.3. KAYDA ALMA	64
5.4. İZİN.....	65
5.4.1. Aracı Kuruluşlara Yönelik İzinler	65
5.4.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler.....	66
5.4.3. Halka Açık Anonim Ortaklıklara İlişkin İzinler	68
5.4.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarına İlişkin İzinler.....	69
5.4.5. Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin İzinler	69
5.5. GÖZETİM	69
5.5.1. Halka Açık Anonim Ortaklıkların Gözetimi	70
5.5.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi.....	71
5.5.3. Aracı Kuruluşların Gözetimi	71
5.5.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gözetimi.....	71
5.5.5. Derecelendirme Kuruluşlarının Gözetimi	72
5.5.6. Piyasa Gözetimi	72
5.6. DENETİM	72
5.7. MUHASEBE VE BAĞIMSIZ DENETİM STANDARTLARI	78
5.7.1. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları	78
5.7.2. Bağımsız Denetim Standartları	78
5.8. DAVALAR, SUÇ DUYURULARI VE İDARİ TEDBİRLER.....	79
5.8.1. Kurul İşlemleri Aleyhine Açılan Davalar	80
5.8.2. Kurul Tarafından Açılan Davalar	81
5.9. AVRUPA BİRLİĞİ (AB) UYUM ÇALIŞMALARI	82
5.9.1. Mevzuat Uyum Çalışmaları.....	83
5.9.2. AB Yardımlarından Yararlanmaya Yönelik Faaliyetler	83
5.9.3. Diğer Kurumlarla Koordinasyon.....	85
5.10. ULUSLARARASI İLİŞKİLER.....	86
5.10.1. Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü.....	86
5.10.2. Mutabakat Zaptı (Memorandum of Understanding)	91
5.11. LİSANSLAMA VE SİCİL TUTMA	91
5.12. BİLGİLENDİRME	93
5.13. BİLGİ SİSTEMLERİ VE TEKNOLOJİK ALT YAPI ÇALIŞMALARI	94
5.13.1. İyileştirme ve Bakım Aşamasındaki Projeler.....	95
5.13.2. Geliştirme Aşamasındaki Projeler.....	98
5.13.3. Donanım ve Ağ Altyapısı Çalışmaları	100
5.13.4. Diğer Çalışmalar	100
5.13.5. Avrupa Birliği Destekli Projeler	101

TABLÖLAR

TABLO 1.1. KURULUN 2006 YILI GELİR VE GİDERLERİ.....	7
TABLO 1.2. KURUL PERSONEL DURUMU	8
TABLO 2.1. DÜNYA EKONOMİSİ ÖZET VERİLERİ	10
TABLO 2.2. DÜNYA BORSALARININ PERFORMANSLARI (%).....	17
TABLO 3.1. TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER	21
TABLO 4.1. SERMAYE PİYASALARINA İLİŞKİN GÖSTERGELER	22
TABLO 4.2. MENKUL KIYMET STOKLARI	23
TABLO 4.3. KURUL KAYDINA ALINAN MENKUL KIYMET İHRAÇLARI (BİN YTL)	25
TABLO 4.4. KURUL KAYDINA ALINAN MENKUL KIYMET İHRAÇLAR (MİLYON \$).....	26
TABLO 4.5. İMKB HİSSE SENEDİ PİYASASINA İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER	28
TABLO 4.6. HİSSE SENEDİ NEDENİYLE İMKB KOTUNDA BULUNAN ŞİRKETLERE İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER ..	30
TABLO 4.7. YABANCILARIN SAKLAMA BAKİYELERİ VE ALIM-SATIMLARI	33
TABLO 4.8. TAHVİL VE BONO PİYASASI İŞLEM HACİMLERİ	34
TABLO 4.9. A TİPİ YATIRIM FONLARININ PORTFÖY DAĞILIMI (%)	39
TABLO 4.10. B TİPİ YATIRIM FONLARININ PORTFÖY DAĞILIMI (%).....	41
TABLO 4.11. A VE B TİPİ YATIRIM FONLARININ TOPLAM PORTFÖY DAĞILIMI (%)	41
TABLO 4.12. BORSA YATIRIM FONLARININ MEVCUT DURUMU	43
TABLO 4.13. A TİPİ YATIRIM ORTAKLIKLARININ MEVCUT DURUMU	44
TABLO 4.14. B TİPİ YATIRIM ORTAKLIKLARININ MEVCUT DURUMU	45
TABLO 4.15. GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIKLARININ MEVCUT DURUMU	45
TABLO 4.16. PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİN MEVCUT DURUMU.....	46
TABLO 4.17. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON BORSASI HACİM BİLGİLERİ.....	47
TABLO 4.18. İSTANBUL ALTIN BORSASI	51
TABLO 4.19. TAKASBANK A.Ş. ÖZET VERİLERİ (2006)	52
TABLO 4.20. ARACI KURULUŞLARIN FAALİYET BELGELERİ	54
TABLO 4.21. İKİNCİ EL PİYASA İŞLEMLERİNİN ARACI KURULUŞLAR BAZINDA DAĞILIMI	54
TABLO 5.1. KAYDA ALMA BAŞVURULARI VE SONUÇLARI.....	64
TABLO 5.2. SPK İZNİNE TABİ FAALİYETLER VE BU FAALİYETLERİ YÜRÜTEBİLECEK KURULUŞLAR	65
TABLO 5.3. ARACI KURULUŞ BAŞVURULARI.....	65
TABLO 5.4. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI BAŞVURULARI.....	67
TABLO 5.5. HALKA AÇIK ANONİM ORTAKLIKLARIN BAŞVURULARI.....	68
TABLO 5.6. DENETİM ÇALIŞMALARININ KONULARINA GÖRE DAĞILIMI	74
TABLO 5.7. İMKB MANİPÜLASYON İHBARLARI HAKKINDA BİLGİLER.....	75
TABLO 5.8. İŞLEM YASAKLI SAYISI	75
TABLO 5.9. DENETİM SONUCUNDA UYGULANAN YAPTIRIMLAR	76
TABLO 5.10. İDARİ PARA CEZASI UYGULAMA NEDENLERİ VE TUTARLARI	77
TABLO 5.11. MASAK DENETİMLERİ	77
TABLO 5.12. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL İŞLEMLERİNE KARŞI AÇILAN İDARİ DAVALAR (KONULARINA GÖRE DAĞILIM).....	80
TABLO 5.13. KARARA BAĞLANAN İDARİ DAVALAR.....	80
TABLO 5.14. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL ALEYHİNE AÇILAN HUKUK DAVALARI	80
TABLO 5.15. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL TARAFINDAN YAPILAN SUÇ DUYURULARI VE AÇILAN KAMU DAVALARI ...	81
TABLO 5.16. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL TARAFINDAN YAPILAN SUÇ DUYURULARI ÜZERİNE AÇILAN VE KARARA BAĞLANAN DAVALARA İLİŞKİN BİLGİLER	82
TABLO 5.17. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL TARAFINDAN AÇILAN HUKUK DAVALARI	82
TABLO 5.18. 2006 YILINDA DÜZENLENEN EMC BÖLGESEL EĞİTİM SEMİNERLERİ.....	88

TABLO 5.19. KURULCA İŞTİRAK EDİLEN IOSCO TOPLANTILARI	90
TABLO 5.20. KURULCA İMZALANAN İKİLİ MUTABAKATLAR	91
TABLO 5.21. LİSANSLAMA SINAVLARI	93
TABLO 5.22. BİLGİ EDİNME BİRİMİ FAALİYETLERİ	94

GRAFİKLER

GRAFİK 2.1. 10 YIL VE 2 YIL VADELİ ABD HAZİNE TAHVİL FAİZLERİ	13
GRAFİK 2.2. 2015 VADELİ BREZİLYA VE TÜRKİYE EUROBONDLARININ FAİZLERİ	14
GRAFİK 3.1. GÖSTERGE NİTELİĞİNDEKİ BONONUN FAİZ ORANI AYLIK ORTALAMASI VE STANDART SAPMASI	19
GRAFİK 3.2. TL/ABD DOLARI KURU AYLIK ORTALAMASI VE STANDART SAPMASI	19
GRAFİK 4.1. MENKUL KIYMET STOKLARI	24
GRAFİK 4.2. KAMU VE ÖZEL SEKTÖR MENKUL KIYMET STOKLARININ PAYI	24
GRAFİK 4.3. İMKB-100 ENDEKSİ VE İŞLEM HACMİ	27
GRAFİK 4.4. PİYASA KAPİTALİZASYONU (MİLYAR \$)	31
GRAFİK 4.5. PİYASA KAPİTALİZASYONUNDAKİ YÜZDE DEĞİŞİM	32
GRAFİK 4.6. YABANCILARIN SAKLAMA BAKİYELERİ	33
GRAFİK 4.7. BORSA VE BORSA DIŞI TAHVİL VE BONO GÜNLÜK ORTALAMA İŞLEM HACMİ	35
GRAFİK 4.8. A VE B TİPİ YATIRIM FONU TÜRLERİNİN SAYISAL DAĞILIMI	36
GRAFİK 4.9. A VE B TİPİ YATIRIM FONLARININ YENİ TÜRK LİRASI BAZLI PORTFÖY DEĞERİ	37
GRAFİK 4.10. A VE B TİPİ YATIRIM FONLARININ ABD DOLARI BAZLI PORTFÖY DEĞERİ	37
GRAFİK 4.11. A TİPİ YATIRIM FONU TÜRLERİ	38
GRAFİK 4.12. B TİPİ YATIRIM FONU TÜRLERİ	40
GRAFİK 4.13. EMEKLİLİK YATIRIM FONU TÜRLERİ	42
GRAFİK 4.14. VOB İŞLEM MİKTARI	48
GRAFİK 4.15. VOB İŞLEM HACMİ	48
GRAFİK 4.16. AÇIK POZİSYON SAYISININ GELİŞİMİ	49
GRAFİK 5.1. 2004-2006 DÖNEMİ SUÇ DUYURULARI (KONULARINA GÖRE DAĞILIM)	81

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
DİBS	: Devlet İç Borçlanma Senedi
EMC	: Emerging Markets Committee
İAB	: İstanbul Altın Borsası
İMKB	: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası
IMF	: Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund)
IOSCO	: International Organization of Securities Commissions
MKK	: Merkezi Kayıt Kuruluşu
SPK	: Sermaye Piyasası Kurulu
SPKn	: Sermaye Piyasası Kanunu
TAIEX	: Teknik Yardım Bilgi Paylaşım Ofisi (Technical Assistance Information Exchange Office)
TAKASBANK	: İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş.
TCMB	: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TEFE	: Toptan Eşya Fiyatları Endeksi
TSPAKB	: Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği
TÜFE	: Tüketici Fiyatları Endeksi
VOBAŞ	: Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ş.

KURUL 2. BAŞKANININ MESAJI

Sermaye Piyasası Kurulu, 2006 yılında da sermaye piyasasının güvenli, adil, şeffaf ve etkin işlemesini sağlamaya yönelik, uluslararası norm ve gelişmelere paralel, değişen piyasa ihtiyaçlarını karşılayan, objektif, sade ve anlaşılabilir yaklaşımlarla düzenleme ve denetleme yapmayı sürdürmüştür.

2005 yılında ba layan iki yıl süreli bir proje çerçevesinde mevzuatımızın Avrupa Birliği (AB) ile tam uyumunu sağlamaya yönelik çalışmalar yoğun biçimde devam etmiştir. Aralık 2005'te Avrupa Komisyonu ile anla ma imzalanarak fiilen hayata geçirilen ve Almanya Federal Maliye Bakanlığı ile yürütülen bu proje ile mevzuatımızın AB mevzuatıyla tam uyumlu hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

Son altı yıl boyunca piyasamızı uluslararası seviyede saygın bir yere getirmek amacı ile yapılan çalışmalarla, muhasebe standartlarımız, denetim standartlarımız ve değerleme standartlarımız uluslararası kabul görmüş standartlar ile tam uyumlu hale getirilmiştir. 2006 yılında da bu çalışmalara büyük önem verilerek ince ayarlar yapılmıştır.

Küçük ve Orta Boyutlu   letmelerin (KOB ) sermaye piyasası imk nlarından daha fazla yararlanmalarını teminen KOB 'lere yönelik borsa dışı te kilatlanmı  bir piyasa oluşturulması ile ilgili hem hukuki alt yapı hem de bu piyasayı oluşturacak olan Gelişen   letmeler Piyasaları A. .'nin kurulu  işlemleri tamamlanmıştır. Alım-satım ve takas sisteminin oluşturulmasına yönelik çalışmalar ise yoğun bir şekilde sürdürülmektedir.

Bireylerin mali sistem aracılığıyla uygun koşullarla konut sahibi olmalarına imkan tanıyacak ipoteğe dayalı gayrimenkul finansmanına yönelik düzenleme çalışmaları tamamlanmış, bu sistemin sağlıklı işlemesini teminen gayrimenkullerin değerinin doğru belirlenmesi amacıyla uluslararası standartlarla uyumlu değerleme standartları da hazırlanmıştır.

Bunlar dışında  stanbul Menkul Kıymetler Borsasının ve  stanbul Altın Borsasının  zelle tirilmesi; anonim ortaklıklara ve aracı kuruluşlara ait mali tablo, dipnot ve özel durum açıklamalarının internet üzerinden toplanması ve yayınlanmasını amaçlayan Kamuyu Aydınlatma Platformu;  yesi olduğumuz Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları  rg t  (International Organization of Securities Commissions, IOSCO) ile ilgili çalışmalar da sürdürülmüştür.

Uluslararası gelişmeler ve ülkemiz şartları dikkate alınarak yapılan tüm bu çalışmalar sermaye piyasalarımızın daha da gelişmesine ve ekonomide etkin bir rol üstlenmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Doç. Dr. Turan EROL
Sermaye Piyasası Kurulu 2. Başkanı

1. SERMAYE PİYASASI KURULU

Bilindiği gibi Sermaye Piyasası Kurulu, tasarrufların menkul kıymetlere yatırılarak halkın iktisadi kalkınmaya etkin ve yaygın bir şekilde katılmasını sağlamak ve sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışmasını, tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının korunmasını düzenlemek ve denetlemek amacıyla 1981 yılında çıkarılan 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun vermiş olduğu görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak üzere kurulmuştur.

Biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere yedi üyeden oluşan Kurul, idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişisidir ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak kullanır. Merkezi Ankara'da olan ve İstanbul'da bir temsilciliği bulunan Kurulun ilgili olduğu Bakan, Başbakan tarafından görevlendirilen Devlet Bakanıdır.

1.1. MİSYON, VİZYON, GÖREV VE YETKİLERİ

Kurul, sermaye piyasasının güvenli, adil, şeffaf ve etkin işlemlerini sağlamak için, uluslararası norm ve gelişmelere paralel, değişen piyasa ihtiyaçlarını karşılayan, objektif, sade ve anlaşılabilir yaklaşımlarla, hesap verilebilir düzenleme ve denetleme yapmayı kendisine "MİSYON" edinmiş ve ulusal ve uluslararası alanda öncü, dinamik ve saygın olma "VİZYONU"nu üstlenmiştir.

Kurulun temel görev ve yetkileri:

Sermaye piyasası araçlarının ihracını, halka arz ve satışını düzenlemek ve denetlemek,

Sermaye piyasası araçlarını Kurul kaydına almak ve kamu yararının gerektirdiği hallerde bunların halka arz ve satışını geçici olarak durdurmak,

Sermaye piyasası kurumlarının mali bünyeleri ve kaynaklarının kullanımı ile ilgili standart rasyoları genel olarak ya da faaliyet alanları veya kurum türleri itibarıyla belirlemek,

Sermaye piyasasında, gerektiğinde elektronik ortam da dahil, bağımsız denetim faaliyetine ilişkin esasları belirlemek,

Kamunun zamanında, yeterli ve doğru olarak aydınlatılmasını sağlamak amacıyla, genel ve özel nitelikte kararlar almak ve her türlü mali tablo ve raporlar ile bunların bağımsız denetimlerinin, sermaye piyasası araçlarının halka arzında yayımlanacak izahname ve sirkülerin ve araçların değerini etkileyebilecek önemli bilgilerin kapsamını, standartlarını ve ilan esaslarını tespit etmek,

Sermaye piyasasında faaliyet gösteren kurumlar, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların faaliyetlerini izlemek ve denetlemek,

Sermaye piyasasını ilgilendiren her türlü yayın, duyuru ve reklamları izlemek, yanıltıcı ilan ve reklamları yasaklatarak gereği yapılmak üzere ilgili kuruluşlara bildirmek,

Bu Kanun hükümleri gereğince elde ettiği veya kendisine tevdi edilen mali tablo ve raporlar ile diğer belgeleri inceleyip değerlendirerek, SPKn'de belirtilen gerekli tedbirleri almak,

Çağrı yoluyla hisse senedi toplanması ve vekaleten oy vermeye ilişkin esasları belirlemek,

Vadeli işlem sözleşmeleri ve bunların işlem göreceği borsalarda faaliyet gösterecek kurumları düzenlemek,

Menkul kıymetlerin ödünç alma ve verme, açığa satış ve repo işlemlerini düzenlemek,

Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye’de sermaye piyasası araçlarının ihraç ve halka arzı konusunda gereken düzenlemeleri yapmak,

Sermaye piyasası araçlarının takası, saklanması veya kaydi değer haline getirilmesi ve derecelendirilmesini düzenlemek ve denetlemek,

Sermaye piyasasının gelişmesini teminen yeni sermaye piyasası kurumlarına ilişkin kuruluş, faaliyet, tasfiye ve sona erme esaslarını belirlemek ve bunları denetlemek,

İlgili Bakanca istenecek incelemeleri yapmak; çalışmaları hakkında Bakana rapor vermek; sermaye piyasası ile ilgili mevzuat değişiklikleri hakkında önerilerde bulunmak,

Gayrimenkullerin değerlemesini yapabilecek ekspertiz kurumlarından sermaye piyasasında faaliyette bulunacaklara ilişkin şartları belirlemek ve bu şartlara uyan kuruluşları listeler halinde ilan etmek,

Sermaye piyasasında medya ve elektronik ortam da dahil yatırım tavsiyelerinde bulunacak kişi ve kuruluşların uyacakları ilke ve esasları belirlemek,

Sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacaklar, gayrimenkul değerlemesi alanında faaliyet gösterecek kişi ve kuruluşlar ile sermaye piyasası kurumlarının yönetici ve diğer çalışanlarının mesleki eğitimi, mesleki yeterliliği ve mesleki ehliyetlerini gösterir sertifika verilmesine ilişkin esasları belirlemek, bu amaçlarla merkez kurmak ve faaliyet esaslarını belirlemek,

İnternet de dahil, her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamı ve benzeri araçlar üzerinden gerçekleştirilen ihraç ve halka arzlar ile sermaye piyasası faaliyetleri ve işlemlerini; genel hükümler çerçevesinde bu Kanun kapsamına giren işlemlerde elektronik imza kullanım esaslarını düzenlemek ve denetlemek,

Kanuna tabi anonim ortaklıkların genel kurullarında birikimli oy kullanılabilmesine ilişkin düzenlemeleri yapmak,

Yabancı ülkelerin sermaye piyasalarında düzenleme ve denetime yetkili muadili kuruluşlar ile sermaye piyasalarıyla ilgili her türlü iş birliği yapmak ve bilgi alış verişinde bulunmak,

olarak SPKn’de belirlenmiştir.

1.2. KARAR ORGANI VE ORGANİZASYON

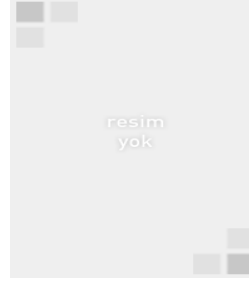
1.2.1. Karar Organı

Kurul Başkanı ve üyelerinden oluşan karar organı, kanunlarla Kurulun görev ve yetkisine verilmiş konuların tümünde en üst düzeyde görüşme ve karar alma yetkisine sahiptir. Karar organının, sermaye piyasalarının düzenlenmesi ve denetlenmesi amacıyla hazırlanacak, uygulamaya ilişkin genel hukuki yapıyı oluşturacak yönetmelik ve tebliğleri

ıkarmak, başvuru dosyalarını, inceleme, izleme ve denetleme raporlarını görüşüp karara bağlamak gibi mesleki nitelikli görevleri yanında idari nitelikli görev ve yetkileri de vardır.

Kurul Karar Organı, ilgili bakanlıkça önerilecek 4 aday arasından 2, Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği tarafından önerilecek 2'şer aday arasından 1'er kişi olmak üzere, Bakanlar Kurulu Kararıyla atanacak 7 üyeden oluşur. Bakanlar Kurulu, adaylardan birini Başkan olarak atar. Kurul, Başkanın teklifi ile üyelerden birini ikinci başkan olarak seğer. Kurul Başkan ve yeleri izleyen sayfada verilmiştir.

KURUL KARAR ORGANI

Kurul Başkanı

Doç. Dr. Turan EROL
İkinci Başkan

Mithat HIZLI
Kurul Üyesi

Prof. Dr. İ. Mete DOĞRUER
Kurul Üyesi

Abdülkerim EMEK
Kurul Üyesi

Vahdettin ERTAŞ
Kurul Üyesi

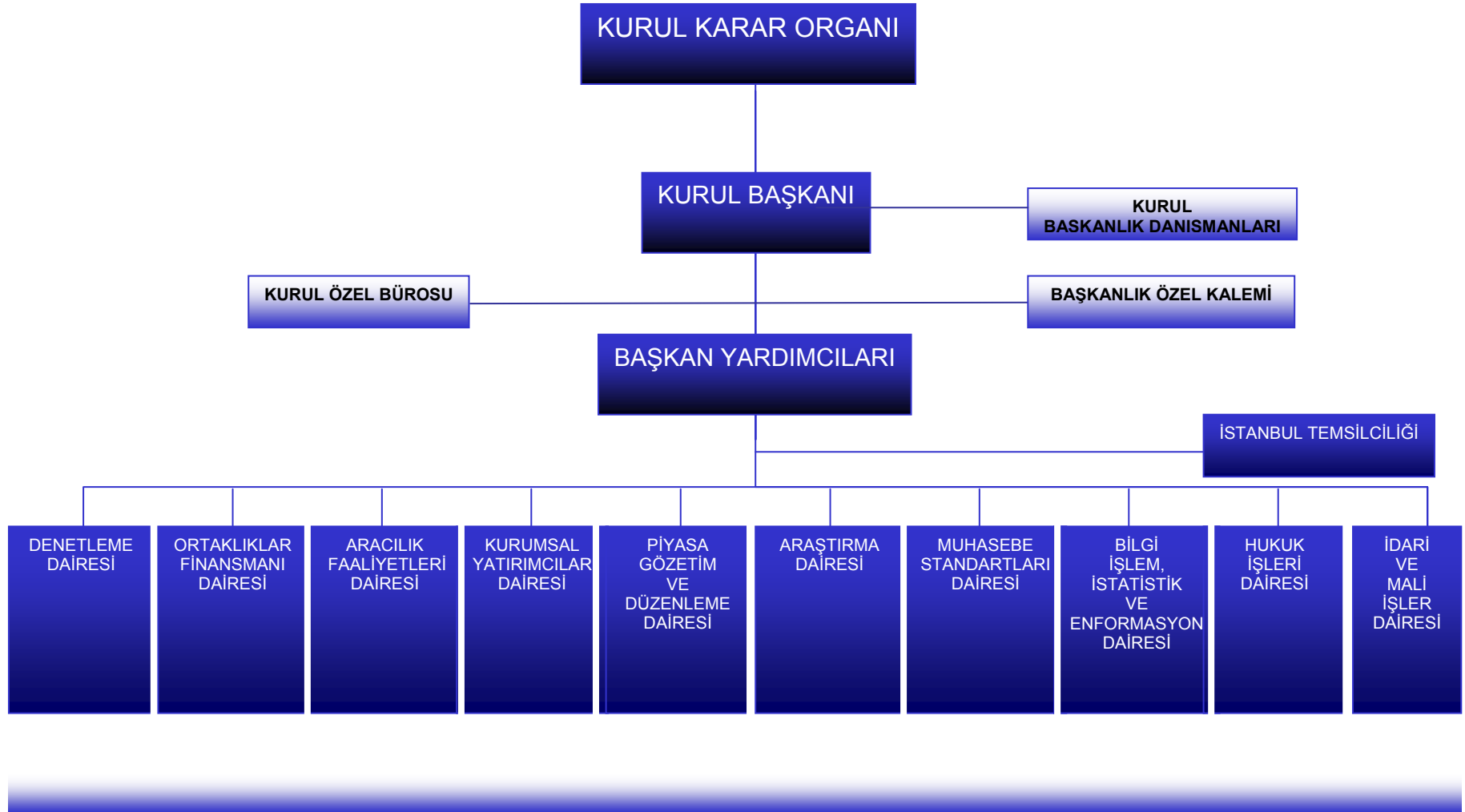
Muhammed Emin ÖZER
Kurul Üyesi

1.2.2. Organizasyon

SPK, Kurul Başkanı ve üyeleri (Kurul Karar Organı) ile Başkana bağlı olarak Kurul faaliyetlerini yürüten hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

Kurul Başkanı, hem Karar Organının hem de yürütmenin başıdır. Kurul Başkan Yardımcıları hizmet birimleri arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir. Kurulun temel hizmet birimleri; Denetleme Dairesi, Ortaklıklar Finansmanı Dairesi, Aracılık Faaliyetleri Dairesi, Kurumsal Yatırımcılar Dairesi, Piyasa Gözetim ve Düzenleme Dairesi, Araştırma Dairesi, Muhasebe Standartları Dairesi, Bilgi İşlem İstatistik ve Enformasyon Dairesi, Hukuk İşleri Dairesi, İdari ve Mali İşler Dairesinden oluşmaktadır. Ayrıca daire başkanlıkları haricinde, kurul başkan yardımcılarına bağlı olarak çalışan Avrupa Birliği Grubu, Uluslararası İlişkiler Grubu, Bilgi Edinme Birimi ile Lisanslama ve Sicil Grubu bulunmaktadır. Kurulun organizasyon şeması izleyen sayfada verilmiştir.

SERMAVE PİYASASI KURULU
ORGANİZASYON ŞEMASI

1.3. BÜTÇE

Kurulumuzun 42,485,000.00 YTL olarak hazırlanan 2006 Mali Yılı Bütçesinin yıl içinde gerçekleşen 58,865,355.91 YTL tutarındaki gelir ve 32,809,093.61 YTL tutarındaki giderlerine ilişkin ayrıntılı bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TABLO 1.1. KURULUN 2006 YILI GELİR VE GİDERLERİ

1-GELİRLER		(YTL)
Gelirin Türü	Programlanan	Gerçekleşen
Sermaye Piyasası Araçları Kayıt Ücreti	35,375,000.00	50,552,668.53
Lojman Kira Gelirleri	200,000.00	199,664.15
.Diğer Gayrimenkul Kira Gelirleri	300,000.00	332,870.00
Borsalardan Alınan Paylar	4,500,000.00	2,781,745.41
Diğer Faizler	610,000.00	1,134,156.39
Diğer Çeşitli Gelirler	-	290,042.06
Net Finansman	1,500,000.00	3,574,209.37
T O P L A M	42,485,000.00	58,865,355.91
2-GİDERLER		
Giderin Türü	Bütçe Ödeneği	Gerçekleşen
Personel Giderleri	25,487,000.00	21,618,488.88
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Prim Giderleri	1,104,000.00	1,025,115.10
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	13,044,000.00	8,628,687.46
Cari Transferler	1,480,000.00	1,402,063.47
Sermaye Giderleri	1,370,000.00	134,738.70
T O P L A M	42,485,000.00	32,809,093.61

Kurulun tüm giderleri, emrinde kurulan özel bir hesaptan karşılanmaktadır. İhraççılar, Kurulca kayda alınan ve satışı yapılacak sermaye piyasası araçlarının ihrac değerinin %0.2'si tutarında bir ücreti bu hesaba yatırmaktadırlar. Ayrıca, borsaların kotasyon ve tescil ücreti ile borsa payından oluşan gelirlerinin %5'i de Kurul bütçesine gelir olarak kaydedilmektedir. SPKn'de, Kurulun gelirleri giderlerini karşılamaya yetmediği takdirde, açığın Hazine Müsteşarlığı Bütçesinden verilecek yardımlarla karşılanması öngörülmüş olmasına karşın, 1992 yılından beri Hazine yardımı alınmamıştır.

1.4. PERSONEL

Kurul personelinin hak ve yükümlülükleri, Bakanlar Kurulunca 24 Ağustos 1982 tarih ve 17792 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan SPK Personel Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Kurul Personeli için tesis edilecek hizmet sınıfları ile personelin dahil oldukları sınıflara ve öğrenim durumlarına göre bu sınıfların giriş ve yükselinebilecek derece ve kademelerine ilişkin ortak hükümler, Devlet Memurları Kanununun 36. maddesinde öngörülen esaslara göre belirlenir. SPK devamlı personeli ile emekliliğe tabi görevlerden Kurul Başkanlığı ve Üyeliklerine atanmışlar hakkında 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler uygulanır. Bu düzenlemelere göre Kurul hizmetleri, yarışma sınavı ile mesleğe başlayan ve yeterlik sınavından sonra uzman unvanını alan meslek personeli ve idari personel eliyle yürütülmektedir.

2006 yılı faaliyet dönemi içinde emeklilik, nakil, istifa ve görev süresinin sona ermesi gibi sebeplerle 13 personel ayrılmış, buna karşılık 2 Kurul Üyesi atanmış, hizmet birimlerinde iş gücüne duyulan ihtiyaç nedeniyle 13 Meslek Personel Yardımcısı açıktan, 8 Meslek Personel

Yardımcısı naklen, 8 Kariyerdışı ihtisas personeli açıktan, 1 Daire Başkanı naklen, 1 Memur naklen ve 1 Meslek Personeli mahkeme kararı ile alınmıştır. Kurulda 2006 yılı sonu itibariyle 6'sı karar organı, 35'i üst yönetim, 229'u meslek personeli ve yardımcısı, 27'si bilgi işlem personeli (bilgisayar mühendisi ve programcı) ve 168'i idari personel olmak üzere 465 personel görev yapmaktadır (Tablo: 1.2).

TABLO 1.2. KURUL PERSONEL DURUMU

KURUL KARAR ORGANI	6
ÜST YÖNETİM	35
Kurul Başkan Yardımcısı	3
Daire Başkanı	10
Daire Başkan Yardımcısı	11
Kurul Başkanlık Danışmanı	11
MESLEK PERSONELİ	189
Başuzman	41
Uzman	123
Başuzman Hukukçu	4
Uzman Hukukçu	21
MESLEK PERSONELİ YARDIMCISI	40
Uzman Yardımcısı	38
Uzman Hukukçu Yardımcısı	2
BİLGİ İŞLEM PERSONELİ	27
İDARİ PERSONEL	168
GENEL TOPLAM	465

2. DÜNYA EKONOMİSİ

2006 yılında global ekonomik büyüme 2005 yılına göre hızlanmıştır. Bu çerçevede global ekonomi 2006 yılında yine iyi bir performans sergilemiştir. Mayıs ayındaki çalkantıya rağmen global ekonomi ve piyasalar bundan etkilenmeden 2006'yı tamamlamışlardır. Bu çerçevede global piyasalardaki koşullar 2006 yılında da ılımlı seyretmiştir.

Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund - IMF) dünya ekonomisinin 2006 yılında %5.4 oranında büyüdüğünü öngörmektedir. 2006 yılında gelişmiş ülkeler %3.1, gelişmekte olan ülkeler ise %7.9 oranında büyümüştür. 2006 yılında, gelişmiş ülkeler arasında ABD ve Euro Alanı sırasıyla %3.3 ve %2.6 oranında, Japonya ise %2.2 oranında büyümüştür. Gelişmekte olan ülkeler arasında Asya bölgesindeki ülkelerin ekonomik büyüme hızları bu yıl da diğer bölgeleri geçmiştir.

Tüketici bazlı enflasyon, gelişmiş ülkelerde %2.3, gelişmekte olan ülkelere %5.3 oranında gerçekleşmiştir. Gelişmekte olan ülkeler arasında Afrika bölgesi bu yıl da en yüksek enflasyonun yaşandığı bölgelerden biri olmuştur.

2006 yılında dünya ticaret hacmi %9.2 oranında artmıştır. Gelişmekte olan ülkelerin ihracatı %10.6, gelişmiş ülkelerin ihracatı ise %8.4 oranında artmıştır. Öte yandan gelişmekte olan ülkelerin ithalatı %15, gelişmiş ülkelerin ithalatı ise %7.4 oranında artmıştır.

Diğer taraftan 2006 yılında ABD'nin cari işlemler açığı %8.2 oranında artarak 856.7 milyar dolara çıkmış ve dolar bu sene belli başlı para birimleri karşısında değer kaybetmiştir.

TABLO 2.1. DÜNYA EKONOMİSİ ÖZET VERİLERİ

	2004	2005	2006
	Yıllık Büyüme Oranı (%)		
Dünya Ekonomisi	5.3	4.9	5.4
Gelişmiş Ekonomiler	3.3	2.5	3.1
-ABD	3.9	3.2	3.3
-Euro Alanı	2.0	1.4	2.6
-Japonya	2.7	1.9	2.2
Gelişmekte Olan Ülkeler	7.7	7.5	7.9
-Afrika	5.8	5.6	5.5
-Asya	8.7	9.2	9.4
-Orta Doğu	5.6	5.4	5.7
	Dünya Hasılası (Milyar ABD \$)		
Piyasa Kurları Üzerinden	41,432	44,688	48,144
Satın Alma Paritesi Üzerinden	56,782	61,259	66,229
	Tüketici Enflasyonu (%)		
Gelişmiş Ekonomiler	2.0	2.3	2.3
-ABD	2.7	3.4	3.2
-Euro Alanı	2.1	2.2	2.2
-Japonya	-	-0.6	0.2
Gelişmekte Olan Ülkeler	5.6	5.4	5.3
-Afrika	7.9	8.4	9.5
-Asya	4.1	3.6	4.0
-Orta Doğu	7.2	7.1	7.9
	Dünya Ticaret Hacmi (%)		
Dünya Mal ve Hizmet Ticareti	10.6	7.4	9.2
-İhracat			
-Gelişmiş Ekonomiler	8.9	5.6	8.4
-Gelişmekte Olan Ekonomiler	14.6	11.2	10.6
-İthalat			
-Gelişmiş Ekonomiler	9.1	6.1	7.4
-Gelişmekte Olan Ekonomiler	16.4	12.1	15.0
Dünya Mal ve Servis İhracatı (Milyar ABD Doları)	11,283	12,787	14,717
	Cari Açık (Milyar ABD Doları)		
Gelişmiş Ekonomiler	-255.2	-473.4	-563.2
-ABD	-665.3	--791.5	-856.7
-Euro Alanı	97.5	8.1	-29.1
-Japonya	172.1	165.7	170.4
Gelişmekte Olan Ülkeler	212.6	428.0	544.2
-Afrika	0.6	14.6	19.9
-Asya	88.5	165.2	253.1
-Orta Doğu	103.4	196.0	212.4
	Sermaye Akımları (Milyar ABD Doları)		
Gelişmekte Olan Ülkeler (Net toplam)	193.6	165.3	126.7
-Doğrudan Yatırımlar (Net)	193.4	252.3	255.8
-Portföy Yatırımları (Net)	54.5	63.6	-7.1

Kaynak: IMF World Economic Outlook, April 2006.

2.1. GELİŞMİŞ EKONOMİLER

ABD ekonomisi son birkaç yıldır sürdürdüğü iyi performansı 2006 yılında da tekrarlamıştır. Amerikan ekonomisi 2005'in sonbaharında gerçekleşen kasırgaların olumsuz etkisinden sıyrılarak 2006'ya iyi bir performansla başlamıştır. Öte yandan bir ölçüde 2004 ortasından bu yana para politikasının sıkılaştırılmasının da etkisiyle, 2006 yılındaki ekonomik performans önceki yılın çok üzerine çıkamamıştır. Özellikle emlak piyasasında 2006 sonlarına doğru soğuma yaşanmıştır.

Yılın ilk yarısında petrol fiyatlarının artmasının da etkisiyle ABD'de enflasyon yüksek seyretmiş, ayrıca güçlü tüketici harcamaları ve şirket yatırımları kapasite kullanımının yüksek seyretmesine yol açmıştır. Bu çerçevede ABD Merkez Bankası enflasyona karşı önlem almayı sürdürmüştür. Ancak yılın ikinci yarısında konut ve otomobil üretiminde görülen yavaşlama gibi unsurlar ekonomide yavaşlama sinyalleri vermiş ve petrol fiyatlarında yaşanan düşüş tüketici enflasyonunda da düşüşe yol açmıştır. Ayrıca yılın ikinci yarısında çekirdek enflasyon da hafif yavaşlamıştır. Bu çerçevede ABD Merkez Bankası Ağustos ayından itibaren faiz oranlarını sabit tutma kararı almıştır.

Emlak piyasasında yaşanan yavaşlamaya rağmen, istihdam ve tüketici harcamaları güçlü seyretmeye devam etmiştir. Öte yandan finans piyasalarındaki ortam ekonomik büyümeye destek vermiştir. Borsa endeksleri yükselmiş ve uzun vadeli tahvil faizleri hafif yükselmekle birlikte uzun vadeli tarihi ortalamalarına göre düşük seyretmeye devam etmiştir.

Tüketici harcamalarının yüksek seyretmesinde; istihdamın ve reel gelirlerin artması ve finans piyasalarındaki olumlu koşulların da etkisiyle hane halkı servetinin yükselmesi rol oynamıştır. Tüketici güveni, petrol fiyatlarının artması nedeniyle yılın ilk yarısında düşmesine rağmen, yılın ikinci yarısında petrol fiyatlarının düşmesi, istihdamın artması ve hisse senetlerinin değer kazanmasının etkisiyle yükselmiştir.

Öte yandan şirket karlılığının yüksek seyretmesi, faiz oranlarının düşük olması ve ekonomik büyümenin güçlü seyretmesi şirket yatırımlarını destekleyen bir faktör olmuştur. Bu çerçevede şirket yatırımları 2006 yılında güçlü bir şekilde artmıştır.

2006 yılı yıllardır güçlü seyreden emlak piyasasının soğuduğu bir yıl olmuştur. Ancak bu korkulduğu gibi ekonomik büyümeyi önemli ölçüde yavaşlatacak boyutlara ulaşmamıştır. Yeni ve kullanılmış ev satışları 2006 yılında önceki yıla göre kayda değer ölçüde gerilemiştir.

Öte yandan ABD'nin büyük cari işlemler açığı vermesi küresel ekonomideki dengesizliklerin artarak sürmeye devam etmesine yol açmaktadır. ABD büyük bir cari işlemler açığı verirken, Çin başta olmak üzere Asya ülkeleri ve petrol ihracatçısı ülkeler bu açığı finanse etmeye devam etmektedirler. Bu çerçevede küresel ekonomideki ve piyasalardaki ılıman ortam son yıllarda devam etmekle birlikte, orta ve uzun vadeli riskler sürmektedir.

ABD dışında diğer gelişmiş ülkelerde de para politikası 2006 yılında sıkılaşmıştır. Japonya, İngiltere ve Kanada Merkez Bankaları faiz oranlarını artırmıştır. Japonya Merkez Bankası aşırı gevşek para politikasına bahar döneminde son vermiş, Temmuz ayında da yıllar sonra ilk defa faiz oranlarını artırmıştır.

Japonya 2006 yılında geçen yılın biraz üzerinde bir ekonomik performans sergilemiştir. Sermaye harcamaları Japonya'daki ekonomik büyüme açısından itici bir güç olmuştur. Ülkede istihdam iyileşmeye devam ederken, tüketici enflasyonu artıda olmuştur.

2006 yılında Euro bölgesindeki büyüme tüketici harcamalarındaki güçlenme sonucunda hızlanmıştır. Bu çerçevede 2006 yılında euro bölgesinin ekonomik performansı önemli ölçüde iyileşmiştir.

2.2. GELİŞMEKTE OLAN EKONOMİLER

Dünyada büyük cari işlemler açığı veren ABD ve Orta ve Doğu Avrupa'daki ülkeler dışında, diğer ülkeler ya cari işlemler fazlası ya da hafif açıklar vermiştir. Bu çerçevede gelişmekte olan ülkeler bu yıl da iyi performans sergilemişler ve olası krizlere karşı dayanıklılıklarını artırmışlardır. Gelişmekte olan ülkelerin Mayıs-Haziran dalgalanmasından genel olarak fazla etkilenmeden çıkması, bu ülkelere karşı olan güvenin artmasına yol açmıştır.

Gelişmekte olan ülkeler açısından küresel piyasalardaki finansman olanakları Mayıs-Haziran dalgalanması hariç ılıman olmaya devam etmiş, söz konusu dalgalanmaların reel ekonomilere olan etkisi ihmal edilebilir seviyelerde kalmıştır. Mayıs-Haziran döneminde dalgalanmadan, en çok ihracatları içinde emtianın önemli yer tuttuğu ve cari işlemler açığı yüksek olan ülkeler olumsuz etkilenmiştir.

Çin'deki ekonomik büyüme gücünü sürdürmekle birlikte yılın ikinci yarısında hafif yavaşlamıştır. Bu çerçevede Çinli yetkililerin ekonomiyi ve yatırımları soğutmak için aldıkları önlemlerin etkili olduğu söylenebilir.

Tayland sürpriz bir şekilde yabancı portföy yatırımlarına sınır getirirken, piyasalardaki düşüş üzerine bazı alanlarda geri adım atmak zorunda kalmıştır.

2.3. PARA VE TAHVİL PİYASALARI

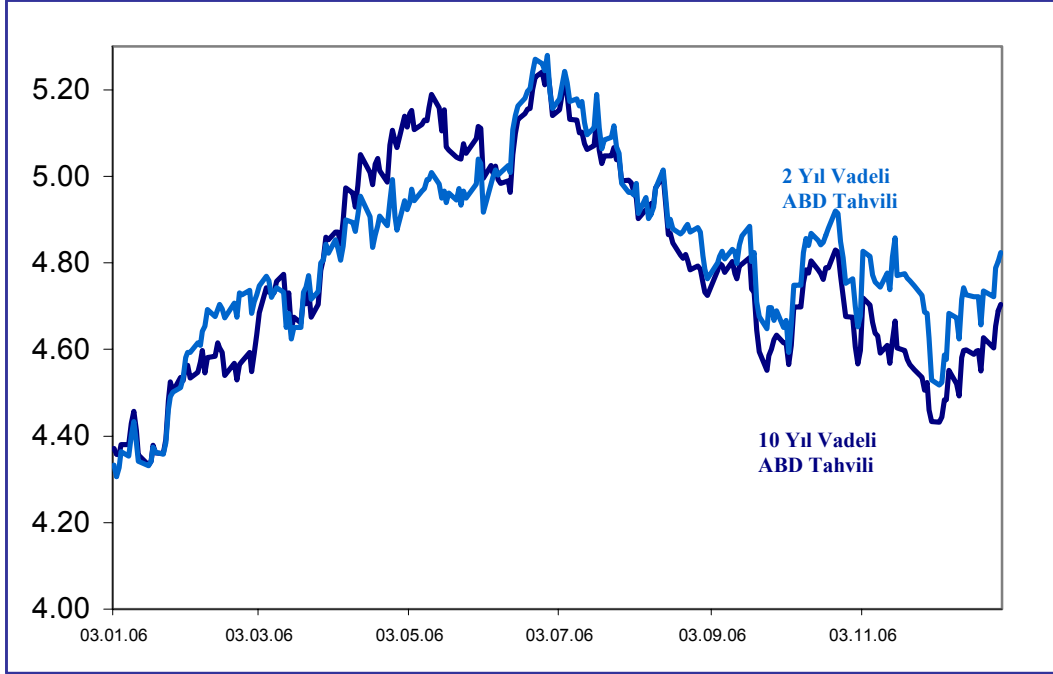
2006'nın ilk yarısında ekonomik büyümeye ve enflasyona ilişkin verilerin yüksek gelmesi ve ABD Merkez Bankasının faiz oranlarını artırması sonucunda tahvil faizleri yükselmiş, ancak yılın ikinci yarısında enflasyonun düştüğüne ve büyümenin yavaşladığına ilişkin verilerin açıklanması, tahvil faizlerinin düşmesine yol açmıştır. Mayıs-Haziran döneminde çalkantı yaşanmasına ve daha çok enerji piyasalarında faaliyet gösteren büyük riskli bir fonun batmasına rağmen piyasalar normale dönmüştür.

Tahvil piyasaları açısından en önemli olay hiç kuşkusuz 2006 yılında ABD Merkez Bankası'nın faiz oranlarını artırma kampanyasına ara vermesi olmuştur. ABD Merkez Bankası 2004 yılının Haziran ayından bu yana faiz oranlarını kesintisiz olarak her toplantısında artırmıştı. ABD Merkez Bankası faiz oranlarını 2004 yılında beş defa, 2005 yılında sekiz defa, 2006 yılında dört defa olmak üzere kesintisiz olarak 17 defa artırmıştı. ABD Merkez Bankası, 2006 yılının ilk yarısında Ocak ve Mart, Mayıs ve Haziran aylarında gerçekleştirdiği toplantılarında faiz oranlarını artırmıştır. Bu çerçevede 2006 yılının Ağustos ayında, Bankanın faiz oranlarını değiştirmeme kararı alması bir dönüm noktası olmuştur. Öte yandan ABD Merkez Bankası Ağustos ayından sonra gerçekleştirdiği üç toplantıda da faiz oranlarını artırmamakla birlikte enflasyonun bir risk olmayı sürdürdüğünü belirtmeye devam etmiştir.

10 Yıl vadeli Amerikan Hazine tahvili Mayıs-Haziran döneminde en yüksek %5.25'i görmüş, daha sonra tekrar düşmüştür. Haziran'dan sonra düşüş eğilimine girmesine rağmen, 10 Yıl vadeli Amerikan tahvilinin faiz oranı yılın başındaki %4.36 seviyesinden yıl sonunda %4.70'e yükselmiştir. 2 Yıl vadeli Amerikan Hazine tahvilinin faiz oranı ise Mayıs-Haziran dalgalanmasında %5.28'e kadar yükselmiş, ancak bu tahvilin faiz oranı da Haziran ayından sonra yılın sonuna kadar düşüş eğilimi göstermiştir. Haziran'dan sonraki düşüş eğilimine rağmen 2 yıl vadeli Amerikan Hazine tahvilinin faiz oranı yılın başındaki %4.33 seviyesinden yılın sonunda %4.82'ye yükselmiştir. Öte yandan Amerikan tahvil piyasalarında 10 yıl vadeli Amerikan Hazine tahvili ile 2 yıl vadeli Amerikan Hazine tahvilinin faizleri arasındaki fark Şubat'tan sonra eksiye dönmekle birlikte, Nisan-Mayıs aylarında uzun vadeli tahvilin faiz oranı tekrar kısa vadeli tahvilin faiz oranının üzerine çıkmış, hatta fark 20 baz puanına kadar çıkmıştır. Ancak özellikle Temmuz ayından sonra fark tekrar eksiye dönmüş ve yılın kalanında

da bu şekilde eksi kalmıştır. Kasım ayında, 2 yıl vadeli Amerikan Hazine tahvilinin faiz oranı 10 yıl vadeli olanın faiz oranının 19 baz puan kadar üstüne çıkmıştır. Bu çerçevede ABD’de verim eğrisi eksi eğim almıştır. Bu da tahvil piyasalarının, Amerikan ekonomisinde yavaşlama beklediği şeklinde yorumlanmıştır.

GRAFİK 2.1. 10 YIL VE 2 YIL VADELİ ABD HAZİNE TAHVİL FAİZLERİ

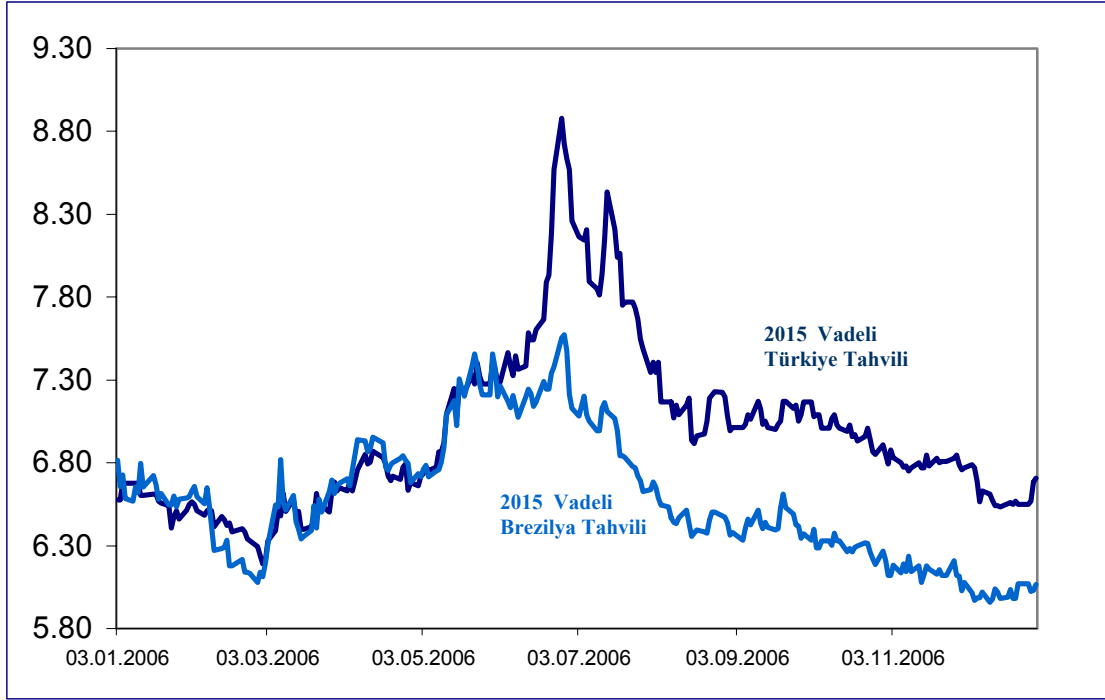

Kaynak: Reuters

Mayıs-Haziran dalgalanmasında, gelişmekte olan ülke tahvillerinin faiz oranları kayda değer ölçüde yükselmekle birlikte daha sonra yılın kalanında faiz oranları tekrar gerilemiştir. Ancak 2005 yılında Brezilya’ya ait 2015 vadeli tahvilinin faiz oranı Türkiye’nin aynı vadedeki tahvilinin faiz oranından genelde biraz daha yüksek seyrederken, Haziran 2006’dan sonra Türkiye tahvilinin faiz oranı, Brezilya tahvilinin faiz oranının yaklaşık 70 baz puan üzerinde seyretmeye başlamıştır. Bu çerçevede Türkiye tahvilinin faiz oranı yılın başına göre 10 baz puan artarken, Brezilya tahvilinin faiz oranı yılın başına göre yaklaşık 90 baz puan düşmüştür.

2006 yılının en önemli dönemini Mayıs-Haziran aylarında yaşanan çalkantılar oluşturmuştur. Global piyasalarda Mayıs ve Haziran aylarında volatilité artmış ve yatırımcılar riskli gördükleri yatırım araçlarından daha güvenli menkul kıymetlere geçiş yapmışlardır. Bu çerçevede gelişmekte olan ülkelerin para birimleri ve borsaları değer kaybetmiş, emtia fiyatlarında da düşüş yaşanmıştır. Öte yandan yabancı yatırımcıların önemli miktarda pozisyon aldığı ve devlet tahvili piyasaları gelişmiş olan Brezilya, Meksika ve Türkiye gibi ülkelerin yerel tahvil piyasalarından da çıkış olmuştur. Gelişmekte olan ülkeler arasında cari işlemler açıkları yüksek olan ülkeler çalkantıdan daha fazla etkilenmişlerdir. Ancak bu çalkantı gelişmekte olan ülkelere yönelik genel bir güven kaybı olduğu yönünde yorumlanmamıştır. Söz konusu çalkantıdan gelmiş ülke borsaları da nasibini almış ve bu ülkelerde de hisse senetleri değer kaybetmiştir.

GRAFİK 2.2. 2015 VADELİ BREZİLYA VE TÜRKİYE EUROBONDLARININ FAİZLERİ

Kaynak: Reuters

Mayıs-Haziran dalgalanmasının önemli nedenlerinden biri gelişmiş ülke merkez bankalarının para politikalarını sıkılaştırması olmuştur. Gelişmiş olan ülkelerde birkaç yıl öncesine kadar aşırı gevşek para politikaları uygulanmaktaydı. Ancak ABD Merkez Bankası 2004 yılından bu yana para politikasını sıkılaştırmaktaydı. Öte yandan 2005'in sonuna gelindiğinde Avrupa Merkez Bankası faiz oranlarını artırmaya başlamış ve Japonya Merkez Bankası da aşırı gevşek faiz politikasını sona erdirebileceğini dile getirmeye başlamıştır. Japonya Merkez Bankası Mart ayında gerçekleştirdiği toplantıda beklediği gibi para politikasında değişikliğe gitmiştir. Japonya Merkez Bankası, sıfır faiz politikasını sürdürmekle birlikte, piyasaya verdiği aşırı likiditeyi birkaç ay içinde normal seviyelere çekme kararı almıştır. Bu da piyasaya verilen ve global oyuncuların kullandığı likidite kaynaklarından birinin kuruması anlamına gelmiştir.

Öte yandan, 28-29.06.2006 tarihlerinde yapılan G-7 toplantısının ardından yapılan açıklamadan, gelişmiş ülkelerin doların değer kaybetmesine göz yumacakları sonucunun çıkarılması, dolar, yen, euro gibi belli başlı döviz kurlarında volatilitenin artmasına yol açmıştır. Döviz kurlarındaki volatilitenin artması Mayıs-Haziran aylarında yaşanan türbülansa katkıda bulunmuştur.

Global yatırımcıların riskli varlıklardan kaçmalarında rol oynayan bir diğer neden de ABD'de enflasyonist baskıların yükseldiğine dair endişeler olmuştur. ABD'de enflasyonist baskıların arttığına dair verilerin açıklanması Merkez Bankası yetkililerinin sert açıklamalarına neden olmuş, bu ABD başta olmak üzere gelişmiş ülkelere faiz oranlarının daha da yükseleceğine ilişkin kaygı yaratmıştır.

Mayıs ve Haziran aylarında yaşanan çalkantıya rağmen Temmuz ve Ağustos aylarında global piyasalarda risk alma iştahı artmış ve gelişmekte olan ülkelere tekrar fon girişi yaşanmıştır.

2.4. BORSALAR

2006 yılında ABD’de borsalar beklentilerin üzerinde bir getiri sağlamıştır. ABD Merkez Bankası’nın faiz artırımına ara vermesi, ABD ekonomisinin canlılığını koruması ve şirket karlarının yükselmesi borsalar açısından olumlu bir atmosfer yaratmıştır. ABD Merkez Bankası’nın enflasyonu kontrol altında tutarak ekonomik büyümenin de güçlü seyretmesini sağlamada başarılı olması, hisse senetlerini olumlu etkileyen önemli bir faktör olmuştur. Diğer taraftan jeopolitik alanda endişe edilen hususların ortaya çıkmaması ve petrol fiyatlarının gerilemesi diğer olumlu bir faktör olmuştur. Gelişmiş ülkeler içinde Japonya, ekonomik açıdan olumlu performans göstermesine rağmen, bu ülkede hisse senetleri beklentilerin altında bir performans göstermiştir.

Gelişmekte olan ülkelerdeki büyümenin güçlü seyretmesi ve uluslararası yatırımcıların bu ülkelere olan ilgisi çerçevesinde gelişmekte olan ülke borsaları bu sene de iyi bir performans sergilemişlerdir. Mayıs-Haziran döneminde bir dalgalanma yaşayan piyasalarda borsalar ilk önce önemli ölçüde gerilemiş, ancak daha sonra piyasalar tekrar toparlanmışlardır. Bu çerçevede 2006 yılı önemli bir dalgalanma yaşanmasına rağmen sürpriz bir şekilde gelişmekte olan ülke borsaları açısından iyi bir yıl olmuştur. Bu da gelişmekte olan ülkelere olan güvenin bir göstergesi olmuştur. Çin borsası önceki yıllarda ülkenin yüksek ekonomik performansına rağmen, diğer gelişmekte olan ülkelerin gerisinde kalmış, ancak 2006 yılında önemli ölçüde yükselmiştir.

Dünya Borsalar Federasyonunun verilerine göre 2006 yılında borsaları en çok kazandıran ilk üç ülke sırasıyla Peru (%168.3), Çin (%130.4) ve Güney Kıbrıs Rum Kesimi (%128.8) olurken, en çok değer kaybettirenler ise sırasıyla Tayland (%4.7), Malta (%2.8) ve İran (%1.8) olmuştur.

Dünya Borsalar Federasyonunun Tablo 2.2’de yer alan 47 borsanın endeks performans verileri incelendiğinde, dünya genelinde borsaların ortalama %29.03 oranında değer kazandığı görülmektedir. En yüksek artış açık ara farkla Güney Amerika borsalarında (%71.38) gerçekleşirken, bunu sırasıyla, Asya Pasifik (%31.90), Avrupa, Kuzey Afrika ve Orta Doğu (%22.53) ve Kuzey Amerika borsaları (%21.48) izlemiştir.

2.5. DÖVİZ PİYASALARI

2006 yılında döviz piyasalarındaki gelişmelerde ise, belli başlı Merkez Bankalarının para politikaları ve buna ilişkin beklentiler rol oynamıştır. ABD Merkez Bankasının faiz artırım sürecini durdurması, dolara olan desteği azaltırken, Avrupa Merkez Bankası’nın faiz oranlarını artırması euroya destek vermiştir.

2006 yılında dolar diğer para birimleri karşısında değer kaybetmiştir. Dolar 2006 yılında İngiliz sterlini karşısında %13.81, euro karşısında %11.45, İsviçre Frangı karşısında ise %7.24 oranında değer kaybetmiştir. Amerikan doları belli başlı para birimleri arasında sadece Japon yeni karşısında değer kazanmış ve %1.05 değerlenmiştir.

ABD Merkez Bankasının Ağustos ayından itibaren faiz oranlarındaki artış kampanyasına son vermesi ve hatta Amerikan ekonomisindeki yavaşlama çerçevesinde faiz oranlarını düşürmeye bile başlayabileceğine ilişkin beklentiler, doların değer kaybetmesine yol açmıştır. Öte yandan Avrupa Merkez Bankası faiz oranlarını 2006 yılı içinde 6 defa artırarak %3.5’e yükseltmiştir. Diğer taraftan Japonya Merkez Bankası da 2006 yılı içinde faiz oranlarını bir defalığına artırmıştır. Tüm bunlar doları baskı altında tutarken, euroya destek vermiştir.

2006 yılında gelişmekte olan ülkelerin çoğunun para birimleri dolar karşısında değer kazanmıştır. Dolar karşısında Slovakya, ek Cumhuriyeti, Tayland, Polonya, Macaristan gibi ülkelerin para birimleri önemli ölçüde değer kazanmıştır. şili, Pakistan, Arjantin, Meksika gibi ülkelerin para birimleri ise dolar karşısında hafif değer kaybetmiştir.

TABLO 2.2. DÜNYA BORSALARININ PERFORMANSLARI (%)

Bölge	Borsa	2005	2006
	Amex – ABD	22.6	16.9
Kuzey Amerika	Mexico - Meksika	37.8	48.6
	Nasdaq – ABD	1.4	9.5
	New York – ABD	6.9	17.9
	Toronto - Kanada	21.9	14.5
	Kuzey Amerika Ort.	18.14	21.48
	Buenos Aires – Arjantin	21.5	49.9
Güney Amerika	Lima – Peru	29.4	168.3
	Santiago – Şili	2.7	34.4
	Sao Paulo – Brezilya	27.7	32.9
	Güney Amerika Ort.	20.34	71.38
	Athens – Yunanistan	31.5	19.9
	Barcelona – İspanya	12.7	29.3
	Bilbao – İspanya	17.7	34.1
	Copenhagen – Danimarka	39.6	15.2
	Deutsche Börse – Almanya	25.1	21.3
	Euronext Amsterdam - Hollanda	25.3	16.4
	Euronext Brussels - Belçika	25.1	23.5
	Euronext Paris – Fransa	25.3	19.4
	Euronext Lizbon- Portekiz	17.2	33.3
	Helsinki – Finlandiya	31.1	17.9
	Irish – İrlanda	18.8	27.8
Avrupa	İstanbul – Türkiye	59.3	-1.7
Afrika	Milano - İtalya	13.9	19.0
Orta Doğu	Johannesburg – Güney Afrika	43.0	37.7
	Ljubljana – Slovenya	-5.6	37.9
	London – İngiltere	18.1	13.2
	Luxembourg – Lüksemburg	27.9	45.0
	Madrid – İspanya	20.6	34.5
	Malta – Malta	63.4	-2.8
	Oslo – Norveç	34.2	28.4
	Swiss – İsviçre	35.6	20.7
	Stockholm- İsveç	32.6	23.6
	Tehran – İran	-24.3	-1.8
	Tel-Aviv – İsrail	32.8	5.8
	Vienna – Avusturya	42.7	26.6
	Warsaw – Polonya	33.7	41.6
	Avrupa, Afrika, Orta Doğu Ort.	26.82	22.53
	Australian – Avustralya	16.2	19.9
	Colombo, Sri Lanka	27.6	41.6
	Hong Kong – Hong Kong	8.2	43.2
	Jakarta – Endonezya	16.2	55.3
	Korean – Kore	54.0	4.0
Asya Pasifik	Kuala Lumpur – Malezya	-0.8	21.8
	Osaka – Japonya	50.6	9.2
	Philippine – Filipinler	15.0	42.3
	Shangai-Çin	-8.3	130.4
	Singapore – Singapur	13.1	30.3
	Taiwan – Tayvan	6.7	19.5
	Thailand – Tayland	6.8	-4.7
	Tokyo – Japonya	43.5	1.9
	Asya Pasifik Ortalaması	19.14	31.90
Dünya	Dünya Ortalaması	23.29	29.03

Kaynak: Dünya Borsalar Federasyonu

3. TÜRKİYE EKONOMİSİ

Türkiye ekonomisi 2006 yılında da büyüme trendini devam ettirerek, 2001 yılında uygulanmaya başlanmış olan ekonomik istikrar programından sonraki beş yıllık dönemde kesintisiz büyümüştür. 2006 yılında Mayıs ayında yaşanan türbülans ve yılın ikinci yarısında görülen yavaşlamaya rağmen, büyüme hedeflenen oranın üstüne çıkmış ve %6.1 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu dönemde yaşanan büyümede dünya genelinde bollaşan likidite etkili olmuştur. Dünya genelinde yaşanan bu likidite bolluğu dolayısıyla bütün gelişmekte olan ekonomilerde büyümenin finansmanında dış kaynaklar da etkili olmuştur.

2005 yılında 22.7 milyar ABD doları olarak gerçekleşen cari işlemler açığı, 2006 yılında %39.6 artışla 31.7 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Bu artışta, özellikle dış ticaret ve yatırım gelir-gider açıklarındaki artışlar ile hizmetler dengesindeki fazlada görülen düşüş etkili olmuştur. İthalatın %18.4'lük artışına karşılık ihracatta ancak %16.3 oranında bir artış gerçekleşmesi sonucu, 2006 yılında dış ticaret açığı, bir önceki yıla göre %21.9 artarak 52.8 milyar ABD doları tutarında gerçekleşmiştir.

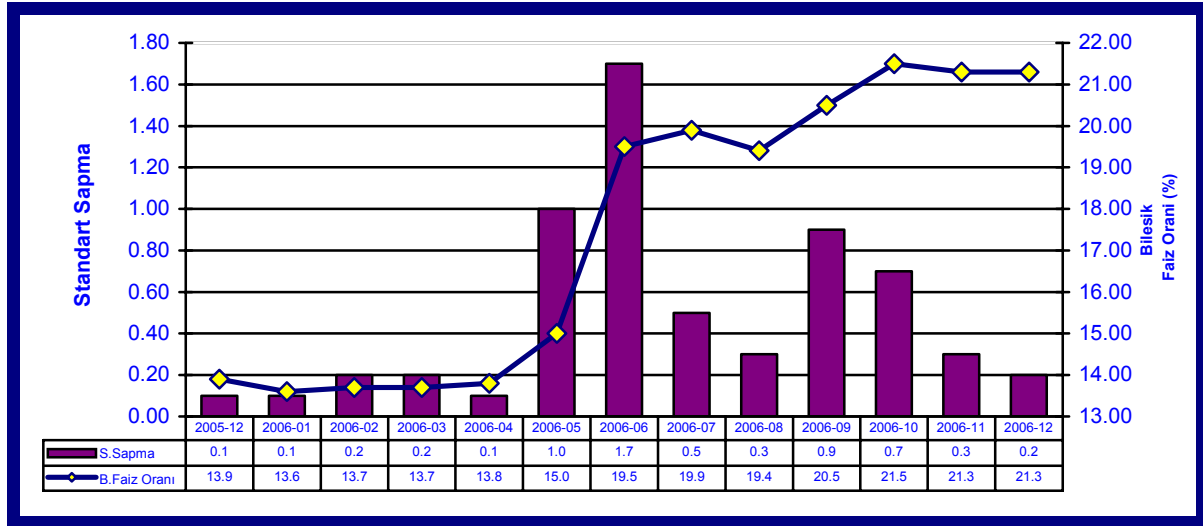
2006 yılında gerçekleşen net sermaye girişi ise 2005 yılına göre %70.2 artarak 34.9 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Doğrudan yatırım olarak gerçekleşen net girişler, 2005 yılında 8.7 milyar ABD dolarından 2006 yılında 19.2 milyar ABD dolarına yükselmiştir. Portföy yatırımları ise 2005 yılında 13.4 milyar ABD doları iken, 2006 yılında 7.4 milyar ABD dolarına düşmüştür.

Artan cari açığın yol açtığı kırılganlıklara paralel olarak, döviz kurlarının seviyesi de tartışmaların yoğunlaştığı bir konu olmuştur. Türkiye AB ile yakınsama sürecinde olan bir ülkedir, hedefi tam üyeliktir. Bu süreç ve uzun süreli kesintisiz büyüme yabancı yatırımcılar bakımından Türkiye'yi yatırım yapılabilir cazip bir ülke konumuna sokmaktadır. Yabancı yatırımcıların Türkiye'ye artan ilgisiyle ülkeye yoğun döviz girişi olmaktadır. Döviz arz cephesinde gelen bu yoğun akış karşısında Merkez Bankası 2006 yılı içinde tekrar döviz alım ihalelerine başlamıştır. 2006 yılında piyasadaki likidite fazlası koşullarının devam ettiği görülmüştür. Merkez Bankası bu likidite fazlasını açık piyasa işlemleri vasıtasıyla çekmeye devam etmiştir.

2005 yılında düşüş gösteren enflasyon ise 2006 yılındaki seyriyle, elde edilen başarılarla rağmen fiyat istikrarının henüz sağlanmış olmadığını ortaya koymuştur. Bilindiği üzere 2006 yılı başından itibaren enflasyon hedeflemesine geçilmiş ve bu hedefleme paralelinde belli rakamsal hedefler konulmuştur. Ancak 2006 yılında yaşanan arz yönlü bir dizi şok neticesinde enflasyon hedefle uyumlu patikanın üzerine çıkmıştır. Fiyat artışları 2006 yılında oldukça dalgalı bir seyir izlemiş, yılın ikinci yarısında %10'un üstüne çıkmakla birlikte yıl sonunu %9.7 olarak tek haneli bir rakamla kapatmıştır. Ancak, enflasyon yine de yılsonu için öngörülen %5'lik hedefin önemli ölçüde yukarısında gerçekleşmiştir.

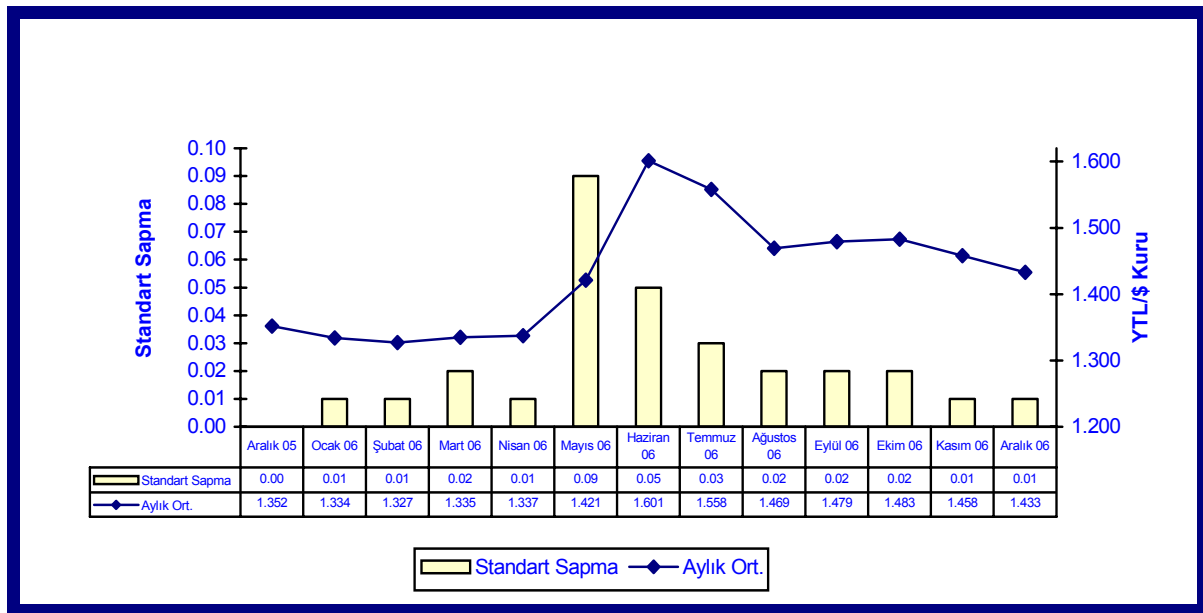
Maliye politikaları açısından, geçtiğimiz yıl mali disiplinin devam ettiği ve hedeflerin büyük ölçüde tutturulduğu bir yıl olmuştur. 2006 yılına ilişkin gerçekleştirmeler bir önceki yıllara kıyaslandığında, bütçe gelirleri %14.1, faiz dışı harcamalar %14.7, faiz harcamaları ise %0.6 artmıştır. Bütçe dengesi yıl sonunda 5.5 milyar YTL açık vermiş, faiz dışı fazlada ise 2006 yılında önceki yıla göre 4.4 milyar YTL'lik artış meydana gelmiştir. Faiz dışı harcamaların genelinde bir yükseliş olmuş ve en çok artış sermaye transferlerinde gerçekleşmiştir. Gelirler arasındaki unsurlarda ise en çok artış %14.9 ile vergi gelirlerinde meydana gelmiştir. 2006 yılında faiz dışı fazla, yılın tamamı için 32.9 milyar YTL olarak belirlenen hedefi aşmış ve 40.4 milyar YTL olarak gerçekleşmiştir.

GRAFİK 3.1. GÖSTERGE NİTELİĞİNDEKİ BONONUN FAİZ ORANI AYLIK ORTALAMASI VE STANDART SAPMASI

2006 yılında sabit fiyatlarla GSYH %6.1, GSMH ise %6.0 oranında artış göstermiştir. Sektörel bazda bakıldığında, sanayi sektöründe büyüme %7.4 olurken, tarımda %2.9 oranında büyüme gerçekleştiği görülmektedir. Ayrıca, inşaat sektöründeki büyümenin yılın dört çeyreği itibarıyla da en başta yer almaya devam ettiği görülmektedir. 2006 yılında en yüksek büyüme oranı %19.4 ile inşaat sektöründe gerçekleşirken, ithalat vergisindeki artış %9.0 ile ikinci sırada yer almıştır. Ticaretle büyüme %5.9, ulaştırma ve haberleşmede %3.1, mali kuruluşlarda ise %2.2 oranında gerçekleşmiştir. Harcamalar yöntemiyle hesaplanan milli gelir rakamlarındaki alt gruplardan sabit fiyatlarla yatırım harcamaları %14.0 oranında artmış, devletin nihai tüketim harcamaları da %9.6 ile yine hissedilir bir oranda artmış, mal ve hizmet ihracatı %8.5, ithalatı da %7.1 ile bunları takip etmiştir. Özel nihai tüketim harcamaları ise 2006 yılında %5.2 oranında artış göstermiştir.

GRAFİK 3.2. TL/ABD DOLARI KURU AYLIK ORTALAMASI VE STANDART SAPMASI

2006 yılında iç borç stokunun cari YTL değeri %2.7 artarak 251.5 milyar YTL'ye çıkmış, ABD Doları cinsinden değeri ise %1.1 azalarak 175.7 milyar ABD doları olmuştur. Faiz

oranlarında ise yıl içinde bir artış trendi meydana gelmiştir. İkinci el piyasada gösterge niteliğindeki bononun Ocak 2006'da ortalama bileşik faizi %13.6 iken, bu rakam Aralık 2006'da %21.3'e yükselmiştir.

Öte yandan, 2006 yılında toplam mevduat Yeni Türk Lirası bazında %22.5 artarak 276.9 milyar YTL'ye, kredi stoku ise %42.8 oranında artarak 182.8 milyar YTL'ye yükselmiştir. Yabancı para mevduatın toplam mevduat içindeki payı ise %35.3'ten %38.0'a çıkmıştır. 2006 yılında kredi hacminde gözlenen artış ekonomik faaliyetlerdeki canlanmanın bir göstergesi olarak kabul edilebilir.

TABLO 3.1. TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

Göstergeler	Birim	2004	2005	2006
Gayri Safi Milli Hasıla				
-YTL	Milyon YTL	428,932	486,401	575,784
- \$	Milyar USD	299.5	360.9	399.7
- Kişi Başına GSMH	USD	4,172	5,008	5,477
- Büyüme	%	9.9	7.4	6.1
- Sanayi Üretimi Endeksi (1997=100, Yıllık Ortalama)		128.6	130.0	137.9
- İşsizlik	%	10.3	10.1	10.5
Toplam Kamu Borçlanma Gereği (PSBR/GSMH)	%	4.7	-0.4(1)	-3.1(2)
Genel Bütçe				
- Harcamalar	Milyon YTL	140,200	144,562	172,880
- Personel	Milyon YTL	28,948	31,856	34,039
- Diğer Cari	Milyon YTL	16,583	18,823	16,807
- Yatırım	Milyon YTL	7,972	9,684	9,975
- Transfer	Milyon YTL	84,584	30,208	58,757
- Faiz	Milyon YTL	56,488	45,680	45,945
- Faiz / GSMH	%	13.5	9.5	8.0
- Faiz / Bütçe Gideri	%	40.3	31.6	26.6
- Faiz / Bütçe Geliri	%	51.4	33.9	27.5
- Faiz / Vergi	%	62.7	42.7	33.4
- Faiz Hariç Harcamalar	Milyon YTL	83,712	98,883	126,935
- Gelirler	Milyon YTL	109,887	134,819	167,373
- Vergi	Milyon YTL	90,093	106,932	137,474
- Bütçe Dengesi (Açığı)	Milyon YTL	-30,313	-9,743	-5,507
- Faiz Dışı Denge	Milyon YTL	26,175	35,936	40,438
Fiyatlar				
- TEFE (Yıl sonu)	%	13.8	2.7	11.6
- TÜFE (Yıl sonu)	%	9.3	7.7	9.7
- Döviz Kuru (Yıl sonu-YTL/\$) (Döviz Alış)	YTL	1.3421	1.3284	1.4131
Borç Stoku				
- İç Borç Stoku	Milyon YTL	224,483	244,782	251,470
- İç Borç Stoku	Milyar USD	167.3	177.6	175.7
- İç Borç Stoku / GSMH (Dolar Değerler Üzerinden)	%	55.9	50.9	44.4
- Dış Borç Stoku	Milyar USD	161.7	170.1	206.5
- Dış Borç Stoku / GSMH	%	54.0	47.1	51.7
- Kamu Dış Borç Stoku (TCMB Borcu Dahil)	Milyar USD	95.2	83.2	85.3
- TCMB Borcu	Milyar USD	21.4	15.4	15.7
- Kamu Dış Borç Stoku / GSMH	%	31.8	23.1	21.3
-Toplam Kamu Borç Stoku	Milyar USD	262.5	260.8	261.0
- Toplam Kamu Borç Stoku / GSMH (Dolar Değ. Üzerinden)	%	87.6	72.2	65.3
-İç Borç Stokunun Ortalama Vadesi	Ay	20.6	23.5	24.0
Dış Ticaret				
- İthalat	Milyar USD	97.5	116.8	138.3
- İhracat	Milyar USD	63.2	73.5	85.5
- Dış Ticaret Dengesi	Milyar USD	-34.3	-43.3	-52.8
- Cari İşlemler Dengesi	Milyar USD	-15.6	-22.7	-31.7
Parasal Göstergeler (3)				
- Emisyon	Milyon YTL	13,465	19,612	26,815
- M1	Milyon YTL	29,469	41,759	72,162
- M2	Milyon YTL	109,344	153,146	297,481
- M2Y	Milyon YTL	185,419	229,587	-
- Mevduat Toplamı	Milyon YTL	187,849	226,091	276,924
- TL Mevduatı	Milyon YTL	108,952	146,281	171,726
- Yabancı Para Mevduatı	Milyon YTL	78,897	79,810	105,199
- Yabancı Para Mevduatı/Toplam Mevduat	%	42.0	35.3	38.0
- Kredi Stoku	Milyon YTL	87,925	128,001	182,773
- Toplam Krediler/Mevduat Oranı	%	46.8	56.6	66.0
- Mevduat Bankaları Kredileri	Milyon YTL	79,649	122,271	172,167
- Mevduat Bankaları Kredileri/Mevduat Oranı	%	42.4	54.1	62.2
-TCMB Uluslararası Döviz Rezervi	Milyar USD	36.0	50.5	60.8

(1) Geçici (Kaynak: DPT)

(2) Tahmin (Kaynak: DPT)

(3) 2006 yılından itibaren TCMB'nin yeni sunumuna göre, M1 Ve M2 tanımlarına sırasıyla vadesiz ve vadeli yabancı mevduat eklenmiş, M2Y kaldırılmıştır.

4. TÜRK SERMAYE PİYASALARI

Bugün sermaye piyasalarımız enstrümanlarıyla, kurumlarıyla, pazarlarıyla ve yasal alt yapısıyla pek çok ülkenin sermaye piyasalarıyla boy ölçüşebilecek, örnek ve önder olabilecek bir konuma gelmiş ve dünyanın sayılı piyasaları arasında seçkin yerini almıştır. 2006 yılı sonu itibarıyla sermaye piyasalarına ilişkin bazı genel göstergeler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

TABLO 4.1. SERMAYE PİYASALARINA İLİŞKİN GÖSTERGELER

KURUL KAYDINDAKİ ŞİRKET SAYISI	604
İMKB'DE İŞLEM GÖREN ŞİRKETLER	316
İMKB'DE İŞLEM GÖRMEYEN ŞİRKETLER	288
İMKB ŞİRKETLERİNİN PİYASA DEĞERİ "Kapitalizasyonu" (Milyon YTL)	230,038
(Milyon \$)	163,775
İMKB'DEKİ HİSSE SENEDİ YATIRIMCISI SAYISI	1,068,584
YATIRIM FONLARI YATIRIMCISI SAYISI	2,470,909
ARACI KURULUŞLAR (Adet)	145
-Bankalar	40
-Aracı Kurumlar	105
YATIRIM FONLARI (Adet)	349
-Yerli Yatırım Fonları	289
-Portföy Değerleri (Milyar YTL)	22,012
(Milyar \$)	15,479
-Yabancı Yatırım Fonları (Adet)	60
-Portföy Değerleri (Milyon YTL)	74
(Milyon \$)	52
EMEKLİLİK YATIRIM FONLARI (Adet)	102
-Portföy Değerleri (Milyon YTL)	2,821
(Milyon \$)	1,984
YATIRIM ORTAKLIKLARI (Adet)	30
-Portföy Değerleri (Milyon YTL)	540
(Milyon \$)	380
GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIKLARI (Adet)	11
-Net Aktif Değerleri (Milyon YTL)	2,481
(Milyon \$)	1,745
GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM ORTAKLIKLARI (Adet)	2
-Portföy Değerleri (Milyon YTL)	127
(Milyon \$)	89
PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİ (Adet)	18
-Yönetilen Portföy Değerleri (Milyar YTL)	25,964
(Milyar \$)	18,259
BAĞIMSIZ DENETİM ŞİRKETLERİ (Adet)	94
GAYRİMENKUL DEĞERLEME ŞİRKETLERİ (Adet)	13
DERECELENDİRME KURULUŞLARI (Adet)	7

4.1. MENKUL KIYMET STOKLARI

TABLO 4.2. MENKUL KIYMET STOKLARI

Yıllar	KAMU SEKTÖRÜ				ÖZEL SEKTÖR				TOPLAM			
	Milyon YTL	Milyon \$	Toplam İçindeki Pay (%)	GSMH'ye Oran (%)	Milyon YTL	Milyon \$	Toplam İçindeki Pay (%)	GSMH'ye Oran (%)	Milyon YTL	Milyon \$	\$ Değ. % Değişim	GSMH'ye Oran (%)
1986	3.1	4,105	76.8	5.4	0.9	1,240	23.2	1.6	4.0	5,346		7.0
1987	5.4	5,266	71.7	6.0	2.1	2,076	28.3	2.4	7.5	7,341	37.3	8.4
1988	8.4	4,637	68.9	5.1	3.8	2,096	31.1	2.3	12.2	6,733	-8.3	7.5
1989	15.5	6,701	65.8	6.2	8.1	3,487	34.2	3.2	23.5	10,187	51.3	9.4
1990	25.4	8,667	61.1	5.7	16.1	5,514	38.9	3.6	41.5	14,181	39.2	9.3
1991	44.7	8,808	56.1	5.8	35.0	6,888	43.9	4.5	79.7	15,695	10.7	10.3
1992	135	15,764	69.0	10.0	60.7	7,094	31.0	4.5	196	22,857	45.6	14.5
1993	270	18,681	70.7	10.5	112	7,749	29.3	4.3	382	26,430	15.6	14.8
1994	598	15,563	82.0	11.8	131	3,407	18.0	2.6	729	18,970	-28.2	14.3
1995	1,202	19,693	80.3	11.6	295	4,839	19.7	2.8	1,498	24,532	29.3	14.4
1996	2,849	26,500	86.6	14.5	441	4,106	13.4	2.2	3,290	30,606	24.8	16.7
1997	6,093	29,759	86.7	15.5	931	4,548	13.3	2.4	7,025	34,308	12.1	17.8
1998	11,789	37,699	86.1	18.3	1,899	6,072	13.9	2.9	13,688	43,771	27.6	21.2
1999	23,303	43,146	86.0	23.3	3,796	7,028	14.0	3.8	27,099	50,173	14.6	27.1
2000	36,802	54,784	84.3	27.2	6,868	10,224	15.7	5.1	43,670	65,008	29.6	32.3
2001	122,930	85,394	92.1	57.6	10,517	7,306	7.9	4.9	133,447	92,699	42.6	62.5
2002	150,939	92,345	92.0	51.3	13,177	8,062	8.0	4.5	164,115	100,407	8.3	55.8
2003	196,004	140,421	91.6	58.7	18,008	12,901	8.4	5.4	214,012	153,322	52.7	64.1
2004	227,415	169,447	90.0	56.6	25,186	18,766	10.0	6.3	252,601	188,214	22.8	62.8
2005	248,773	180,531	88.8	50.0	31,916	22,673	11.2	6.3	280,017	203,205	8.0	56.3
2006	255,240	177,497	86.1	44.4	41,058	28,552	13.9	7.1	296,299	206,049	1.4	51.6

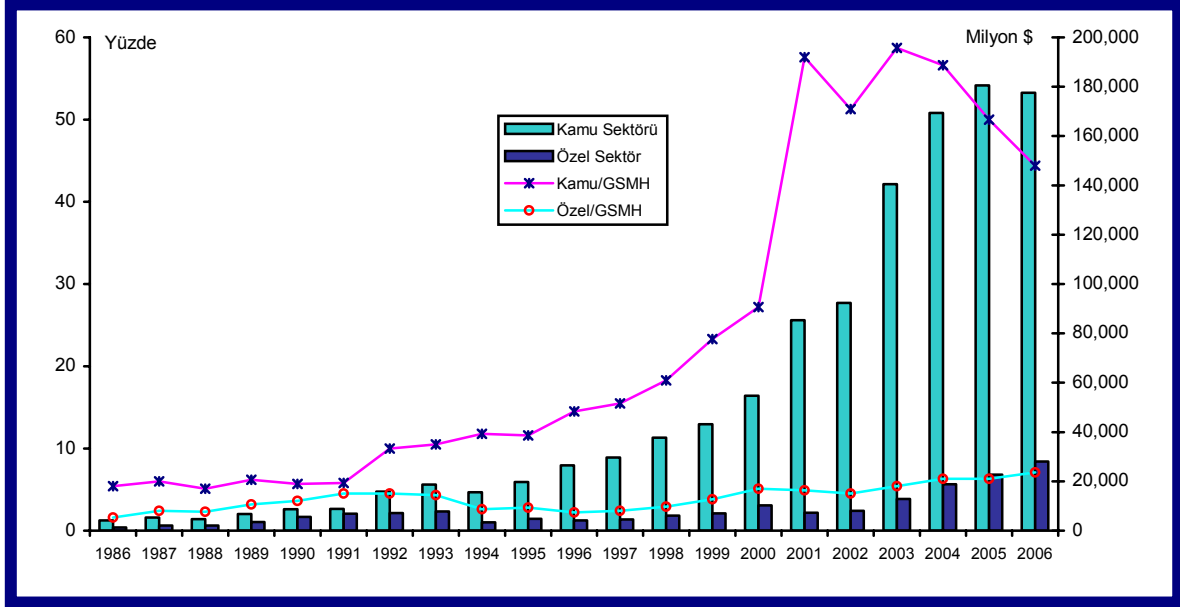
* GSMH'ye oranlarda, hem stokların hem de GSMH'nin \$ değerleri kullanılmıştır.

Türkiye'de 1980'li yıllardan itibaren artan kamu açıkları ve bu açıkların finansmanında borçlanmanın tercih edilmesi kamu menkul kıymet stoklarının hızla artmasına neden olmuştur. 1986 yılı sonunda 4.1 milyar dolar düzeyinde olan kamu menkul kıymet stokları 2006 yılı sonunda 177.5 milyar dolara yükselmiştir. Özel sektör menkul kıymet stokları da 1980'li yıllarda sermaye piyasası ile ilgili düzenlemelerin yapılması ve İMKB'nin açılmasıyla hızla artmıştır. 1986 yılı sonunda 1.2 milyar dolar düzeyinde olan özel sektör menkul kıymet stokları 2006 yılı sonunda 28.6 milyar dolara yükselmiştir.

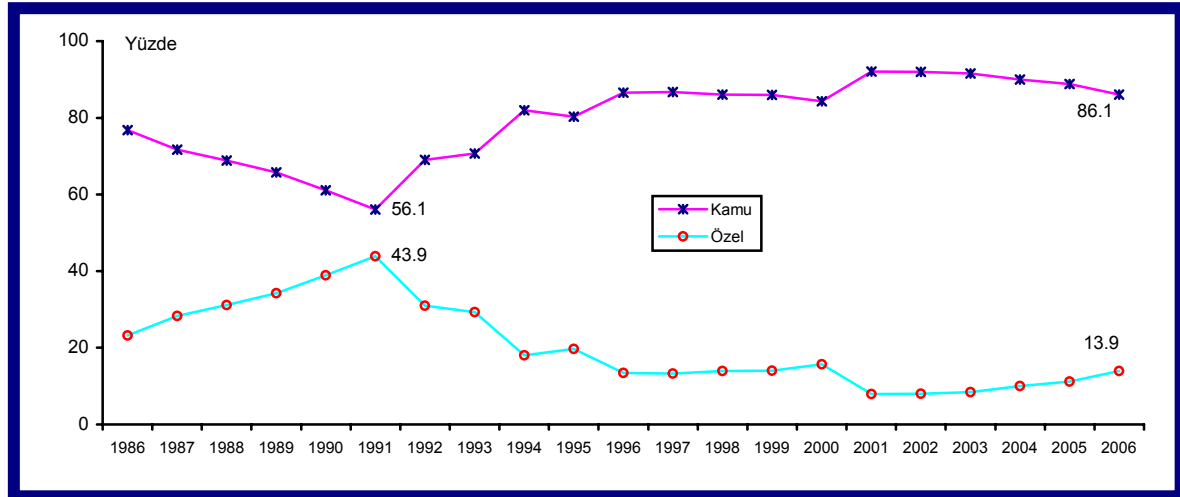
1991 yılına kadar özel kesim menkul kıymet stoklarının artış hızının kamu menkul kıymet stoklarından fazla olması, söz konusu yıla kadar toplam menkul kıymet stokları içinde özel sektör menkul kıymet stoklarının payının artmasıyla sonuçlanmış ve 1986 yılında %23.2 olan özel sektör menkul kıymet stoklarının payı 1991 yılında %43.9'a kadar yükselmiştir. Ancak 1991 yılından sonra kamu menkul kıymet stoklarının artış hızının yükselmesi buna karşın özel sektör menkul kıymet stoklarında (dolar değerlerinde) 1998 yılına kadar genel olarak gözlenen düşüş, özel sektör menkul kıymet stoklarının payında önemli bir gerilemeye neden olmuştur. Böylece 1990'lı yılların başından itibaren mali piyasalarda kamu menkul kıymetleri lehine güçlü bir "crowding out" etkisi yaşanmış ve fonların büyük kısmı kamu kesimi tarafından kullanılmaya başlanmıştır.

Bununla birlikte uygulanan ekonomik program ve bunun getirdiği mali disiplinle birlikte 2002 yılından itibaren özel sektör menkul kıymetleri lehine bir gelişme yaşandığı gözlenmektedir. 2005 yılı sonu itibariyle toplam menkul kıymet stoku içinde %11.2 paya sahip olan özel sektör menkul kıymetlerinin tamamını hisse senetleri oluştururken, 2006 yılında özel sektör menkul kıymet payı %13.9'a çıkmış, ayrıca bu yıl içinde uzun zamandır ilk defa özel sektör tahvil ihracı gerçekleşmiştir. Bu gelişmenin artarak devam etmesi, kaynakların özel sektör tarafından verimli alanlarda kullanımını, dolayısıyla sermaye piyasalarının ekonomik büyüme ve toplumsal refahın yükseltilmesine katkısını artıracaktır.

GRAFİK 4.1. MENKUL KIYMET STOKLARI

GRAFİK 4.2. KAMU VE ÖZEL SEKTÖR MENKUL KIYMET STOKLARININ PAYI

4.2. KURUL KAYDINA ALINAN MENKUL KIYMET İHRAÇLARI

2006 sonu itibariyle Kurul kaydı altında 316'sı İMKB'de işlem gören, toplam 604 anonim ortaklık bulunmaktadır. 2006 yılında 124 şirkete ait toplam piyasa değeri 10 milyar YTL olan hisse senetleri Kurulumuz kaydına alınmıştır. Kayda alınan bu ihraçların 16'sı yatırım ortaklığı, 3'ü gayrimenkul yatırım ortaklığı ve 1'i girişim sermayesi yatırım ortaklığına aittir.

Hisse senedi ihraçları yıllar itibariyle artarak 2000 yılında 3.0 milyar YTL'ye (4.8 milyar ABD Dolarına) ulaştıktan sonra, krizin de etkisiyle 2001-2003 döneminde bir duraklama yaşanmış, daha sonra tekrar yükselerek 2005 yılında 4.0 milyar YTL'ye ve 2006 yılında 10,9 milyar YTL'ye (7,7 milyar ABD Dolarına) ulaşmıştır (Tablo:4.3; Tablo:4.4). Finansal piyasalarda kamunun ağırlığına rağmen, 1986 yılından bu yana hisse senedi ihracı yoluyla reel sektöre aktarılan kaynak toplamı 37 milyar ABD Doları gibi önemli sayılabilecek bir tutara ulaşmıştır.

TABLO 4.3. KURUL KAYDINA ALINAN MENKUL KIYMET İHRAÇLARI (BİN YTL)

Yıllar	Hisse Senedi*	MKYF Kat.Belg.**	VDMK	Emeklilik Yatırım Fonu Payı*	Bank.Bon.ve Banka Gar.Bon.	Diğer	Toplam
1986	102	0	0	0	60	112	274
1987	187	45	0	0	76	374	682
1988	364	53	0	0	238	482	1,137
1989	972	162	0	0	98	1,072	2,304
1990	4,107	855	0	0	330	981	6,273
1991	4,444	65	0	0	726	1,496	6,731
1992	5,323	92	14,481	0	770	1,864	22,530
1993	9,573	5,355	52,756	0	2,388	1,921	71,993
1994	37,553	2,203	42,299	0	2,025	648	84,728
1995	51,333	4,249	113,928	0	1,300	3,716	174,526
1996	102,202	8,945	41,629	0	2,362	6,823	161,961
1997	305,732	34,330	23,000	0	9,935	5,453	378,450
1998	696,822	131,423	11,000	0	0	2,533	841,778
1999	678,871	176,674	0	0	0	0	855,545
2000	3,007,974	2,767,908	0	0	12,471	3,943	5,792,296
2001	1,684,498	3,830,879	0	0	147,697	67,321	5,730,395
2002	1,597,317	2,405,346	0	0	83,614	107,041	4,193,318
2003	1,749,597	6,078,693	0	40,000	0	13,437	7,881,727
2004	3,826,540	6,572,431	0	297,920	0	0	10,696,891
2005	3,991,870	2,390,989	0	670,000	0	13,000	7,065,859
2006	10,880,574	3,356,209		2,821,384		150,000	17,058,317

* Piyasa değeri

** 1998'e kadar nominal değer, 1998 ve sonrası piyasa değeri.

TABLO 4.4. KURUL KAYDINA ALINAN MENKUL KIYMET İHRAÇLAR (MİLYON \$)

Yıllar	Hisse Senedi*	MKYF Kat.Belg.**	VDMK	Emeklilik Yatırım Fonu Payı*	Bank.Bon.ve Banka Gar.Bon.	Diğer	Toplam
1986	152	0	0	0	90	167	409
1987	219	53	0	0	89	437	797
1988	256	37	0	0	167	338	798
1989	458	76	0	0	46	505	1,086
1990	1,576	328	0	0	127	377	2,407
1991	1,064	16	0	0	174	358	1,612
1992	774	13	2,106	0	112	271	3,277
1993	867	485	4,781	0	216	174	6,524
1994	1,261	74	1,420	0	68	22	2,844
1995	1,122	93	2,491	0	28	81	3,816
1996	1,256	110	511	0	29	84	1,990
1997	2,010	226	151	0	65	36	2,489
1998	2,670	504	42	0	0	10	3,226
1999	1,616	421	0	0	0	0	2,036
2000	4,823	4,438	0	0	20	6	9,287
2001	1,375	3,126	0	0	121	55	4,676
2002	1,061	1,597	0	0	56	71	2,785
2003	1,172	4,071	0	27	0	9	5,279
2004	2,690	4,621	0	209	0	0	7,520
2005	2,977	1,783		500		9	5,269
2006	7,704	2,388		2,007		106	12,205

* Piyasa değeri

** 1998'e kadar nominal değer, 1998 ve sonrası piyasa değeri.

4.3. İSTANBUL MENKUL KIYMETLER BORSASI

Türkiye'deki organize menkul kıymet piyasalarının kökleri 19. yüzyılın ikinci yarısına kadar uzanmaktadır. İlk menkul kıymetler piyasası Kırım Savaşı'nı takiben 1866 yılında Osmanlı İmparatorluğu zamanında kurulmuş olan "Dersaadet Tahvilat Borsası" idi. Dersaadet Borsası, çökmüş Osmanlı ekonomisinden yüksek getiri almayı amaçlayan Avrupa'lı yatırımcılar için de bir vesile olmuştu. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu takiben 1929 yılında çıkartılan 1447 sayılı "Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsaları Kanunu" ile sermaye piyasalarının, yeni ismiyle "İstanbul Menkul Kıymetler ve Kambiyo Borsası" adı altında organize olması sağlanmıştır.

Borsa, kısa sürede gelişerek yurt çapında girişimcilerin fon ihtiyaçlarının karşılanmasına önemli katkıda bulunmuştur. Ancak, 1929 Krizi, 2. Dünya Savaşı'nın patlak vermesi, henüz emekleyen Türk iş dünyasını olumsuz etkilemiş ve Borsa'nın başarısını gölgede bırakmıştır. Takip eden yıllardaki sanayileşme sürecinde, hisse senetlerini halka arz eden anonim şirketlerin sayısı da sürekli olarak artmıştır. Bu hisseler çoğu bireysel, bir kısmı da kurumsal olan yatırımcılardan yoğun talep görmüştür.

1980'li yılların ilk dönemlerinde sağlıklı sermaye hareketlerine uygun gerek mevzuat gerekse kurumların oluşması yönünden Türk sermaye piyasalarında önemli gelişmeler olmuştur. Bu bağlamda 1981 yılında SPKn çıkarılmıştır. Ekim 1983'de ise menkul kıymet borsalarının kuruluşunu öngören 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararname çıkmıştır. Bir yıl sonra da "Menkul Kıymetler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkındaki Yönetmelik" Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Çalışma esaslarına ilişkin mevzuatın Genel Kurul toplantısında

kabulü ile 1985 yılı sonunda İMKB resmen kurulmuş ve 3 Ocak 1986 yılında da alım satım faaliyetlerine başlanmıştır. Bugün İMKB’de esas olarak hisse senetleri piyasası ile tahvil ve bono piyasası faaliyet göstermektedir.

4.3.1. İMKB Hisse Senedi Piyasası Ulusal-100 Endeksi, İşlem Hacmi ve İşlem Miktarı

4.3.1.1 İMKB Hisse Senedi Piyasası Ulusal-100 Endeksi

Gerek Yeni Türk Lirası gerekse ABD Doları bazlı endeksler, 2000 yılının Nisan ayından 2002 yılının sonuna kadar, konjonktürel dalgalanmalarla birlikte genel olarak azalma eğilimi göstermiş, 2003 yılının başından itibaren ise belirgin bir şekilde artmıştır. 2004 ve 2005 yıllarında bu yükseliş genel olarak devam etmiştir. 2006 yılı aylık bazda incelendiğinde, Ocak 2006’da 44,590 puan olan İMKB Ulusal-100 Endeksi, Haziran ayı sonunda 35,453’e kadar gerilemiş ve Aralık’ta 39,117’den kapanmıştır.

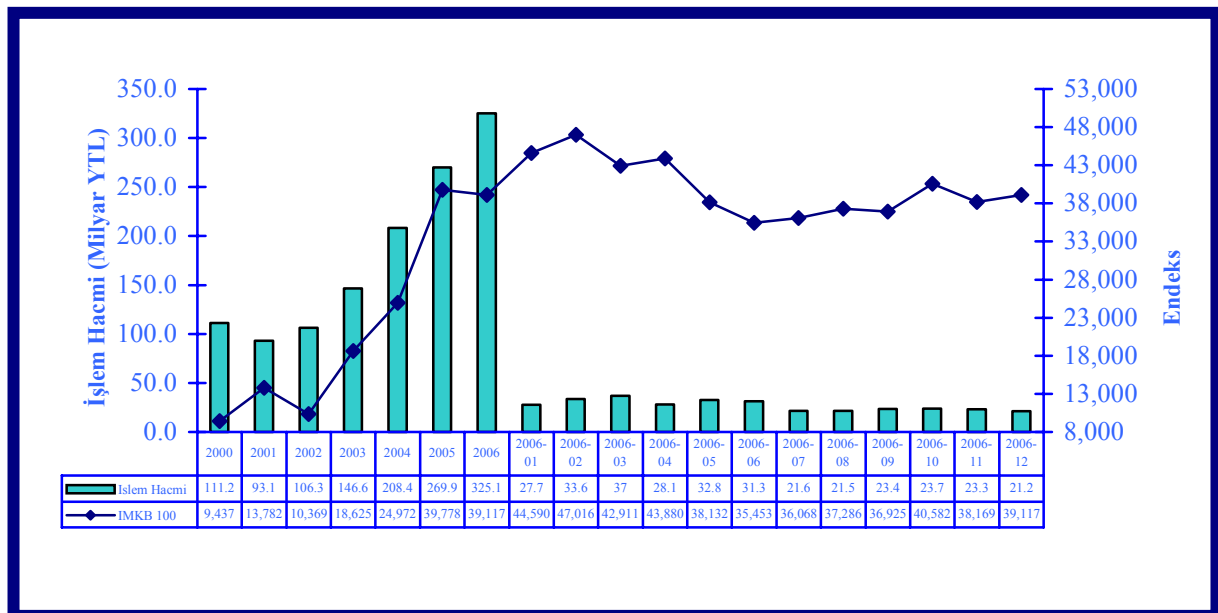
Sonuçta, İMKB Hisse Senedi Piyasası Ulusal-100 Endeksi, 2006 yılında bir önceki yıla göre Yeni Türk Lirası bazında %1.7, ABD Doları bazında ise %6 oranında değer kaybetmiştir (Grafik: 4.3). 2006 yılında bir önceki yıla göre sanayi sektörü endeksi %0.8 (ABD Doları bazında %5), mali sektör endeksi %4 (ABD Doları bazında %8) oranında değer kaybetmiş, hizmetler sektörü endeksi ise %23 (ABD Doları bazında %17) oranında değer kazanmıştır.

4.3.1.2 İMKB İşlem Hacmi ve İşlem Miktarı

İMKB işlem hacmi yıllar itibariyle incelendiğinde, faaliyete geçtiği 1986 yılında sadece 9,000 YTL (13 milyon ABD Doları) düzeyinde bulunan işlem hacminin, 2000 yılında 111.2 milyar YTL (181.9 milyar ABD Doları) ile rekor düzeye çıktığı görülmektedir. 2000 Kasım ve 2001 Şubat krizlerinin etkisiyle azalan işlem hacmi, önemli artışlarla 2003 yılında 146.6 milyar YTL (100.2 milyar ABD Doları) ve 2004 yılında 208.4 milyar YTL (147.8 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşmiştir. 2005 yılında toplam işlem hacmi 269.9 milyar YTL (201.8 milyar ABD Doları) olmuştur. 2006 yılında, günlük ortalama işlem hacmi 1.301 milyon YTL (919 milyon ABD Doları), toplam işlem hacmi ise 325.1 milyar YTL (229.6 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam bir önceki yıla göre YTL bazında %20.4, dolar bazında ise %13.8 oranında bir artışı ifade etmektedir.

2006 yılında İMKB’de, 45.5 milyon adet sözleşme ile günlük ortalama nominal 367 milyon YTL olmak üzere toplam 91.6 milyar YTL’lik işlem miktarı gerçekleşmiştir (Tablo: 4.5).

GRAFİK 4.3. İMKB-100 ENDEKSİ VE İŞLEM HACMİ

TABLO 4.5. İMKB HİSSE SENEDİ PİYASASINA İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER

Yıllar	İşgünü Sayısı	Toplam İşlem Hacmi		Toplam İşlem Miktarı (Nominal Bin YTL)	Günlük Ort. İşlem Hacmi (Milyon YTL)	Günlük Ort. İşlem Miktarı (Nominal Bin YTL)	Sözleşme Sayıları (Bin Adet)	İMKB Endeksi (*) (1986-01=100)
		(Milyon YTL)	(Milyon \$)					
1986	250	0.01	13	3	0	0	-	1.71
1987	249	0.11	118	15	0	0	-	6.73
1988	253	0.15	115	32	0	0	112	3.74
1989	255	2	773	238	0,01	1	247	22.18
1990	247	15	5,854	1,537	0,06	6	766	32.56
1991	247	35	8,502	4,531	0,14	18	1,446	43.69
1992	251	56	8,567	10,285	0,22	41	1,682	40.04
1993	246	255	21,770	35,249	1	143	2,815	206.83
1994	253	651	23,203	100,062	3	396	5,086	272.57
1995	251	2,374	52,357	306,254	9	1,220	11,667	400.25
1996	247	3,031	37,737	390,924	12	1,583	12,446	975.89
1997	252	9,049	58,104	919,784	36	3,650	17,639	3,451.0
1998	248	18,030	70,396	2,242,531	73	9,042	21,571	2,597.9
1999	236	36,877	84,034	5,823,858	156	24,677	25,785	15,208.8
2000	246	111,165	181,934	11,075,685	452	45,023	32,427	9,437.2
2001	248	93,119	80,400	23,938,149	375	96,525	31,380	13,782.7
2002	252	106,302	70,756	33,933,251	422	134,656	28,967	10,369.9
2003	246	146,645	100,165	59,099,780	596	240,243	29,994	18,625.0
2004	249	208,423	147,755	69,614,651	837	279,577	41,508	24,971.7
2005 (**)	254	269,931	201,763	81,099,503	1,063	319,289	43,943	39,777.7
2006	250	325,131	229,642	91,634,552	1,301	366,538	45,491	39,117.5

* Ocak 1991'den itibaren Kapanış Fiyatlarına Göre Bileşik Endeks esas alınmıştır.
** 14.01.2005 tarihinden itibaren Hisse Senetleri Piyasası Ulusal Pazar bünyesinde Borsa Yatırım Fonları da işlem görmeye başlamıştır.

Kaynak:İMKB

2006 yılı aylık bazda değerlendirildiğinde, Ocak 2006'da 27,654 milyon YTL olan işlem hacmi, Şubat ve Mart aylarında bir önceki aya göre sırasıyla %21.3 ve %10.3 oranında artmıştır. Yılın kalan aylarında dalgalı bir seyir izleyen işlem hacmi, bir önceki ayla karşılaştırıldığında Mayıs, Eylül ve Ekim aylarında artmış, yılın son iki ayı dahil olmak üzere, diğer aylarda düşüş göstermiştir (Grafik: 4.3).

4.3.2. Hisse Senetleri Nedeniyle İMKB Kotunda Bulunan Şirketlere İlişkin Temel Göstergeler

İMKB Hisse Senetleri Piyasasında işlem gören şirket sayısı, İMKB'nin kurulduğu 1986 yılı sonunda 80 iken 2006 yılı sonunda 290'ı ulusal pazarda, 15'i ikinci ulusal pazarda, 3'ü yeni ekonomi pazarında ve 8'i de gözcaltı pazarında olmak üzere 316'ya çıkmıştır. Bu şirketlerin sahip olduğu toplam nominal sermaye tutarı 40.9 milyar YTL'dir (Tablo:4.6). 2006 yılında 7'si ortak satışı, 3'ü sermaye artırımı, 5'i sermaye ve ortak satışı birlikte olmak üzere 15 şirket halka açılmıştır. 7'si borsada satış yöntemi ile halka açılan sözkonusu şirketler İMKB'de işlem görmeye başlamıştır.

1986 yılı sonunda sadece 0.7 milyon YTL (938 milyon ABD Doları) düzeyinde olan hisse senetleri İMKB'de işlem gören şirketlerin toplam piyasa değeri, 2006 yıl sonu itibariyle 230 milyar YTL'ye (163.8 milyar ABD Dolarına) ulaşmıştır. Bu şirketlerin fiyat/kazanç oranı 14.9, işlem görme oranı ise %145'tir (Tablo 4.6).

TABLO 4.6. HİSSE SENEDİ NEDENİYLE İMKB KOTUNDA BULUNAN ŞİRKETLERE İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER

Yıllar	Şirket Sayısı	Toplam Nominal Sermaye (1) (Bin YTL)(*)	İMKB’de İşlem Gören Şirketler				Fiyat/ Kazanç Oranı (%)		İşlem Görme Oranı (%)(**)
			İşlem Gören Şirket Sayısı	Toplam Nominal Sermaye (Bin YTL)*	Toplam Piyasa Kapitalizasyonu				
					(Milyon YTL)	(Milyon \$)	(2)	(3)	
1986	350	795	80	255	0,7	938	5.1		1.2
1987	414	1,613	82	462	3	3,125	15.9		5.4
1988	556	3,132	79	830	2	1,128	5.0		5.7
1989	730	6,727	76	2,195	16	6,756	15.7		19.7
1990	916	14,476	110	9,528	55	18,737	24.0		43.3
1991	1,092	32,304	134	22,490	79	15,564	15.9		52.9
1992	1,238	49,139	145	33,252	85	9,922	11.4		68.8
1993	1,284	71,286	160	46,758	546	37,824	25.8	20.7	80.9
1994	1,204	109,239	176	97,200	836	21,785	24.8	16.7	94.2
1995	922	223,804	205	191,249	1,265	20,782	9.2	7.7	226.0
1996	788	424,531	228	361,320	3,275	30,797	12.2	10.9	133.5
1997	743	909,295	258	783,234	12,654	61,879	24.4	19.5	113.6
1998	686	1,885,946	277	1,669,956	10,612	33,975	8.8	8.1	155.0
1999	319	3,615,344	285	3,392,829	61,137	114,271	37.5	34.1	102.8
2000	287	6,276,522	315	6,866,817	46,692	69,507	16.8	16.1	206.2
2001	278	9,959,472	310	10,515,933	68,603	47,689	108.3	824.4	161.5
2002	262	12,408,716	288	13,176,817	56,370	34,402	195.9	27.0	170.1
2003	265	16,515,936	285	18,008,193	96,073	69,003	14.5	12.3	192.4
2004	275	24,379,916	297	25,186,443	132,556	98,073	14.2	13.3	182.3
2005	282	31,243,840	304	31,916,222	218,318	162,814	17.2	19.4	153.9
2006	291	40,262,161	316	40,925,551	230,038	163,775	22.0	14.9	145.0

(1)Borsa Kotunda Bulunan Şirketlerin Toplam Nominal Sermayeleri.

(2)Toplam Piyasa Değeri/Son iki 6'şar Aylık Dönemin Net Kârlar Toplamı.

(3)Toplam Piyasa Değeri/Son dört 3'er Aylık Dönemin Net Kârlar Toplamı.

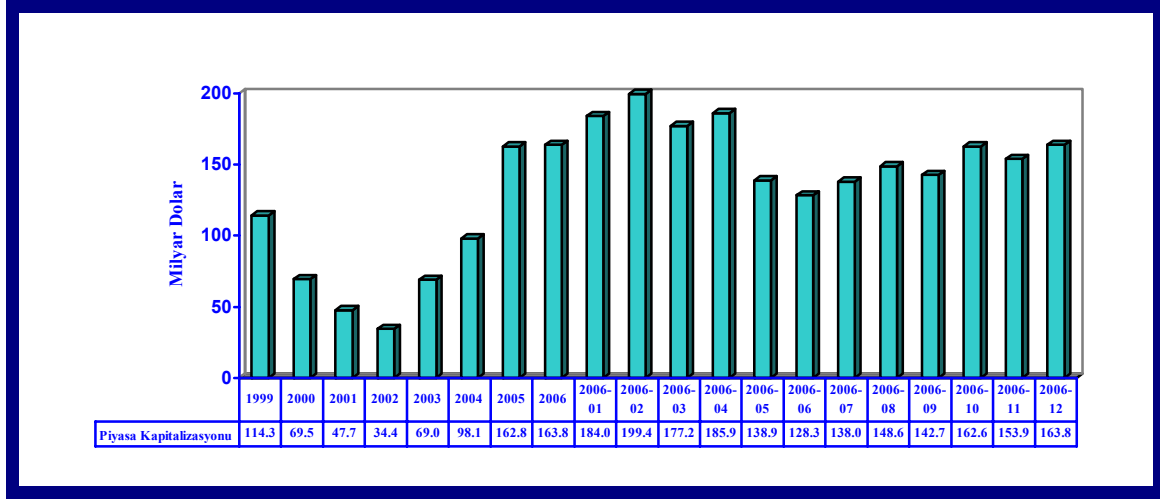
(*) Toplam nominal sermaye, ilave kotasyon işlemleri henüz tamamlanmamış olan son sermaye artırım tutarlarını da içermektedir.

(**) İşlem hacmi/(Yıl başı +Yıl Sonu Piyasa kapitalizasyonu)/2

Kaynak:İMKB

Toplam piyasa kapitalizasyonu fiyat hareketlerine bağılı olarak oldukça inişli çıkışlı bir trend izlemektedir. Toplam kapitalizasyon 1990 yılında 18.7 milyar ABD Doları iken 1992 yılında 9.9 milyar ABD Dolarına, benzer şekilde 1999 yılında 114.2 milyar ABD Doları iken 2002 yılı sonunda 34.4 milyar ABD Dolarına kadar inmiş, daha sonraki yıllarda yaşanan artış ile birlikte 2006 yılı sonunda 163,8 milyar ABD Dolarına yükselmiştir (Grafik 4.4).

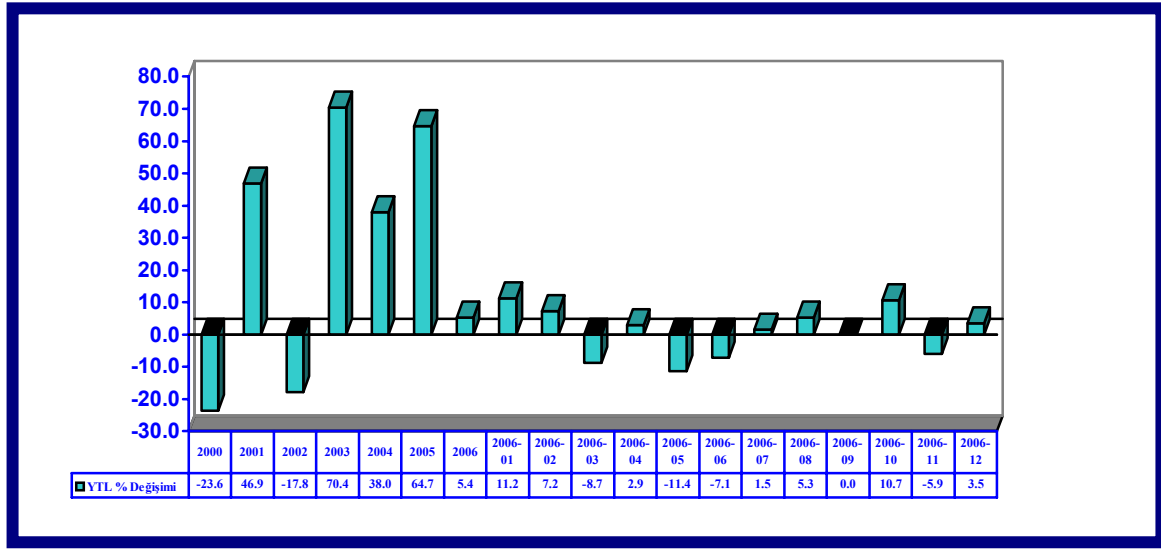
GRAFİK 4.4. PİYASA KAPİTALİZASYONU (MİLYAR \$)

Piyasa kapitalizasyonunun yıllar itibariyle yüzde değişimleri incelendiğinde, dolar bazında en yüksek artışın 1999 yılında yaşandığı gözlenmektedir. 1999 yılında bir önceki yıla göre %236 oranında bir artış olurken, 2000, 2001 ve 2002 yıllarında piyasa değerleri sırasıyla %39, %31 ve %27.9 oranlarında düşmüş, 2003 yılında %100.6, 2004 yılında %42.1, 2005 yılında %66 ve 2006 yılında % 0.6 oranında artmıştır.

Yeni Türk Lirası bazında piyasa kapitalizasyonu ise 1999 yılında %476.1 oranında yükselirken, 2000 yılında %23.6 oranında gerilemiş, 2001 yılında %46.9 oranında artmış, 2002 yılında %17.8 oranında gerilemiş, 2003 yılında %70.4, 2004 yılında %38 oranında artmıştır. 2005 yılı piyasa kapitalizasyonu bir önceki yıla göre %64.7 oranında artmış, 2006 yılında ise bu artış oranı % 5.4 düzeyinde gerçekleşmiştir (Grafik: 4.5).

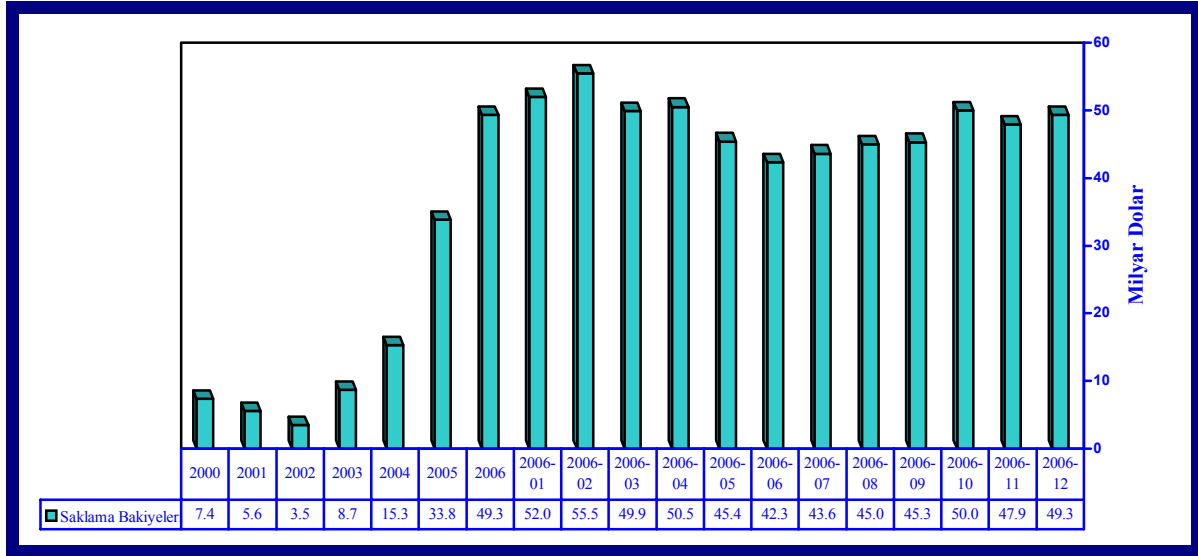
GRAFİK 4.5. PİYASA KAPİTALİZASYONUNDAKİ YÜZDE DEĞİŞİM

4.3.3. Yabancı Yatırımcıların Hisse Senedi İşlemleri

Yabancıların hisse senedi alım satım işlemleri, 2000 yılı Kasım ve 2001 Şubat aylarında yaşanan finansal krizler nedeniyle 2001 yılında önemli ölçüde düşmüş, 2002 yılında da 2001 yılındakine benzer bir trend izlemiş, 2003 yılından itibaren ise artmıştır. 2005 yılında yabancıların toplam işlem hacmi 2004 yılına göre %117 oranında büyüyerek 81.1 milyar ABD Doları olmuştur. Yıllar itibariyle yabancıların alım ve satım tutarlarına net bazda bakıldığında, 2000 yılında 3,134 milyon ABD Doları satım, 2001 yılında 509 milyon ABD Doları alım, 2002 yılında 15 milyon ABD Doları satım, 2003 yılında 1,010 milyon ABD Doları alım, 2004 yılında 1,426 milyon ABD Doları ve 2005 yılında 4,086 milyon ABD Doları alım yapıldığı görülmektedir. Yabancılar Ocak-Aralık 2006 döneminde ise net bazda 1,143 milyon ABD Doları alım yapmıştır (Tablo: 4.7).

İMKB’de işlem gören şirketlerin halka açık hisse senetleri için yerli-yabancı saklama bakiyeleri kayıtlarına bakıldığında (Söz konusu veriler kaydileştirme süreci öncesinde Takasbank’tan elde edilmekte iken, İMKB’de işlem gören hisse senetlerinin kaydileştirilmesi uygulamasının başladığı 25.11.2006 tarihinden itibaren Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. tarafından sağlanmaya başlamıştır), 2000 sonunda yabancıların hisse senetlerinin saklamadaki toplam hisse senetlerine oranı %40.9 iken, 2001 yılında %49.2’ye çıkmış, 2002 yılında %43.0’a düşmüş, 2003 yılında %51.5’e, 2004 yılında ise %54.7’ye yükselmiştir. Bu oran 2005 yılında bazı aylarda ufak düşüşler gösterse de, genel bir artış trendi ile yıl sonunda %66.3 olmuştur. 2006 yılı sonunda yabancıların hisse senetlerinin saklamadaki toplam hisse senetlerine oranının %65.3 olarak gerçekleştiği görülmektedir (Tablo 4.7; Grafik 4.6).

GRAFİK 4.6. YABANCILARIN SAKLAMA BAKİYELERİ**TABLO 4.7. YABANCILARIN SAKLAMA BAKİYELERİ VE ALIM-SATIMLARI**

	Saklama Tutarı (Milyon Dolar)	Saklama Oranı (%)	Alış Tutarı (Milyon Dolar)	Satış Tutarı (Milyon Dolar)
2000	7,404	40.9	15,138	18,272
2001	5,635	49.2	6,324	5,815
2002	3,450	43.0	6,427	6,442
2003	8,690	51.5	9,173	8,163
2004	15,283	54.7	19,399	17,969
2005	33,812	66.3	42,594	38,508
2006	49,313	65.3	44,833	43,688
Ocak	51,952	67.7	4,242	3,863
Şubat	55,496	67.3	4,348	4,109
Mart	49,866	66.1	4,683	4,671
Nisan	50,513	66.1	3,925	3,716
Mayıs	45,422	65.1	4,729	4,991
Haziran	42,254	65.2	4,240	4,354
Temmuz	43,558	65.7	2,885	2,730
Ağustos	44,968	65.7	2,926	2,831
Eylül	45,338	66.3	2,886	2,585
Ekim	49,972	66.9	3,620	3,203
Kasım	47,887	66.4	3,251	3,500
Aralık	49,313	65.3	3,098	3,135

Kaynak: Takasbank - MKK - İMKB

4.3.4. Tahvil ve Bono İşlemleri

İMKB Tahvil ve Bono Piyasasının, Kesin Alım Satım Pazarı ve Repo-Ters Repo Pazarında gerçekleşen toplam işlem hacimleri 2000 yılında 720 milyar YTL ile (1.1 trilyon ABD Doları) rekor düzeye ulaştıktan sonra ABD Doları bazında 2001 ve 2002 yıllarında ciddi bir düşüş trendine girmiştir. Bu bağlamda işlem hacmi, 2002 yılında bir önceki yıla göre ABD Doları bazında %17.5 oranında azalarak 548 milyar ABD Dolarına gerilemiştir. 2003 yılında yükselişe geçen işlem hacmi 1,254 milyar YTL (856 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamlar, bir önceki yıla göre Yeni Türk Lirası ve dolar bazında sırasıyla %49.6 ve %54.4 oranlarında bir artışı ifade etmektedir. 2003 yılında başlayan yükseliş 2004, 2005 ve 2006 yıllarında da devam etmiş ve işlem hacmi 2004 yılında 1,924 milyar YTL'ye (1.4 trilyon ABD Doları), 2005 yılında 2,340 milyar YTL'ye (1.7 trilyon ABD Doları), 2006 yılında ise 2,921 milyar YTL'ye (2 trilyon ABD Doları) ulaşmıştır. 2006 yılı rakamları bir önceki yıla göre Yeni Türk Lirası ve dolar bazında sırasıyla %24.7 ve %16.8 oranlarında artışa tekabül etmektedir (Tablo: 4.8).

Günlük ortalama işlem hacmi ise 2006 yılında ABD Doları bazında %17.4 oranında artarak 8.1 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Aylık bazda günlük ortalama işlem hacmi yılın ilk aylarında artış eğilimi göstererek Haziran ayında en yüksek seviyesine ulaştıktan sonra biraz gerilemişse de Aralıkta yılın en düşük seviyesi olan Ocak ayı ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. İşlemlerin dağılımına bakıldığında, ağırlığın yaklaşık %86.9 ile repo işlemlerinde olduğu görülmektedir.

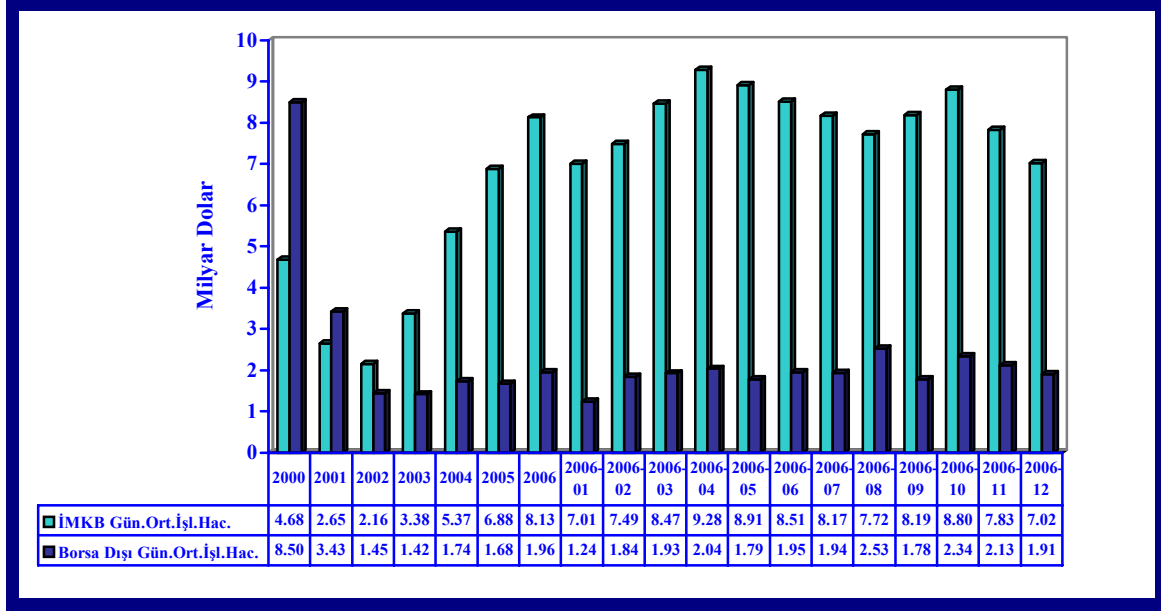
2006 yılında borsa dışında gerçekleştirilen ve borsaya tescil edilen kesin alım ve satım işlem hacmi 201.1 milyar YTL (140.4 milyar ABD Doları), repo işlem hacmi ise 504.7 milyar YTL'dir (351.4 milyar ABD Doları). Aylık bazda borsa dışı günlük ortalama işlem hacmi dalgalı bir seyir izlemiş, Ocak ayında en düşük Ağustos ayında ise en yüksek seviyesinde bulunmuştur (Grafik: 4.7).

TABLO 4.8. TAHVİL VE BONO PİYASASI İŞLEM HACİMLERİ

	2003	2004	2005	2006
TAHVİL VE BONO PİYASASI				
Kesin Alım ve Satım				
Milyar YTL	213	373	481	382
Milyar \$	144	263	359	270
Repo İşlemleri				
Milyar YTL	1,041	1,551	1,860	2,539
Milyar \$	702	1,090	1,387	1,770
Toplam				
Milyar YTL	1,254	1,924	2,340	2,921
Milyar \$	846	1,353	1,747	2,040
GÜNLÜK ORTALAMA				
Milyar YTL	5.0	7.6	9.2	11.6
Milyar \$	3.4	5.4	6.9	8.1

Kaynak: İMKB

GRAFİK 4.7. BORSA VE BORSA DIŞI TAHVİL VE BONO GÜNLÜK ORTALAMA İŞLEM HACMİ

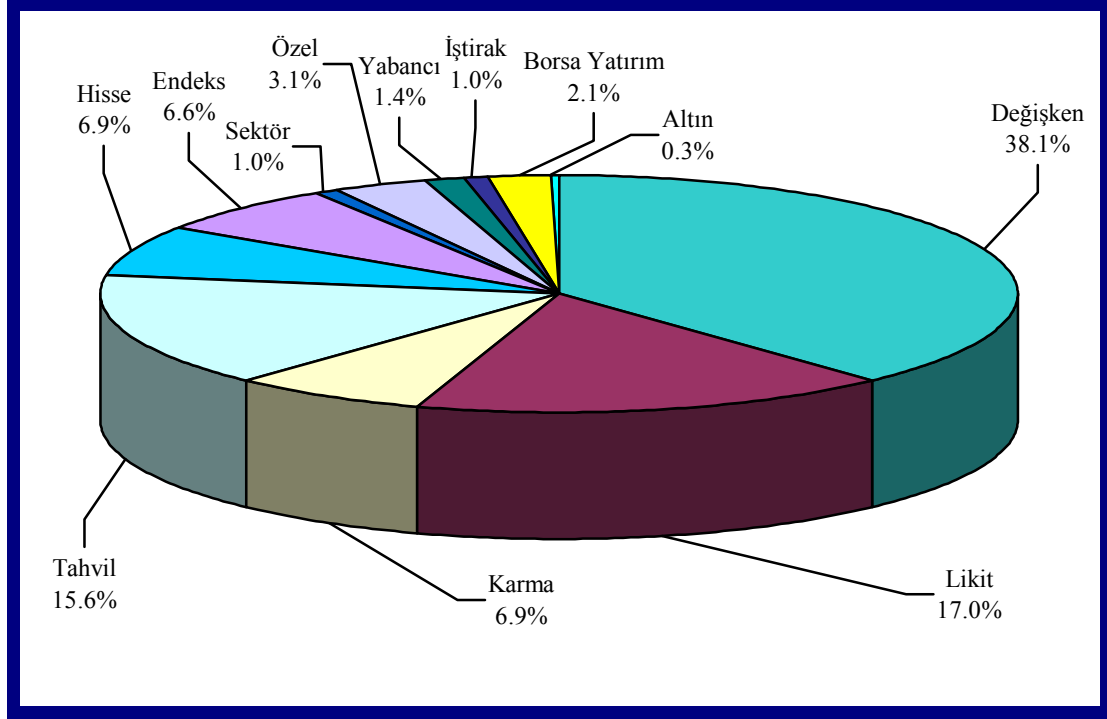
4.4. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI

4.4.1. Yatırım Fonları

Türk sermaye piyasalarında A-Tipi ve B-Tipi olmak üzere iki ana grup yatırım fonu bulunmaktadır. Bunlardan portföy değerinin en az %25'i hisse senedinden oluşan fonlar A-Tipi, kalanlar ise B-Tipi yatırım fonları olarak nitelendirilmektedir. Bu iki ana grup, fon portföyündeki finansal enstrümanlara bağlı olarak 13 alt grup fona ayrılmıştır. Bunlar; Tahvil ve Bono Fonu, Hisse Senedi Fonu, Sektör Fonu, İştirak Fonu, Grup Fonu, Yabancı Menkul Kıymetler Fonu, Altın Fonu, Kıymetli Madenler Fonu, Değişken Fon, Karma Fon, Likit Fon , Endeks Fon ve Borsa Yatırım Fonudur.

Türkiye'de 2006 yıl sonu itibariyle toplam 289 adet fon bulunmaktadır. Bunlar arasında 110 adet ile Değişken ve 49 adet ile Likit fonlar en yaygın fonlardır. Bu iki fon grubu toplam fonların %55.1'ini oluőurmaktadır. Bunları %15.6 pay ile tahvil ve bono fonları, %6.9 pay ile karma fonlar ve aynı oranda hisse fonlar izlemektedir (Grafik: 4.8).

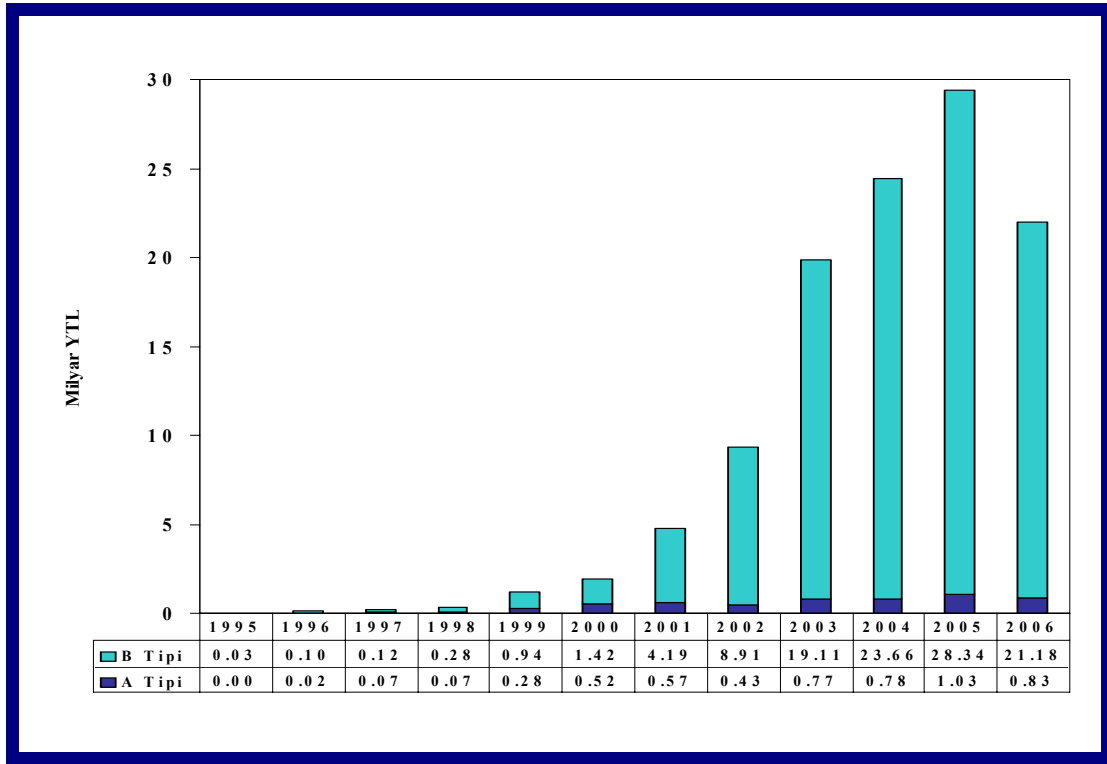
GRAFİK 4.8. A VE B TİPİ YATIRIM FONU TÜRLERİNİN SAYISAL DAĞILIMI

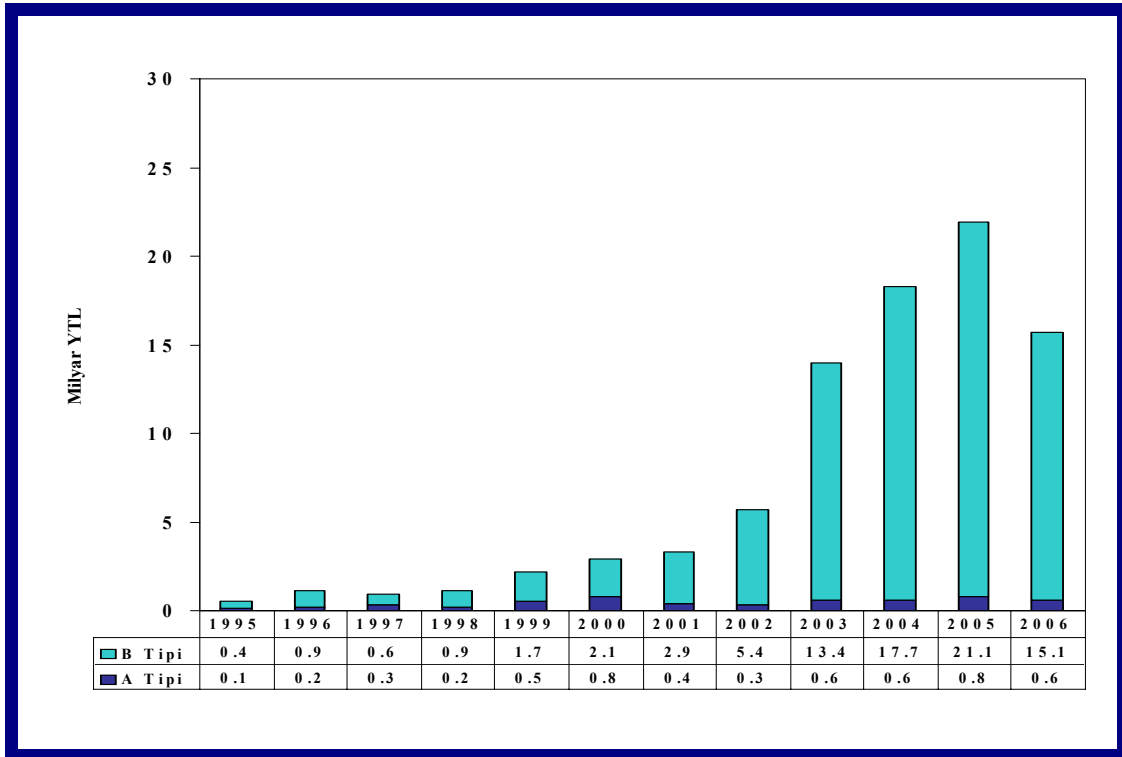
İlki 1987 yılında kurulan yatırım fonlarının toplam portföy değerleri 2006 yılında bir önceki yıla göre %24.1 (ABD Doları bazında %31.4) oranında azalarak 29.4 milyar YTL'den 22 milyar YTL'ye (15.7 milyar ABD Dolarına) düşmüştür. Ayrıca 60 adet de yabancı yatırım fonu bulunmaktadır ve bunların Türkiye'de dolaşımda bulunan paylarının toplam değeri 2006 sonu itibarıyla 51.8 milyon ABD Dolarıdır.

2006 yılında, A-Tipi fonların portföy değeri bir önceki yıla göre yalnızca %20 oranında azalarak 1,033 milyar YTL'den 831.5 milyon YTL'ye (591 milyon ABD doları) gerilerken, B-Tipi yatırım fonlarının portföy değeri %25.1 oranında azalarak 28.3 milyar YTL'den (21.1 milyar ABD Doları) 21.2 milyar YTL'ye (15.1 milyar ABD Doları) düşmüştür. (Grafik:4.9; Grafik:4.10).

**GRAFİK 4.9. A VE B TİPİ YATIRIM FONLARININ YENİ TÜRK LİRASI
BAZLI PORTFÖY DEĞERİ**

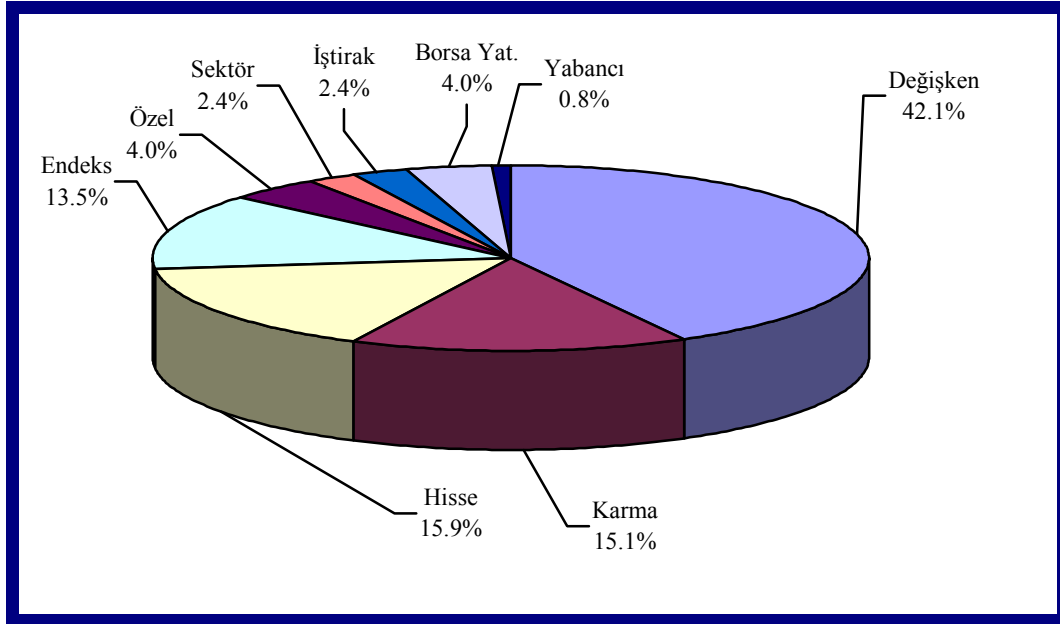
**GRAFİK 4.10. A VE B TİPİ YATIRIM FONLARININ ABD DOLARI BAZLI
PORTFÖY DEĞERİ**

4.4.1.1 A Tipi Yatırım Fonları

2006 yıl sonu itibariyle Türk sermaye piyasalarında toplam fon değeri 831.5 milyon YTL olan 126 adet A-Tipi yatırım fonu faaliyet göstermektedir. A tipi fonlar içinde en yaygın fon türü olarak birinci sırada %42.1 ile değişken fonlar, ikinci sırada %15.9 ile hisse senedi fonları yer almakta ve onları %15.1 ile karma fonlar izlemektedir (Grafik 4.11). A-Tipi yatırım fonlarının portföy kompozisyonunda hisse senetlerinin payı yıllar itibariyle artarak, 1996'da %32.4 iken 2006'da %64.8'e ulaşmıştır (Tablo 4.9).

GRAFİK 4.11. A TİPİ YATIRIM FONU TÜRLERİ

TABLO 4.9. A TİPİ YATIRIM FONLARININ PORTFÖY DAĞILIMI (%)

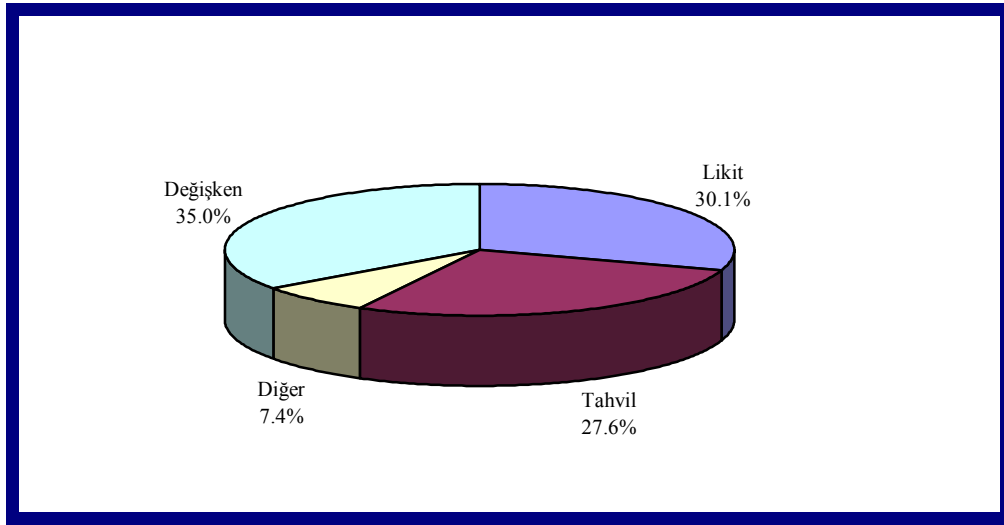
Yıllar	Kamu Borçlanma Araçları	Yabancı Menkul Kıymetler	Ters Repo	Özel Sektör Tahvili	Hisse Senedi	Borsa Para Piyasası	Diğer	Toplam Değeri	
								(Bin YTL)	(Milyon \$)
1996	67.63	0.00	0.00	0.00	32.36	0.00	0.01	17,956	166
1997	17.20	0.00	43.54	0.00	39.08	0.00	0.19	69,435	338
1998	15.65	0.20	44.54	0.00	39.56	0.00	0.06	71,879	229
1999	13.74	0.00	30.84	0.00	55.40	0.00	0.02	283,443	522
2000	11.33	0.15	42.70	0.00	45.73	0.00	0.10	520,294	770
2001	15.78	0.01	22.44	0.00	61.77	0.00	0.00	568,737	393
2002	13.11	0.07	32.37	0.00	54.46	0.00	0.00	434,884	265
2003	17.57	0.12	18.36	0.00	63.95	0.00	0.00	743,863	552
2004	20.44	0.39	10.87	0.00	68.78	0.51	0.00	780,370	583
2005	15.83	0.54	12.29	0.00	70.44	0.88	0.02	1,033,149	770
2006	17.88	0.70	15.53	0.00	64.76	0.85	0.28	831,518	591

Kaynak: SPK

4.4.1.2 B Tipi Yatırım Fonları

2006 yıl sonu itibariyle Türk sermaye piyasalarında toplam fon değeri 21.2 milyar YTL olan 163 adet B-Tipi yatırım fonu faaliyet göstermektedir. B-Tipi fonlar içinde en yaygın fon türü olarak %35.0 ile (57 adet) birinci sırayı değişken fonlar alırken, onu %30.1 ile (49 adet) likit fonlar izlemektedir (Grafik:4.12). Toplam fon değeri açısından da %84.7 ile (17.9 milyar YTL) en büyük paya likit fonlar sahiptir.

GRAFİK 4.12. B TİPİ YATIRIM FONU TÜRLERİ

B-Tipi yatırım fonlarının portföylerinde, son yıllarda önemli ölçüde repo ve devlet iç borçlanma senetleri bulunmaktadır. 2006 yılı sonunda, hazine bonosu ve devlet tahvili portföyün %39.1'ini oluştururken, ters reponun payı %59.2 'dir (Tablo: 4.10).

Her iki tip Fon birlikte değerlendirildiğinde, 2006 yıl sonu itibariyle portföylerin %57.5'ini ters repo, %38.3'ünü hazine bonosu ve devlet tahvili ve %2.7'sini hisse senedi oluşturduğu görülmektedir. Söz konusu fonlara ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo:4.11'de verilmiştir.

TABLO 4.10. B TİPİ YATIRIM FONLARININ PORTFÖY DAĞILIMI (%)

Yıllar	Kamu Borçlanma Araçları	Yabancı Menkul Kıymet	Ters Repo	Özel Sektör Tahvili	Hisse Senedi	Borsa Para Piyasası	Diğer	Toplam Değeri (Milyon YTL)	(Milyon \$)
1996	97.23	1.68	0.00	0.08	0.95	0.00	0.06	100	930
1997*	27.66	4.65	63.79	0.00	1.34	0.00	2.56	121	587
1998	40.14	0.32	59.09	0.00	0.33	0.00	0.13	275	876
1999	29.72	0.21	68.92	0.00	0.88	0.00	0.28	936	1,725
2000	13.24	0.20	86.36	0.00	0.17	0.00	0.04	1,417	2,100
2001	35.27	0.12	64.50	0.00	0.05	0.00	0.06	4,187	2,895
2002	51.04	0.10	48.81	0.00	0.03	0.00	0.02	8,912	5,426
2003	68.90	0.09	30.97	0.00	0.04	0.00	0.00	19,114	13,442
2004	68.71	0.00	28.32	0.00	0.06	2.91	0.00	23,663	17,726
2005	72.26	0.01	26.53	0.00	0.05	1.15	0.00	28,340	21,120
2006	39.07	0.06	59.18	0.00	0.26	1.41	0.01	21,180	15,068

* Bu tarihten itibaren ters repolar kesin alım hazine bonosu ve tahvillerden ayrılmıştır.

Kaynak: SPK

TABLO 4.11. A VE B TİPİ YATIRIM FONLARININ TOPLAM PORTFÖY DAĞILIMI (%)

Yıllar	Kamu Borçlanma Araçları	Yabancı Menkul Kıymet	Ters Repo	Özel Sektör Tahvili	Hisse Senedi	Borsa Para Piyasası	Diğer	Toplam Değeri (Milyon YTL)	(Milyon \$)
1996	92.74	1.43	0.00	0.07	5.71	0.00	0.05	118	1,088
1997	23.84	2.95	56.39	0.00	15.12	0.00	1.69	190	925
1998	35.07	0.29	56.08	0.00	8.45	0.00	0.11	347	1,105
1999	26.01	0.16	60.07	0.00	13.55	0.00	0.22	1,219	2,247
2000	12.72	0.18	74.63	0.00	12.40	0.00	0.06	1,938	2,870
2001	32.94	0.11	59.47	0.00	7.43	0.00	0.05	4,756	3,288
2002	49.28	0.10	48.04	0.00	2.56	0.00	0.02	9,347	5,691
2003	66.98	0.09	30.50	0.00	2.43	0.00	0.00	19,858	13,995
2004	67.17	0.02	27.77	0.00	2.22	2.83	0.00	24,444	18,309
2005	70.27	0.03	26.03	0.00	2.52	1.14	0.00	29,374	22,892
2006	38.27	0.09	57.53	0.00	2.70	1.39	0.02	22,011	15,659

Kaynak: SPK

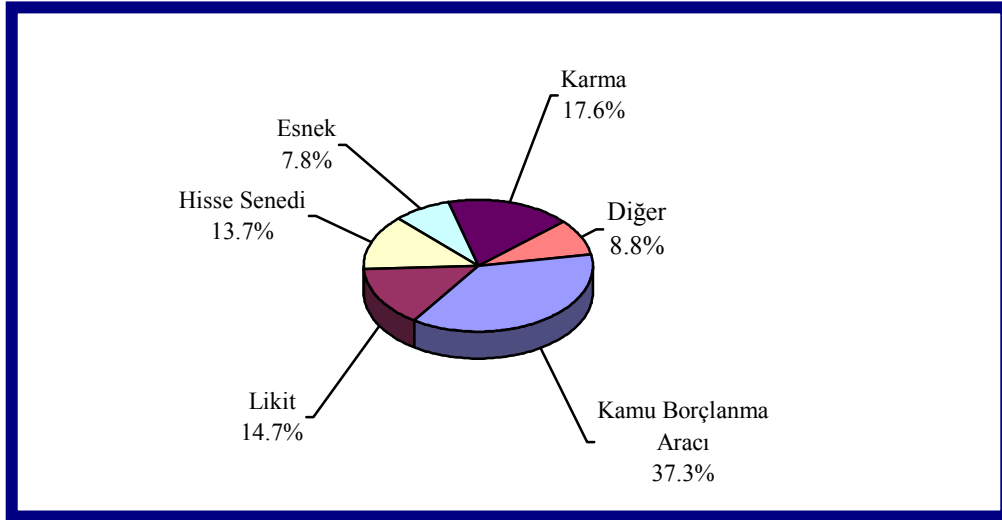
4.4.1.3 Yabancı Yatırım Fonları

2006 yılı itibariyle katılma belgeleri Kurulca kayda alınmış olan yabancı yatırım fonu sayısı 60 olup, bunlar içinde ABD Doları bazlı fonlar 13,942 milyon ABD Doları; Euro bazlı fonlar 20,730 milyon Euro net varlığa sahiptir. Ancak Türkiye’de dolaşımda bulunan payların toplam değeri yaklaşık 52 milyon ABD Dolarıdır (30.5 milyon ABD Doları ve 16.2 milyon Euro).

4.4.1.4 Emeklilik Yatırım Fonları

Türkiye’de bireysel emeklilik sistemi 2003 yılında faaliyete geçmiş olup, 2006 yılı sonu itibariyle halka arz edilmiş olan emeklilik fonu sayısı 102’dir. Söz konusu fonların toplam değeri 2,821 milyon YTL’dir. Emeklilik yatırım fonları içinde en yaygın fon türü olarak %37.3 ile YTL veya döviz cinsinden kamu borçlanma araçları emeklilik yatırım fonları (38 adet) birinci sırayı alırken, ikinci ve üçüncü sırada karma emeklilik yatırım fonları (18 adet) ile para piyasası likit-kamu emeklilik yatırım fonları (15 adet) bulunmaktadır (Grafik:4.13).

GRAFİK 4.13. EMEKLİLİK YATIRIM FONU TÜRLERİ

4.4.1.5 Borsa Yatırım Fonları

Kurulumuzun Seri:VII, No:23 sayılı “Borsa Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği” 13.04.2004 tarih ve 25432 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 2006 yıl sonu itibariyle ise halka arz edilmiş ve İMKB bünyesindeki Fon Pazarı’nda işlem görmekte olan 6 adet borsa yatırım fonu bulunmaktadır. Toplam değeri 119 milyon YTL olan bu fonlardan 5 tanesi çeşitli hisse senedi endekslerini, 1 tanesi ise altın endeksini baz almaktadır (Tablo:4.12).

TABLO 4.12. BORSA YATIRIM FONLARININ MEVCUT DURUMU

Kurucu	Fonun Ünvanı	Toplam Değeri (Bin YTL)	Halka Arz Tarihi
1 AKBANK T.A.Ş.	S&P/ IFCI TÜRKİYE A TİPİ	6,196.05	10.11.2006
2 BİZİM MENKUL DEĞERLER A.Ş.	DOW JONES DJIM TÜRKİYE A TİPİ	3,102.04	24.01.2006
3 FİNANSBANK A.Ş.	DOW JONES İSTANBUL 20 A TİPİ	72,071.88	10.11.2005
4 FİNANSBANK A.Ş.	MALİ SEKTÖR DIŞI NFIST İST. 20 A TİPİ	1,610.44	26.12.2005
5 FİNANSBANK A.Ş.	KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ ŞRK. SMIST İST. 25 A TİPİ	1,457.45	01.06.2006
6 FİNANSBANK A.Ş.	İSTANBUL GOLD B TİPİ ALTIN	37,625.80	21.09.2006
TOPLAM:		118,961.64	

Söz konusu Tebliğ uyarınca borsa yatırım fonları; katılma belgeleri borsa pazarlarında işlem gören, fonun oluşturulma sürecine doğrudan katılan yetkilendirilmiş katılımcıların fon portföyünün kompozisyonunu yansıtacak şekilde, portföyde yer alan menkul kıymet ve nakdi bir araya getirerek karşılığında fon katılma belgesi alabildiği ya da söz konusu kurumların en az asgari işlem birimine tekabül eden fon katılma belgelerini saklamacı kuruluşa iade edip karşılığında fonun içindeki menkul kıymetlerin payına düşen kısmını alabildiği, riskin dağıtılması ilkesi ve inançlı mülkiyet esaslarına göre portföy işletmek amacıyla kurulan malvarlıklardır.

4.4.2. Yatırım Ortaklıkları

Türkiye’de menkul kıymet yatırım ortaklıkları (A-Tipi ve B-Tipi), gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları olmak üzere 3 tür yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir.

4.4.2.1 Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları

A-Tipi ve B-Tipi olmak üzere iki çeşit menkul kıymet yatırım ortaklığı bulunmaktadır. Bunlara ilişkin ayrıntılı bilgiler aşağıda verilmektedir.

Türk sermaye piyasalarında 2006 yıl sonu itibarıyla 306.9 milyon YTL tutarında çıkarılmış sermayesi, 419.9 milyon YTL piyasa değeri ve 534.9 milyon YTL net aktif değeri bulunan 29 adet A tipi yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir (Tablo:4.13). Yatırım ortaklıklarının portföylerinin %51.3’ünü hisse senedi, %25.2’sini devlet tahvili ve hazine bonusu, %20.1’ini de ters repo işlemleri oluşturmaktadır.

TABLO 4.13. A TİPİ YATIRIM ORTAKLIKLARININ MEVCUT DURUMU

	A Tipi Yatırım Ortaklıkları	Kuruluş Tarihi	Kayıtlı Sermaye Tavanı (Bin YTL)	Çıkarılmış Sermaye (Bin YTL)	Net Aktif Değer(*) (Bin YTL)	Toplam Piyasa Değeri (Bin YTL)
1	AK	18.09.1998	40,000	18,000	50,880	31,140
2	ALTERNATİF	14.09.1995	25,000	20,400	31,004	21,012
3	ATA	20.03.1997	5,000	2,900	4,045	5,104
4	ATLANTİS	19.08.1994	20,000	6,000	9,598	5,700
5	ATLAS	22.10.1993	10,000	3,432	5,403	3,844
6	AVRASYA	01.03.1996	10,000	9,440	5,435	7,269
7	BAŞKENT	20.01.2006	6,000	2,700	2,710	2,133
8	BUMERANG	17.05.1995	10,000	5,400	6,089	6,534
9	DENİZ (1)	05.05.1995	25,000	14,985	36,402	21,878
10	ECZACIBAŞI	15.06.1998	25,000	14,000	21,178	13,860
11	EVG	22.03.2005	5,000	2,500	3,409	2,325
12	EGELİ & CO.	02.09.2004	10,000	3,800	7,953	5,131
13	EURO	14.03.2006	10,000	3,000	3,096	4,290
14	FİNANS	17.11.1995	50,000	13,650	24,700	20,202
15	GARANTİ	09.07.1996	100,000	50,000	19,157	45,500
16	GEDİK	12.03.1998	10,000	4,620	5,538	4,389
17	HEDEF	22.03.2005	50,000	4,250	3,362	3,400
18	İFO	22.09.2003	10,000	4,500	4,138	3,330
19	İŞ	16.08.1995	135,000	37,500	167,725	124,500
20	METRO	07.03.2006	20,000	3,000	2,563	3,360
21	MUSTAFA YILMAZ	05.08.1994	5,000	5,000	5,534	3,950
22	TACİRLER	14.02.2006	20,000	5,000	4,896	4,350
23	TAÇ	22.08.1994	20,000	1,995	9,968	7,980
24	TAKSİM	16.02.2006	5,000	2,700	2,302	2,079
25	TSKB	10.11.2000	100,000	18,000	20,096	14,220
26	VAKIF	13.06.1991	6,000	5,000	11,919	8,050
27	VARLIK	10.02.1998	6,000	3,750	4,912	5,550
28	YAPI KREDİ	02.10.1995	50,000	31,425	48,486	30,168
29	YATIRIM FİNANSMAN	31.12.1998	50,000	10,000	12,437	8,700
	TOPLAM		838,000	306,947	534,935	419,948

(*) NET AKTİF DEĞER=Portföy Değeri+Hazır Değerler+Alacaklar-Borçlar
(1) Demir M.K.Y.O. A.Ş.'nin unvanı Deniz M.K.Y.O. A.Ş. olarak değiştirilmiştir.
Kaynak: SPK

2006 yıl sonu itibariyle 1 adet B tipi yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir (Tablo:4.14). İnfotrend B Tipi Menkul Kıymetler Yatırım Ortaklığı A.Ş. portföyünün %64.6'sı devlet tahvili ve hazine bonosu, % 35.42'si ters repo işlemlerinden oluşmaktadır.

TABLO 4.14. B TİPİ YATIRIM ORTAKLIKLARININ MEVCUT DURUMU

B Tipi Yatırım Ortaklıkları	Kuruluş Tarihi	Kayıtlı Sermaye Tavanı (Bin YTL)	Çıkarılmış Sermaye (Bin YTL)	Net Aktif Değer(*) (Bin YTL)	Toplam Piyasa Değeri (Bin YTL)
İNFOTREND	23.12.2004	5,000	5,000	4,970	4,100
TOPLAM		5,000	5,000	4,970	4,100
(*) NET AKTİF DEĞER=Portföy Değeri+Hazır Değerler+Alacaklar-Borçlar					
Kaynak: SPK					

4.4.2.2 Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları

Türkiye’de toplam net aktif değeri 2,481 milyon YTL ve piyasa değeri 2,082 milyon YTL olan 11 adet gayrimenkul yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir. İMKB’ye kote olan bu ortaklıkların portföylerinin %93.8’ini gayrimenkul yatırımları, %6.1’ini para ve sermaye piyasası araçları oluşturmaktadır. Söz konusu ortaklıklara ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo:4.15’te verilmiştir.

TABLO 4.15. GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIKLARININ MEVCUT DURUMU

Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları	Kuruluş Tarihi	Kayıtlı Sermaye Tavanı (Bin YTL)	Çıkarılmış Sermaye (Bin TL)	Net Aktif Değer (Bin YTL)	Piyasa Değeri (Bin YTL)
1 AKMERKEZ	15.02.2005	27,400	13,700	686,928	510,599
2 ALARKO	31.07.1996	20,000	5,490	198,940	136,154
3 ATAKULE	21.08.2000	100,000	63,000	141,005	93,240
4 EGS	01.10.1997	75,000	50,000	10,870	17,000
5 GARANTİ	25.07.1997	500,000	73,800	128,090	137,268
6 İHLAS	23.12.1997	35,000	33,163	27,787	46,759
7 İŞ	06.08.1999	2,000,000	329,966	1,057,166	956,901
8 NUROL	03.09.1997	50,000	10,000	41,946	32,400
9 PERA (*)	06.09.2006	50,000	32,000	32,713	25,280
10 VAKIF	26.11.1996	100,000	16,800	65,437	4,469
11 YAPI KREDİ KORAY	24.12.1996	100,000	40,000	122,656	121,600
TOPLAM		3,057,400	667,919	2,480,857	2,081,671
(*) PERA MKYO, 06.09.2006 tarihinde PERA GYO’ya dönüşmüştür.					

4.4.2.3 Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Temel Veriler

Türkiye’de 2006 sonu itibariyle portföy değeri 167.6 milyon YTL (126.2 milyon \$) olan 2 adet girişim sermayesi yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir. Söz konusu ortaklıklardan İş Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.’nin yaklaşık 156 milyon YTL tutarındaki portföyünün %51.8’i girişim sermayesi yatırımlarından, %48.2’si menkul kıymetlerden, Vakıf

Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.'nin ise 11.6 milyon YTL'lik portföyünün %79.4'ü girişim sermayesi yatırımlarından, %20.6'sı menkul kıymetlerden oluşmaktadır.

4.5. PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİ

2006 yıl sonu itibarıyla Türk sermaye piyasasında faaliyet gösteren 18 adet portföy yönetim şirketi bulunmaktadır. Bu şirketlerin yönettiği portföy büyüklüğü 25,964 milyon YTL'dir. Yönetilen portföyün %83.6'sı bireysel bazda, %11.0'ı kurumsal bazda ve %5.4'ü de tüzel kişi bazında yönetilmektedir (Tablo:4.16). ABD Doları bazında, 2006 yılından bir önceki yıla göre yönetilen portföy büyüklüğü %18.5 oranında azalarak 22,395 milyon ABD Dolarından 18,259 milyon ABD Dolarına gerilemiştir.

TABLO 4.16. PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİN MEVCUT DURUMU

	Portföy Yönetim Şirketleri	Sözleşme Sayıları (Adet)				Yönetilen Portföy Büyüklüğü (Milyon YTL)			
		Bireysel	Kurumsal	Tüzel Kişi	Toplam	Bireysel	Kurumsal	Tüzel Kişi	Toplam
1	Ak	25	26	2	53	87.5	3,245.2	4.6	3,337.3
2	Ata	0	10	0	10	0	117	0	117
3	Bender	0	8	0	8	0	294	0	294
4	Deniz	0	9	0	9	0	367.3	0	367.3
5	Eczacıbaşı-Ubp	177	11	1	189	11.1	93.9	0.37	105.4
6	Finans	855	19	36	910	118	843.5	32.5	994
7	Fortis	17	14	5	36	10.2	381.4	23.2	414.8
8	Garanti	24	29	26	79	53.3	3,175.2	181.7	3,410.1
9	Global	79	6	2	87	9.7	38.5	2.3	50.6
10	HSBC	0	11	0	11	0	1,017.9	0	1,017.9
11	Inter	11	5	1	17	10.4	5.4	0.03	15.8
12	İsviçre	201	5	15	221	10.3	24.2	6.1	40.6
13	İş	0	52	0	52	0	5,619.2	0	5,619.2
14	Oyak	106	14	7	127	16.1	897.9	37.2	951.2
15	Teb	387	17	23	427	175.2	647.6	43.3	866.1
16	Vakıf	0	12	1	13	0	213	268.9	481.9
17	Yapı Kredi	315	30	22	367	138.4	5, 907.2	318.4	6,364
18	Ziraat	0	12	1	13	0	1,486.6	30.1	1,516.7
	Toplam (YTL)	2,197	290	142	2,629	640.2	24,375.1	948.8	25,964
	(ABD Doları)					450.2	17,141.4	667.2	18,258.8

Kaynak:SPK

4.6. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON BORSASI A.Ş.

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ş., Kurulumuzun 17/8/2001 tarih ve 9/1101 sayılı Kararına istinaden, SPKn'ın 40'ıncı maddesine göre, Devlet Bakanlığı'nın önerisi üzerine, 10/9/2001 tarih ve 24558 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2001/3025 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

Borsa, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile her türlü türev araçtan oluşan sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği piyasaları oluşturmak, geliştirmek, güven ve istikrar içerisinde, serbest rekabet koşulları altında, dürüstlük ve açıklık ilkeleri çerçevesinde faaliyette bulunmasını sağlamak amacıyla, dünyadaki gelişmelere paralel olarak anonim şirket şeklinde yapılandırılmış ve 04.07.2002 tarihinde Ticaret Siciline tescil edilerek tüzel kişilik kazanmıştır. Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine dayanılarak 27.03.2004 tarih ve 25415 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Yönetmeliği ile de Borsa’nın işlem, üyelik, takas ve faaliyet esasları belirlenmiştir.

Kurulumuzca 05.03.2004 tarihinde Borsaya faaliyet izni verilmiş olup, işlemlere Borsa ile birlikte yürütülen çalışmaların tamamlanmasını müteakip, 04.02.2005 tarihinde başlanmıştır.

Borsada işlem görecekt vadeli işlem sözleşmelerinin asgari unsurları Kurulumuzca onaylanmakta olup, başlangıç aşamasında; Ege Standart 1 Baz Kalite Pamuk, Anadolu Kırmızı Sert Baz Kalite Buğday, Türk Lirası/Amerikan Doları paritesi, Türk Lirası/Euro paritesi, 91 ve 365 günlük Hazine Bonoları ve İMKB-30 ve İMKB-100 Fiyat Endeksine¹ dayalı vadeli işlem sözleşmelerinin işlem görmesi onaylanmıştır. 2006 yılında yukarıda belirtilen sözleşmelere ek olarak, gösterge DİBS’lere ve altına dayalı vadeli işlem sözleşmeleri de Kurulumuzca onaylanarak VOB’da işlem görmeye başlamıştır.

Başlangıçta 10:00 ile 15:00 arasında olan seans saatleri piyasa katılımcılarından gelen talepler üzerine uzatılmış ve 9:15 ile 16:40 arası (12:00-13:00 öğle tatili) olarak belirlenmiştir. VOB’da gerçekleşen işlemlerin takası Takasbank tarafından gerçekleştirilmektedir.

VOB’da 2005 yılında (pozisyon kapamalarla² birlikte) 3 milyar YTL’lik işlem hacmi gerçekleşmiş olup, işlem hacmi ve açık pozisyon sayısı dayanak varlık bazında incelendiğinde ağırlığı döviz dayalı sözleşmelerin oluşturduğu görülmektedir. 2006 yılında ise işlem hacmi içerisinde endeks sözleşmeleri ağırlık kazanmıştır (Tablo: 4.17).

TABLO 4.17. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON BORSASI HACİM BİLGİLERİ

Sözleşme	Miktar (Adet)	Hacim (YTL)	Açık Pozisyon (*)
Endeks	2,194,245	10,608,360,610	27,639
Faiz	1	8,554	0
G-DİBS	3,317	26,040,499	0
Döviz	4,429,502	6,747,504,822	170,431
Emtia	13	25,315	0
Altın	1,425	4,215,389	4
Genel Toplam	6,628,503	17,386,155,189	198,074
Pozisyon Kapamalar	219,584	490,266,082	-

(*) 29.12.2006 tarihi itibarıyla

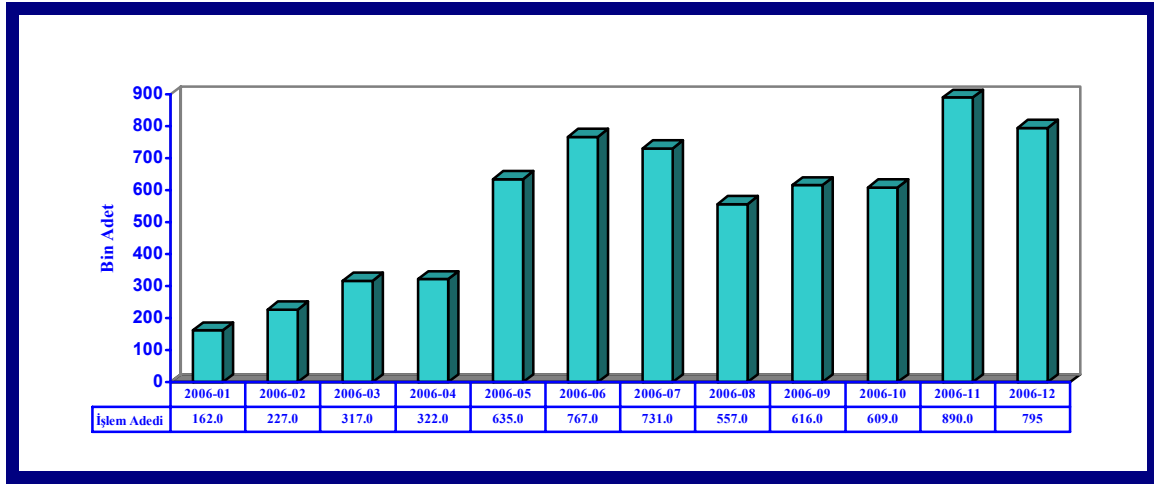
¹ İMKB 100 Endeksi vadeli işlem sözleşmesi diğer sözleşmelerden farklı olarak Kasım 2005 tarihinde işleme açılmıştır.

² Sözleşmenin vade gününde, piyasa katılımcıları tarafından henüz kapatılmamış açık pozisyonların sistem tarafından kapatılması.

2006 yılında işlem hacmi 6,628,503 adet ve 17,386,155,189 YTL olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamlar 2005 yılıyla karşılaştırıldığında sırasıyla %273 ve %495 oranında artışı ifade etmektedir.

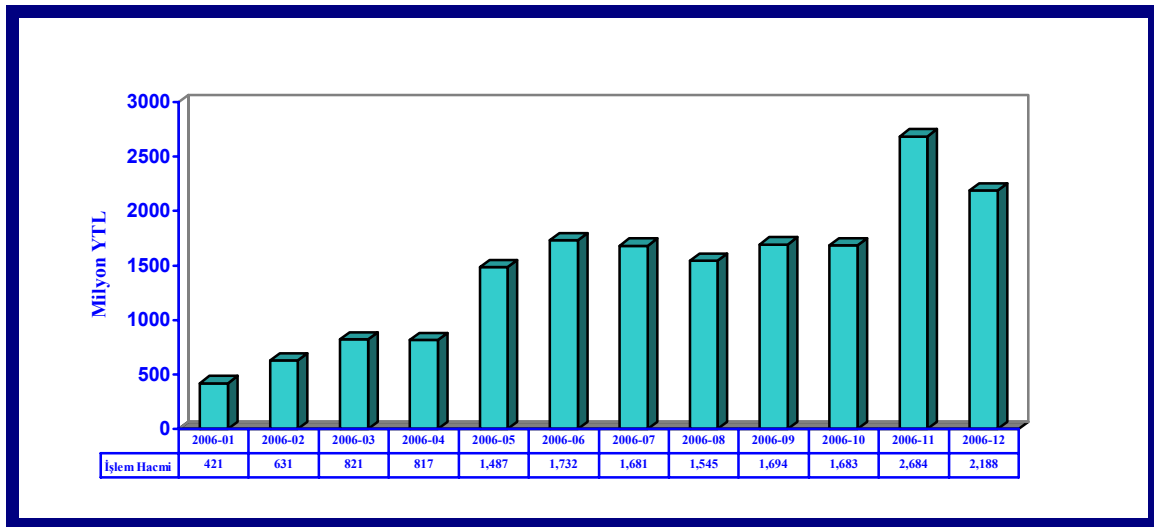
İşlem miktarına bakıldığında, yıl içindeki ufak dalgalanmalara rağmen istikrarlı bir artış trendi görülmektedir. Ocak ayında 162 bin adet olan işlem miktarı Aralık ayında 795 bin adede çıkmıştır (Grafik: 4.14).

GRAFİK 4.14. VOB İŞLEM MİKTARI

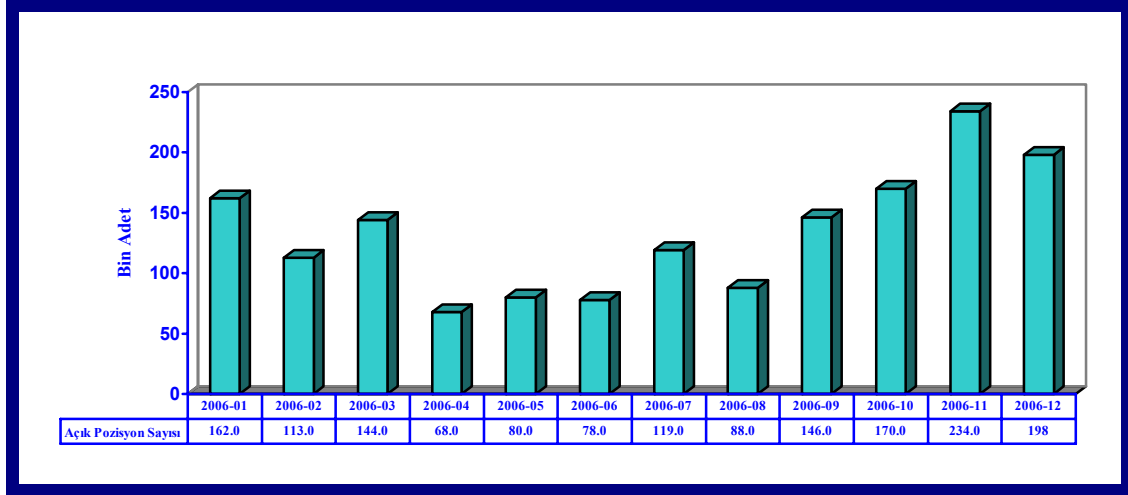
İşlem hacminde de 2006 yılı içinde bir artış trendi görülmektedir. Ocak ayında 421 milyon YTL olarak gerçekleşen aylık işlem hacmi, yıl sonunda 2 milyar YTL değerine ulaşmıştır (Grafik: 4.15).

GRAFİK 4.15. VOB İŞLEM HACMİ

Ay sonları itibariyle açık pozisyon sayısının gelişimine bakıldığında dalgalı bir seyir izlenmektedir. Ocak ayı sonunda 161,639 olan açık pozisyon sayısı, Kasım ayında 234,114 ile yılın en yüksek seviyesine ulaştıktan sonra Aralık ayı sonunda 198,074 seviyesinde gerçekleşmiştir (Grafik: 4.16).

GRAFİK 4.16 AÇIK POZİSYON SAYISININ GELİŞİMİ

4.7. MERKEZİ KAYIT KURULUŞU VE YATIRIMCILARI KORUMA FONU

15.12.1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun ile SPKn'na eklenen 10/A maddesinde sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin hakların özel hukuk tüzel kişiliğini haiz bir Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) tarafından kayden izlenmesi hükme bağlanmıştır. Aynı madde uyarınca hazırlanarak Bakanlar Kurulu tarafından 21.06.2001 tarihinde yayımlanan "Merkezi Kayıt Kuruluşunun Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmelik" (MKK Yönetmeliği) MKK'nın bir "anonim ortaklık" şeklinde kurulmasını öngörmüş ve Kurulumuz tarafından hazırlanan ana sözleşmesinin, 26.9.2001 tarihli Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanması ile bir anonim ortaklık olarak kurulmuştur. İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (Takasbank), İMKB, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB) ve İAB, MKK'nın tüzel kişi kurucu ortaklarıdır.

SPKn ve ilgili mevzuat çerçevesinde MKK genel olarak; ihraççılar, aracı kuruluşlar ve hak sahipleri itibariyle kaydi tutulan sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin hakları kayden izlemek, üye grupları itibariyle tutulan kayıtların birbiriyle tutarlılığını kontrol etmek ve Yatırımcıları Koruma Fonunu idare ve temsil etmek ile görevli ve yetkili kılınmıştır. MKK'nın kuruluş aşamasının tamamlanarak personel alımı ile birlikte fiilen faaliyete geçtiği tarihten 31.12.2002 tarihine kadar olan dönemde, kaydi sistemin gerekli yasal ve teknik alt yapısını oluşturmak amacıyla çeşitli projeler üretmeye yönelik çalışmalar tamamlanmış ve 22.12.2002 tarihinde "Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğin" (Tebliğ) Resmi Gazete'de yayımlanması ile kaydi sisteme ilişkin esaslar düzenlenmiştir.

Yatırım fonu katılma belgeleri ve hisse senetlerinin kaydileştirilmesi kapsamında, üyelerin üyelik işlemlerini tamamlayarak kaydi sistem mevzuatı çerçevesinde hazırlık yapmalarını ve yatırımcıların kaydi sisteme geçiş öncesinde geçiş prosedürü hakkında bilgilendirilmelerini teminen belirlenen usul ve esaslar Kurulumuzun 22.07.2004 tarihli kararıyla onaylanmış ve MKK Yönetmeliği ve Tebliğde bu yönde değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede yürütülen çalışmalar sonrasında hisse senetleri borsada işlem gören şirketlerin hisse senetlerinde MKK bünyesinde 28.11.2005 tarihinde kaydi sisteme geçilmiştir. MKK bünyesinde 2006 yılı sonu itibarıyla 142,149,515,180 YTL piyasa değerinde 29,331,909,208 adet kaydi pay tutulmakta olup, 1,049,539 adedi bakiyeli olmak üzere toplam 19,062,902 adet açık hesap bulunmaktadır (rakamlar halka kapalı kısımları da içermektedir).

Yine, Kurulumuzun 15.10.2004 tarihli kararı ile 25 Nisan 2005 tarihinden itibaren pilot kurumlardan başlayarak yatırım fonu katılma belgelerinin kaydileştirilmesine başlanmasına karar verilmiştir. Kurulumuzun 16.12.2005 tarihli kararı ile likit fonlar dışındaki yatırım fonu katılma belgelerinin 31.12.2005 tarihine kadar kaydileştirilmesi, likit fonların katılma belgelerinin kaydileştirilmesi işlemlerinin ise 31.3.2006 tarihine kadar tamamlanması öngörülmüştür. 2006 yılsonu itibarıyla kaydi sisteme geçilen 283 adet yatırım fonunda kaydileştirilen yatırım fonu pay adedi 101,686,711,751 olurken, 2,759,885 hesapta yatırım fonu bakiyesi bulunmaktadır (rakamlar sadece dolaşımdaki payları içermektedir).

15.12.1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun ile SPKn'e eklenen 46/A maddesi ile, haklarında tedrici tasfiye veya iflas kararı verilen aracı kurumların ve Bankalar Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla Bakanlar Kurulu Kararıyla faaliyetleri durdurulan SPKn'in 50. maddesi (a) bendi hükmü kapsamındaki bankaların, yaptıkları sermaye piyasası faaliyetleri ve işlemleri nedeniyle müşterilerine karşı hisse senedi işlemlerinden doğan nakit ödeme ve hisse senedi teslim yükümlülüklerini ve SPKn'in 46/B maddesinde düzenlenen görevleri SPKn'de öngörülen esaslara göre yerine getirmek ve tasfiye giderlerini karşılamak amacıyla kurulmuş olan Yatırımcıları Koruma Fonu (Fon), Kanun'un Fon'un temsil ve idaresi ile görevlendirdiği Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'nin 21.10.2001 tarihinde kurulması ile faaliyete geçmiştir.

Fonun söz konusu görevleri yerine getirmek amacıyla kullanılan varlığının başlangıç kaynağı olan 10 milyon YTL İMKB tarafından tahsis edilmiştir. Fonun diğer kaynakları aracı kuruluşların yatırdıkları yıllık ödentiler, Kurul, TSPAKB ve İMKB tarafından verilen idari para cezaları, tutarı Kurul tarafından belirlenen geçici ödentiler ve Fon varlığının getirisinden oluşmaktadır. Fon varlığı kamu bankalarında devlet tahvili, hazine bonosu ve mevduat olarak veya ters repo yapılmak suretiyle değerlendirilmekte olup 31.12.2006 tarihi itibarıyla toplam değeri 102,725,869 YTL'ye ulaşmıştır.

Haklarında tedrici tasfiye veya iflas kararı verilen aracı kuruluşların yatırımcılarının hisse senedi ve hisse senedinden doğan nakit alacakları Kanun ile belirlenen ve her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılan limit dahilinde Fon tarafından ödenmektedir. 2006 yılı için söz konusu limit yatırımcı başına 44,715 YTL'dir.

4.8. İSTANBUL ALTIN BORSASI

İAB, 26 Temmuz 1995 tarihinde faaliyete geçmiş olup, bünyesinde Kıymetli Madenler Piyasası, Vadeli İşlemler Piyasası ile Kıymetli Maden Ödünç Piyasası bulunmaktadır.

İAB Kıymetli Madenler Piyasası'nda TL/Gr cinsinden gerçekleştirilen işlem miktarının, 2000 yılında 429 bin kg'den, ekonomik krizin etkisiyle 2001 yılında 145 bin kg'ye kadar gerilediği, 2002 yılından sonra yeniden artış trendine girdiği görülmektedir.

2006 yılında işlem miktarı 2005 yılına göre yaklaşık %29 azalmıştır. YTL/gr cinsinden işlem hacmi bir önceki yıla göre %38.5 azalarak 0.2 milyar YTL olarak gerçekleşmiş olup, \$/Ons cinsinden gerçekleşen işlem hacmi ise 4.4 milyar ABD Doları düzeyinde olup bir önceki yıla göre %1.5 oranında bir artış ifade etmektedir.

TABLO 4.18. İSTANBUL ALTIN BORSASI

Yıllar	İşlem Miktarı(Kg)			İşlem Hacmi	
	YTL/Gr	\$/Ons	Toplam	(Milyon YTL)	(Milyon \$)
1997	178,121	113,367	291,488	287	1,215
1998	265,532	173,748	439,280	684	1,640
1999	277,734	213,740	491,474	1,052	1,908
2000	299,740	129,430	429,170	1,681	1,160
2001	57,888	83,884	144,742	499	741
2002	47,837	95,149	142,986	749	942
2003	77,643	155,016	232,659	1,320	1,782
2004	58,839	221,425	280,264	1,068	2,909
2005	19,907	306,145	326,052	369	4,344
2006	7,875	224,421	232,296	227	4,409

Kaynak: İAB

4.9. İMKB TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.

Mali piyasalarımızın önemli kurumlarından biri olan Takasbank, İMKB Hisse Senetleri Piyasası ile Tahvil ve Bono Piyasası, Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası ile yatırım fonu ve ortaklıklarının portföy varlıklarına yönelik olarak takas ve/veya saklama hizmetleri vermek üzere kurulan ve mevduat kabul etmeyen bir bankadır.³ Takasbank tarafından bu hizmetlerin yanı sıra, Borsa Para Piyasası aracılığıyla aracı kuruluşlara para piyasası hizmeti ile menkul kıymet kredisi ve ödünç menkul kıymet kredisi gibi hizmetler de sunulmaktadır.

Takasbank tarafından sağlanan hizmetlerden 771 kuruluş yararlanmaktadır. Aynen saklama kasalarında toplam 0.8 milyar YTL nominal değerinde 2.1 milyon adet hisse senedi bulunmaktadır. Takasbank'ın 2006 yılı faaliyetlerine ilişkin bazı bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmektedir (Tablo: 4.19).

³Borsada işlem gören hisse senetleri için 28.11.2005 tarihinde MKK bünyesinde kaydi sisteme geçilmiş olup, Takasbank'ta mislen saklanmakta olan hisse senetleri artık MKK'da izlenmektedir.

TABLO 4.19. TAKASBANK A.Ş. ÖZET VERİLERİ (2006)

Hizmet Verilen Kuruluş Sayısı	771
Saklama Kasasında Bulunan Hisse Senedi (Mislen-Milyar Nominal YTL)*	20.1
Saklama Kasasında Bulunan Hisse Senedi (Mislen-Adet-Milyon)*	23.9
Saklama Kasasında Bulunan Pay Sayısı (Adet-Milyar)	415.3
Yatırım Fonu/Ortaklıkları Portföy Tutarı (Milyar YTL)	24.6
Emeklilik Fonları Portföy Tutarı (Milyar YTL)	2.9
Yatırım Fonu Katılma Belgesi (Adet- Milyon)	8.8
Saklama Kasasında Bulunan Hisse Senedi (Aynen- Nominal Milyar YTL)	0.8
Saklama Kasasında Bulunan Hisse Senedi (Aynen-Adet-Milyon)	2.1
Hisse Senetleri Piyasası Takas Sisteminden Yararlanan Kuruluş Sayısı	
- Aracı Kurum	98
- Banka	16
- Yatırım Fonu/Ortaklığı	328
- Emeklilik Fonu	103
- Portföy Yönetim Şirketi	21
Menkul Kıymet Takası (Milyar YTL)	106.7
Nakit Takası (Milyar YTL)	31.6
Tahvil ve Bono Takası (Milyar YTL)	1,741.9
Nakit Takası (Milyar YTL)	437.9
DİBS Kupon Ödemesi (Milyar YTL)	1.3
İtfa Ödemesi (Milyar YTL)	32.7
Elektronik Fon Transferi (EFT)	
- Gelen (Milyar YTL)	1,280
- Giden (Milyar YTL)	1,277
Takasbank Ödünç Pay Senedi Piyasası 2006 Yılı İşlem Hacmi (Milyon YTL)	769.0
Takasbank Ödünç Pay Senedi Piyasası 2006 Yılı İşlem Hacmi (Milyon adet)	127.2
Takasbank Ödünç Pay Senedi Piyasası Günlük Ort. İşlem Hacmi (Milyon YTL)	3.1
Takasbank Ödünç Pay Senedi Piyasası Günlük Ort. İşlem Hacmi (Milyon adet)	0.5
Takasbank Para Piyasası Günlük Ort. İşlm. Hacmi (Milyon YTL)	179.2
Takasbank Para Piyasası İşlem Hacmi (Milyar YTL)	45.0
(*) Karşılıkları MKK nezdinde kayden izlenen fiziki kıymetler.	
(**) Takasbank nezdinde saklanan İMKB’de işlem gören hisse senedi bakiyeleri ve saklama hesapları 28.11.2005 tarihinde MKK’ya devredildiğinden söz konusu tarihten itibaren hisse senedi saklama hesapları MKK nezdinde takip edilmektedir.	
Kaynak: Takasbank A.Ş.	

4.10. TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI ARACI KURULUŞLAR BİRLİĞİ

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB), aracı kuruluşların üye olduğu, kamu tüzel kişiliği haiz öz düzenleyici bir meslek kuruluşudur. 2499 sayılı SPKn'e 15.12.1999 tarihli ve 4487 sayılı Kanunla eklenen 40/B ve 40/C maddelerine dayanılarak kurulmuştur. TSPAKB Statüsü 11.02.2001 tarih ve 24315 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Birliğin amacı; sermaye piyasasının ve aracılık faaliyetlerinin gelişmesini, Birlik üyelerinin dayanışma ve sermaye piyasasının gerektirdiği özen ve disiplin içerisinde çalışmalarını, üyelerin iktisadi menfaatlerinin korunmasını, haksız rekabetin önlenmesini, mesleki konularda üyelerin aydınlatılmasını sağlamak üzere Kanun ve Statü ile verilen görevleri yerine getirmektir. Birlik; Kanunun 40/B maddesi uyarınca sermaye piyasasının ve aracılık faaliyetlerinin gelişmesini sağlamak üzere araştırmalar yapmak, Birlik üyelerinin sermaye piyasasının gerektirdiği özen ve disiplin içerisinde çalışmalarına yönelik meslek kurallarını oluşturmak, haksız rekabeti önlemek, bu konularda gerekli önlemleri almak, kendisine mevzuatla bırakılan veya Kurulca belirlenen konularda düzenlemeler yapmak, yürütmek, denetlemek, Birlik Statüsünde öngörülen disiplin cezalarını vermek amacıyla ilgili hususlarda üye kuruluşlarla işbirliği yapmak, mesleki gelişmeleri, idari ve yasal düzenlemeleri izleyerek bu konuda üyeleri aydınlatmakla görevli ve yetkili kılınmıştır.

Öz düzenleyici bir kurum olan Birlik, Statüsü gereğince üyelere, yatırımcılara ve diğer sosyal paydaşlara yönelik araştırma, eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerine 2006 yılı içinde de geniş yer vermiş, aracı kuruluş çalışanlarının lisanslama sınavlarına hazırlanmalarına katkıda bulunmak amacıyla eğitim faaliyetlerinde bulunmuştur. Bunların yanında Kurulun düzenleme faaliyetlerinin olduğu pek çok konuda aracı kuruluşların görüş ve önerilerinin Kurula iletilmesini sağlamıştır.

4.11. ARACI KURULUŞLAR

Türkiye'de, 2006 yılı sonu itibarıyla sermaye piyasasında faaliyet gösteren, 7 adedi faaliyetleri geçici olarak durdurulmuş olan 105 aracı kurum ve 40 banka olmak üzere toplam 145 aracı kuruluş bulunmaktadır.

2006 yılı içerisinde toplam 2 adet aracı kurumun faaliyetleri geçici olarak durdurulmuş, bu aracı kurumlardan 1 adedinin yeniden faaliyete geçmesine izin verilirken, 3 adet aracı kurumun da sahip olduğu tüm faaliyet yetki belgeleri iptal edilmiştir. 2006 yıl sonu itibarıyla 7 adet aracı kurumun geçici kapalılık durumu devam etmektedir. 2006 yıl sonu itibarıyla, aracı kurumların, yatırım bankalarının, ticari bankaların, Kurulumuz iznine tabi olarak gerçekleştirebildikleri faaliyetlere ilişkin yetki ve izin belgeleriyle ilgili bilgiler aşağıda verilmektedir (Tablo: 4.20).

TABLO 4.20. ARACI KURULUŞLARIN FAALİYET BELGELERİ

Belgenin Türü	Aracı Kurumlar	Yatırım Bankaları	Ticari Bankalar
Alım Satım Aracılığı Yetki Belgesi	105	9 (borsa dışında)	31 (borsa dışında)
Halka Arza Aracılık Yetki Belgesi	60	3	-
Portföy Yöneticiliği Yetki Belgesi	58	2	-
Yatırım Danışmanlığı Yetki Belgesi	55	3	-
Repo-Ters Repo İşlemleri Yetki Belgesi	64	9	30
Kredili Menkul Kıymet, Açığa Satış ve Menkul Kıymetlerin Ödünç Alma ve Verme İşlemleri İzin Belg.	96	-	-
Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Yetki Belgesi (VOBAŞ)	51	1	15

Aracı kurumlar, ülke çapında merkez dışı örgütleri vasıtasıyla faaliyet göstermekte olup, 2006 yıl sonu itibarıyla 244 adet şube, 68 adet irtibat bürosu ve bankalarla tesis ettikleri 30 adet acentede hizmet vermektedirler.

İkincil piyasa işlemlerinin aracı kuruluşlar bazında dağılımı aşağıdaki tabloda verilmektedir (Borsa dışı işlemler de dahil).

TABLO 4.21. İKİNCİ EL PİYASA İŞLEMLERİNİN ARACI KURULUŞLAR BAZINDA DAĞILIMI

	2004		2005		2006	
	Milyar YTL	Milyar \$	Milyar YTL	Milyar \$	Milyar YTL	Milyar \$
Hisse Senedi						
-Aracı Kurum	417	296	539	401	636	454
Tahvil/Bono (Repo da dahil)						
-Aracı Kurum	857	723	885	659	1,042	744
-Banka	2,939	2,422	3,541	2,639	4,682	3,344
Toplam İşlem Hacmi	4,213	3,441	4,965	3,699	5,179	4,542

Not: İşlemler çift taraflı olarak hesaplanmıştır.

5. SERMAYE PİYASASI KURULU 2006 YILI FAALİYETLERİ

Türkiye’de sermaye piyasaları ile ilgili gelişmeler her ne kadar Osmanlı İmparatorluğu dönemine kadar uzansa da, sağlıklı ve düzenli işleyen bir yapı ancak 1980’lerden itibaren kurulabilmiştir

1981 yılında çıkarılan Kanunla kurulan SPK sermaye piyasalarının düzenlenmesi, denetlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla yeni araçlar, kurumlar oluşturmuştur. İlk dönem birincil piyasaların düzenlenmesi amacıyla çalışmalar yapılırken, bir yandan da ikincil piyasaların oluşturulması çalışmalarına hız verilmiş ve 1985 yılının sonunda “Kambyo, Esham ve Tahvilat Borsası” İMKB olarak yeniden açılmıştır.

1980’li yılların başlarındaki düzenlemelerle Türkiye’de sermaye piyasaları hızlı bir gelişim sürecine girmiş ve gerek birincil gerekse ikincil piyasalarla ilgili göstergelerde önemli iyileşmeler yaşanmıştır.

2006 yılında da sermaye piyasası yatırımcıları ve ihraççılar ile diğer örgüt ve kamu kurumlarıyla diyaloga büyük önem verilmiştir. Bu bağlamda, şikayet, eleştiri ve önerilerin alınmasını ve değerlendirilmesini sağlayacak bir sistem kurulmuş ve bu sistemden kanun ve tebliğ hazırlıklarında büyük ölçüde yararlanılmıştır. Özellikle İMKB, İAB, TSPAKB, Aracı Kurum Yöneticileri Derneği ile yakın bir iş birliği ve koordinasyon içinde çalışılmış ve diğer kuruluşların çalışmalarına destek verilmiştir.

Ayrıca yatırımcılar ve sermaye piyasası çalışanlarının, istedikleri anda şikayetlerini ve bilgilenme isteklerini internet üzerinden gerçekleştirmelerine olanak sağlayan uygulama devam ettirilmiştir. Bu sayede gelen şikayet ve bilgilenme istekleri daha hızlı bir şekilde değerlendirilebilmektedir.

2006 yılı içinde SPK Karar Organı 56 kez toplanarak faaliyet alanları ile ilgili çeşitli konularda 1,575 adet Kurul kararı almıştır.

5.1. DÜZENLEME

SPK’nın temel fonksiyonlarından birisi düzenlemedir. Kurul 2006 yılında Kanunla kendisine verilen yetki çerçevesinde sermaye piyasası kurumlarına, araçlarına, piyasaya ve yatırımcıları korumaya yönelik pek çok düzenleme yapmıştır. Bu düzenlemeler ana başlıklar itibarıyla sınıflandırılarak aşağıda özetlenmiştir.

5.1.1. Yönetmelikler

1. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Teşkilat, Görev ve Çalışma Esasları Yönetmeliğinin, borsanın hizmet birimleri, Risk Yönetim Müdürlüğü ve Yabancı Menkul Kıymetler Piyasası Müdürlüğüne ilişkin maddeleri, madde fıkraları ve madde başlıkları ile Yönetmelik ekinde yer alan İMKB organizasyon şeması ile ilgili değişiklik (10.02.2006 tarihli Resmi Gazete).

2. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Teşkilat, Görev ve Çalışma Esasları Yönetmeliğinin, borsanın hizmet birimleri, Dış İlişkiler Müdürlüğü, Bilgi Sistemleri Merkezi, Personel Müdürlüğü ve İdari İşler Müdürlüğüne ilişkin maddeleri ve madde fıkraları ile ilgili değişiklik (19.10.2006 tarihli Resmi Gazete).

3. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Hisse Senetleri Piyasası Yönetmeliğinin, seans, açılış seansı ve açılış fiyatı, fiyat değişme sınırları, oluşan fiyatların ilanı, gerçekleşen işlemlerin belirlenmesi, borsa emirleri, işlem yöntemi, tek fiyat ve çok fiyat yöntemleri ile işlemlerin yürütülmesi, öncelik kuralları, tek üyenin taraf olduğu –çapraz- işlemler ve yükümlülüklerin yerine getirilmesinde uygulanacak yöntemle ilişkin maddeleri ve madde başlıkları ile ilgili değişiklik ve/veya ilaveler (19.10.2006 tarihli Resmi Gazete).

4. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Yönetmeliğinde, takas işlemlerinde gecikmeleri önlemek amacıyla oluşturulabilecek garanti hesabına ilişkin değişiklik (19.10.2006 tarihli Resmi Gazete).

5. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Kotasyon Yönetmeliğinde yer alan "İMKB Saklama Merkezi" tanımına ilişkin değişiklik (19.10.2006 tarihli Resmi Gazete).

6. Kıymetli Madenler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmeliğin nisaplar başlıklı maddesinde, Genel Kurulda üyelerin sahip oldukları oy miktarının hesaplanmasına yönelik yapılan değişiklik (04.11.2006 tarihli Resmi Gazete).

7. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Kotasyon Yönetmeliğinde, bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce Borsa kotuna alınmış hisse senetlerinin durumuna ilişkin geçici maddede yapılan değişiklik (28.12.2006 tarihli Resmi Gazete).

8. Yatırımcıları Koruma Fonu Yönetmeliğinde, aracı kurumların Fon hesabına yatıracakları yıllık ödenti oranlarına ilişkin değişiklik (29.12.2006 tarihli Resmi Gazete).

5.1.2. Kurul Tebliğleri

1. Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar İçin Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: VIII, No:46) ile sektördeki gelişmeler ve günün değişen ihtiyaçları çerçevesinde kredi derecelendirme uzmanları, kurumsal yönetim derecelendirme uzmanları ile sermaye piyasasında bağımsız denetim yapan kuruluşların yöneticileri ve bağımsız denetçileri de Tebliğ kapsamına dahil edilmiştir (03.03.2006 tarihli Resmi Gazete).

2. Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar İçin Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: VIII, No:49) ile Kurulumuz tarafından duyurulan süreler içerisinde sınavlara katılarak geçiş süresinden yararlanan kişiler için 2006 Eylül dönemi sınav sonuçlarının açıklandığı tarihte sona eren süre 2007 yılı Eylül ayı sınav sonuçlarının açıklandığı tarihe kadar uzatılmıştır (15.09.2006 tarihli Resmi Gazete).

3. Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: VII, No: 27) ile fon portföyüne riskten korunma ve yatırım amacıyla döviz, kıymetli madenler, faiz, finansal göstergeler ve sermaye piyasası araçları üzerinden düzenlenmiş opsiyon sözleşmeleri, forward, finansal vadeli işlemler ve vadeli işlemlere dayalı opsiyon işlemleri dahil edilmesine imkan tanınmış, yine aynı tebliğ ile vadeli işlem sözleşmeleri nedeniyle maruz kalınan açık pozisyon tutarının fon toplam değerini geçmemesi ve portföye alınan vadeli işlem sözleşmelerinin fonun yatırım stratejisine ve karşılaştırma ölçütüne uygun olması zorunluluğu getirilmiştir (21.01.2006 tarih ve 26056 sayılı Resmi Gazete).

4. Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: VI, No:19) ile yatırım ortaklıklarının, sermaye ve yedek akçeleri toplamının %25'ini Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar çerçevesinde alım satımı yapılabilen sermaye piyasası araçlarına yatırabilmelerine imkan tanınmış ve aynı tebliğle portföyüne

riskten korunma ve yatırım amacıyla döviz, kıymetli madenler, faiz, finansal göstergeler ve sermaye piyasası araçları üzerinden düzenlenmiş opsiyon sözleşmeleri, forward, finansal vadeli işlemler ve vadeli işlemlere dayalı opsiyon işlemleri dahil edilmesine olanak sağlanarak, vadeli işlem sözleşmeleri nedeniyle maruz kalınan açık pozisyon tutarının net aktif değerini geçmemesi ve portföye alınan vadeli işlem sözleşmelerinin yatırım ortaklığının yatırım stratejisine ve karşılaştırma ölçütüne uygun olması zorunluluğu getirilmiştir (21.01.2006 tarih ve 26056 sayılı Resmi Gazete).

5. Borsa Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: VII, No:28) ile, Seri: VII, No:23 sayılı Borsa Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğine ek madde eklenerek, kıymetli madenler ile bu madenlere dayalı varlıklardan ve Kurulca uygun görülen sermaye piyasası araçlarından oluşan endeksleri takip etmek üzere kurulacak borsa yatırım fonları için de bu tebliğde yer alan hükümlerin uygulanmasına imkan tanınmıştır (21.04.2006 tarih ve 26146 sayılı Resmi Gazete).

6. Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:VI, No:20) ile, Seri:VI, No:11 sayılı Gayrimenkul Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Esaslar Tebliği'nin 4. maddesinin (f) bendindeki "Ekspertiz Şirketi" olan tanım başlığı 'Gayrimenkul Değerleme Şirketi" olarak değiştirilerek, tebliğde gerekli düzenlemeler yapılmıştır (12.07.2006 tarih ve 26226 sayılı Resmi Gazete).

7. Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:V, No:87) ile, Seri V, No:59 sayılı Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Tebliğinde değişikliğe gidilerek, portföy yönetim şirketlerinin "Nitelikli Yatırımcı"larla sınırlı olmak üzere, girişim sermayesi yatırımlarına yönelik olarak, portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı hizmeti verebilmesine imkan tanınmıştır (18.07.2006 tarih ve 26232 sayılı Resmi Gazete).

8. Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:VII, No:29) ile, katılma payları "Nitelikli Yatırımcı"lara satılmak üzere kurulmuş olan "Serbest Yatırım Fonları"na ilişkin düzenlemeler yapılarak, Seri:VII, No:10 sayılı Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde değişikliğe gidilmiştir (22.09.2006 tarih ve 26297 sayılı Resmi Gazete).

9. Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:VII, No:30) ile, diğer yatırım fonlarının ve borsa yatırım fonlarının katılma paylarından oluşan "Fon Sepeti" fonlarına ilişkin düzenlemeler yapılarak, Seri:VII, No:10 sayılı Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde değişikliğe gidilmiştir (18.11.2006 tarih ve 26350 sayılı Resmi Gazete).

10. Aracı kurumların iştirak limitlerine ilişkin değişiklik yapılmış ve aracı kurumların banka, katılım bankası, aracı kurum, kıymetli maden aracı kurumu, sigorta şirketi, bireysel emeklilik şirketi, portföy yönetim ve yatırım danışmanlığı şirketleri, yatırım ortaklıkları, finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri ile Kurulca uygun görülecek diğer finansal kuruluşlara iştirak etmeleri herhangi bir sınıra tabi olmaksızın serbest bırakılmıştır. Mali kuruluşlar dışındaki ortaklıklara iştirak edilebilmesi söz konusu Tebliğ değişikliği öncesinde sadece halka arza aracılık ve yatırım danışmanlığı yetki belgesine sahip olan aracı kurumlara münhasır iken, değişiklikle birlikte bütün aracı kurumların söz konusu ortaklıklara iştirak edebilmelerine imkân sağlanmıştır. Bununla birlikte mali kuruluşlar dışındaki ortaklıklara yapılacak iştirak oranı özsermayelerinin %25 ile sınırlandırılmış, bu sınır halka arza aracılık ve yatırım danışmanlığı yetki belgelerinin ikisine birden sahip aracı kurumlar için ise %50 olarak belirlenmiştir (03.03.2006 tarihli Resmi Gazete).

11. Müşteri emirlerinin alınması ve izlenmesine ilişkin olarak getirilen sistemin, müşteri emirlerini uzaktan erişim aracılığıyla Borsaya ileten aracı kurumlar tarafından seçime bağlı olarak uygulanabilmesi imkanı getirilmiş, emir iletim sistemi ve sürecine ilişkin olarak mevcut uygulamanın devam ettirilmesine imkan tanıyan düzenleme yapılmış, bu düzenlemenin 31.12.2005 tarihine kadar geçerli olması öngörülmüştür. Piyasa katılımcıları ile yapılan değerlendirmeler sonucunda söz konusu geçiş süreci daha sonra Seri:V, No:85 sayılı Tebliğ ile 31.12.2006 tarihine ertelenmiştir (02.02.2006 tarihli Resmi Gazete).

12. Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu (The International Federation of Accountants - IFAC) tarafından yayımlanan "Uluslararası Bağımsız Denetim Standartları " (UDS) ve Avrupa Birliği'nin ilgili direktiflerinde öngörülen esaslarla uyumlu Seri:X, No:22 sayılı "Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş, bağımsız denetime ilişkin Kurulumuzun muhtelif tarihlerde yayımlamış olduğu diğer tebliğler yürürlükten kaldırılarak uygulamanın sadece uluslararası genel kabul görmüş standartlar esas alınarak hazırlanan söz konusu düzenleme uyarınca yönlendirilmesi sağlanmıştır. Bağımsız denetim faaliyetinin yürütülmesi ve sonuçlandırılmasında zengin içerik ve kapsama sahip bir rehber mahiyetini haiz söz konusu Tebliğ ile, finansal tabloların hazırlanması ve raporlanmasına yönelik, yeni Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları (UMS/UFRS) kapsamında ortaya çıkan bağımsız denetim ihtiyacının daha kaliteli ve daha etkin olarak yerine getirilmesi olanağı yaratılmıştır (12.06.2006 tarihli Resmi Gazete).

13. Sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetinde bulunan ve bulunacak gerçek kişilerin lisanslandırılmasına ilişkin bazı hususlara açıklık kazandırılması ve sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetinde bulunmak üzere yetkilendirilmek için Kurulumuza başvuruda bulunan bağımsız denetim kuruluşlarının başvuru koşullarında kolaylıklar sağlanması amacıyla Seri:X, No:22 sayılı "Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ"de değişikliğe gidilmiştir (27.07.2006 tarihli Resmi Gazete).

14. Sermaye piyasasında derecelendirme kuruluşlarına ilişkin olarak 04.12.2003 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren Seri:VIII, No:40 sayılı "Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ve Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliği"nde, derecelendirme kuruluşlarında görev alacak derecelendirme uzmanlarının derecelendirme uzmanlığı lisansına sahip olmaları koşuluna ilişkin olarak, Tebliğ'in yayımı tarihinden itibaren iki yıl olarak belirlenen lisans edinilmesi ile ilgili geçiş süresinin; ülkemizde derecelendirme faaliyetine olan ilgi ve ihtiyacın arttığına ilişkin göstergelerin bulunması, sermaye piyasalarında derecelendirme faaliyeti ile yetkili ve Türkiye'de kurulmuş az sayıda kuruluşun olması ve benzeri hususlar göz önünde bulundurularak, sektöre girişin teşviki ve derecelendirme faaliyetinin gelişiminin desteklenmesini teminen, 04.12.2005 tarihinde sona eren geçiş süresinin 31.12.2006 tarihine kadar uzatılması amacıyla, Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ve Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nde değişikliğe gidilmiştir (25.05.2006 tarihli Resmi Gazete).

15. Birleşme İşlemlerine İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Seri:I, No:35 sayılı Tebliğ (30.10.2006 tarihli Resmi Gazete).

16. Hisse Senetlerinin Kurul Kaydına Alınmasına ve Satışına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Seri:I, No:34 sayılı Tebliğ (03.03.2006 tarihli Resmi Gazete).

17. Tahvillerin Kurul Kaydına Alınmasına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Seri:II, No:21 sayılı Tebliğ (03.03.2006 tarihli Resmi Gazete).

18. İhraççıların Muafiyet Şartlarına ve Kurul Kaydından Çıkarılmalarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Seri:IV, No:37 sayılı Tebliğ (03.03.2006 tarihli Resmi Gazete).

19. Birleşme İşlemlerine İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Seri:I, No:33 sayılı Tebliğ (03.03.2006 tarihli Resmi Gazete).

5.1.3. Kurul Kararları

1. Aracı kuruluşların kendi ofislerindeki terminalleri kullanarak emirlerini elektronik ortamda Takasbank Borsa Para Piyasasına iletebilmeleri ve gerçekleşen işlemlerin teyidini de yine elektronik ortamda alabilmelerini öngören Takasbank Borsa Para Piyasası Yönetmeliği değişikliklerinin onaylanmasına ilişkin karar (05.01.2006 tarih ve 2/14 sayılı Kurul Kararı)

2. Hisse senetleri Borsada işlem gören şirketlerin hisse senetlerinin 28.11.2005 tarihinde kaydedilerek MKK nezdinde kayden izlenmesine başlanması ile birlikte YTL'ye uyum amaçlı yapılan sözleşme değişikliklerine ilişkin karar (13.02.2006 tarih ve 7/141 sayılı Kurul Kararı).

3. Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsasında Kurulumuz onayına sunulan, dayanak varlığı "Gösterge DİBS" olan vadeli işlem sözleşmesinin asgari unsurlarının belirlenmesi (13.04.2006 tarih ve 18/441 sayılı Kurul Kararı).

4. Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsasında Kurulumuz onayına sunulan, dayanak varlığı altın olan vadeli işlem sözleşmesinin asgari unsurlarının belirlenmesi (27.01.2006 tarih ve 4/82 sayılı Kurul Kararı).

5. Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsasında takas süresinde T+1'e geçilmesi kapsamında teminat ve temerrüt faizleri ile ilgili değişikliklere gidilmesi (17.03.2006 tarih ve 12/304 sayılı Kurul Kararı).

6. Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsasında işlem gören sözleşmelerin başlangıç teminatı oranlarında indirime gidilmesi (07.07.2006 tarih ve 30/850 sayılı Kurul Kararı).

7. İMKB'de Açılış Öncesi Tek Fiyat Seansı uygulaması ile ilgili esasların onaylanması (13.02.2006 tarih ve 7/148 sayılı Kurul Kararı).

8. Kaydi sistem uyarınca İMKB'de aynı işlem sırasında işlem gören payların aynı neviden olması esasının benimsenmesi ve Borsada işlem gören/görmeyen aynı grupta bulunan tüm payların aynı nev'ye çevrilmesine ilişkin esasların belirlenmesi (13.04.2006 tarih ve 18/440 sayılı Kurul Kararı).

9. Özel sektör tahvillerinin kaydedilmesi esaslarına ilişkin karar (15.06.2006 tarih ve 27/751 sayılı Kurul Kararı).

10. Özel sektör tahvilleri işlem esasları konusunda İMKB Yönetim Kurulunun önerileri değerlendirilerek, belirli şartların sağlanması kaydıyla özel sektör tahvillerinin borsa dışında da işlem görebilmelerine, tescil ücretine, piyasa yapıcılığı uygulamasına ve repo-ters repo işlemlerine konu edilememesine ilişkin karar (29.06.2006 tarih ve 29/819 sayılı Kurul Kararı).

11. Özel sektör tahvillerine ilişkin olarak aracı kuruluşların borsa dışında verdikleri alım satım fiyat tekliflerinin, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği tarafından belirlenecek bir veri yayın kuruluşu üzerinden yayımlanmasına ilişkin karar (11.08.2006 tarih ve 35/1009 sayılı Kurul Kararı).

12. Gelişen İşletmeler Piyasaları A.Ş.'ye (GİP) faaliyete başlamak için 09.12.2006 tarihinden itibaren 1 yıllık ek süre verilmesine, faaliyete geçme konusunda yapılan çalışmaların takibinin sağlanmasını teminen, aylık olarak GİP yönetim Kurulu toplantılarında alınan kararların Kurulumuza bildirilmesine ve üçer aylık dönemler halinde yapılan faaliyetlerle ilgili olarak Kurulumuza raporlama yapılmasına ilişkin karar (12.10.2006 tarih ve 45/1286 sayılı Kurul Kararı).

13. TCMB tarafından açık piyasa işlemlerinin etkinliğini artırmak amacıyla ihraç edilecek "likidite senetlerinin" menkul kıymet olarak kabul edilmesine, Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) gibi İMKB pazarlarına kabul edilebilmesi ve işlem görmesi esasının benimsenmesine ve kotasyon, işlem görme, takas ve saklama açısından DİBS'ler ile aynı hükümlere tabi tutulmasına ilişkin karar (02.11.2006 tarih ve 47/1362 sayılı Kurul Kararı).

14. İMKB Kotasyon Yönetmeliğinin Geçici 1'inci maddesinin değiştirilmesine ve İMKB bünyesinde münhasıran yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinin işlem göreceği ayrı bir Pazar açılması ve buna yönelik hazırlıklara başlanması hususunun İMKB'ye bildirilmesine ilişkin karar (14.12.2006 tarih ve 52/1506 sayılı Kurul Kararı).

15. Kurulumuzca düzenlenen Değerleme Uzmanlığı Sınavı başvurusunda aranan üç yıllık tecrübe koşulunun sınav başvurusunda değil, lisans belgesi verilmesi aşamasında aranmasına, Eylül 2002- Ocak 2006 dönemleri dahil yapılan sınavlara başvuruda bulunarak başvurusu kabul gören adayların 3 yıllık tecrübe koşulunu sınav başvurusunda sağlamış olmaları nedeniyle lisans belgesi verilmesi aşamasında bu kişilerden tecrübeye ilişkin belgelerin aranmamasına ve Değerleme Uzmanlığı Sınavında başarılı olan adaylardan lisans belgesi verilmesi aşamasında üç yıllık tecrübe koşulunu belgelemeye yönelik olarak aranacak belgelere ilişkin karar (13.02.2006 tarih ve 7/150 sayılı Kurul Kararı).

16. Kanada'da, Canadian Securities Institute (CSI) tarafından verilen Canadian Securities Course sertifikasının Kurulumuzun lisanslama sınavlarından hiçbirine denk sayılmamasına, CSI tarafından verilen Derivatives Markets Specialist (DMS) sertifikasının Türev Araçlar Lisansına denk sayılmasına, DMS belgesine sahip olanların Türev Araçlar Sınavının "Sermaye Piyasası Mevzuatı ve İlgili Mevzuat, Ticaret Hukuku ve Borçlar Hukuku", "İlgili Vergi Mevzuatı" ve "Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasalarının İşleyişi" modüllerini içerecek şekilde Kurulumuzca düzenlenecek olan "İlgili Mesleki Mevzuat" sınavına girerek başarılı olmaları ya da "İlgili Mesleki Mevzuat" sınavı yerine yapılmakta olan Türev Araçlar Sınavının "Sermaye Piyasası Mevzuatı ve İlgili Mevzuat, Ticaret Hukuku ve Borçlar Hukuku" "İlgili Vergi Mevzuatı" ve "Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasalarının İşleyişi" sınavlarının her birinden en az 60, ortalama 70 alınması koşuluyla Türev Araçlar Lisans belgesini almaya hak kazanmalarına, DMS sınavının sadece bir veya bir kaç sınav konusundan başarılı olunması sonucunda alınan başarı belgelerinin Kurulumuzca verilen lisans belgelerinden hiçbirine denk sayılmamasına ilişkin karar (11.08.2006 tarih ve 35/1005 sayılı Kurul Kararı).

17. Derecelendirme uzmanlarının lisans alabilmeleri için Kurulumuzun Seri: VIII, No: 40 sayılı "Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ve Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliği" uyarınca mezuniyet şartı olarak aranan; işletme, finans, hukuk, iktisat, maliye, muhasebe, işletme mühendisliği, bankacılık ve dengi dallar arasına, kamu yönetimi ve finans ekonomisi dallarının da alınmasına, bu dallardan mezun adayların da bundan sonra lisanslama sınavlarında başarılı olup, tecrübe şartını sağlamaları halinde lisans başvurusunda bulunabileceklerinin internet sitemizde yer alan lisanslama sınavları kılavuzunda adaylara duyurulmasına ilişkin karar (22.09.2006 tarih ve 42/1175 sayılı Kurul Kararı).

18. Derecelendirme uzmanlarının lisans alabilmeleri için Kurulumuzun Seri: VIII, No: 40 sayılı "Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ve Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliği" uyarınca mezuniyet şartı olarak aranan dallar arasına, "Endüstri

Mühendisliği" ile iktisadi ve idari bilimleri fakülteleri kapsamında eğitim veren "Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri" ve "Uluslararası İlişkiler" dallarının da alınmasına, bu dallardan mezun adayların da bundan sonra lisanslama sınavlarında başarılı olup, tecrübe şartını sağlamaları halinde lisans başvurusunda bulunabileceklerinin internet sitemizde yer alan lisanslama sınavları kılavuzunda adaylara duyurulmasına ilişkin karar (17.11.2006 tarih ve 49/1406 sayılı Kurul Kararı).

19. Likit fonların katılma belgelerinin kaydileştirilmesi (17.03.2006 tarih ve 12/303 sayılı Kurul Kararı).

20. Menkul kıymet yatırım fonlarının komisyon giderlerinin kamuya açıklanmasına ilişkin düzenleme (13.04.2006 tarih ve 18/451 sayılı Kurul Kararı).

21. Menkul kıymet yatırım fonu katılma paylarının yatırımcı blokajına konu edilmesine ilişkin düzenleme (07.07.2006 tarih ve 30/855 sayılı Kurul Kararı).

22. Menkul kıymet yatırım fonlarının portföylerine borsaya kote edilecek varlıkların alınabilmesine ilişkin düzenleme (21.07.2006 tarih ve 32/919 sayılı Kurul Kararı).

23. Yatırım fonu katılma paylarının, bir paydan daha küçük birimler halinde, küsüratlı olarak çıkarılabilmesi ve geri alınabilmesine; haciz, rehin, teminat, virman gibi işlemlerin ise bir pay ve katları üzerinden yapılmaya devam edilmesine ilişkin düzenleme (15.09.2006 tarih ve 40/1157 sayılı Kurul Kararı).

24. Emeklilik yatırım fonlarının portföylerine dahil edecekleri vadeli işlem sözleşmeleri ile ilgili düzenleme (17.02.2006 tarih ve 8/172 sayılı Kurul Kararı).

25. Emeklilik yatırım fonlarının komisyon giderlerinin kamuya açıklanmasına ilişkin düzenleme (13.04.2006 tarih ve 18/450 Kurul Kararı).

26. Finansal tabloların ilk defa enflasyona göre düzeltilmesinden kaynaklanan geçmiş yıllar karlarının, üzerinde kar dağıtımını engelleyici herhangi bir kayıt bulunmayan yedek kalemlerinden kaynaklanan özsermaye enflasyon düzeltme farklarının ve Seri:XI, No:25 sayılı Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları hakkında Tebliğ veya Uluslararası Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları uyarınca ilk defa finansal tablo hazırlanması esnasında, karşılaştırmalı finansal tabloların söz konusu düzenlemelere göre yeniden hazırlanması nedeniyle ortaya çıkan geçmiş yıllar karlarının sermayeye ilave edilebilmesinin yanında ortaklara nakit temettü olarak da dağıtılabilmesi (21.04.2006 tarih ve 19/477 sayılı Kurul Kararı).

27. Seri:X, No:22 sayılı "Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ"ın Otuzbeşinci Kısımında yer alan Geçici 4'üncü madde uyarınca, Tebliğ'in Üçüncü Kısımının 6'ncı maddesinde en çok 7 yıl olarak belirlenen sözleşme sürelerinin hesaplanmasında Tebliğ'in yayımı tarihinden önce yürürlükte bulunan sözleşmelerin süresinin de dikkate alınması gerektiği hususu ile ilgili olarak; 7 yıllık sürenin hesaplanmasında, yıllık hesap dönemine sahip olan işletmeler için 01.01.2003 tarihinden, özel hesap dönemine sahip işletmeler için 2003 yılında başlayan hesap döneminden önceki bağımsız denetim sözleşmelerinin sürelerinin dikkate alınmaması, dolayısıyla bağımsız denetim kuruluşlarının Tebliğin yürürlüğe girmesinden önce bir işletme ile ilgili üstlendikleri bağımsız denetim hizmetini en çok 31.12.2009 tarihine kadar sürdürebilmeleri (14.12.2006 tarih ve 52/1509 sayılı Kurul İlke Kararı).

28. Seri: VIII, No: 40 sayılı "Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ve Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliği"nin 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde düzenlenen, Türkiye'de kurulacak derecelendirme kuruluşlarına ilişkin asgari

ödenmiş sermaye tutarının 2007 yılı için 200,000 YTL olarak uygulanması (28.12.2006 tarih ve 56/1570 sayılı Kurul Kararı).

29. Asgari kar dağıtım zorunluluğunun %30 olarak belirlenmesi ve kar dağıtım politikalarına faaliyet raporunda yer verilerek 2006 ve izleyen yıllara ilişkin kar dağıtım politikalarının genel kurul toplantısında ortakların bilgisine sunulması (27.01.2006 tarih ve 4/67 sayılı Kurul Kararı).

30. Halka açık ortaklıkların 31.12.2005 tarihli mali tablolarını açıklamaları için öngörülen süreden sonra yapılacak halka arzlar için düzenlenecek izahname ve sirkülerlerde yer alacak mali tabloların belirlenmesi (13.02.2006 tarih ve 7/142 sayılı Kurul Kararı).

31. Haklı gerekçelerin varlığı halinde, muhasebe standardı setinin yıllık hesap döneminin ilk 3 ayından sonra değiştirilebilmesi için, gerçekleştirilecek değişikliğin finansal tablolar üzerindeki olası tüm etkilerinin kamuya açıklanması ve genel kurul onayı ile Kurulumuz izninin alınması (05.05.2006 tarih ve 21/526 sayılı Kurul Kararı).

32. Halka açık anonim ortaklıklarının kar dağıtım esaslarının belirlenmesi (05.05.2006 tarih ve 21/537 sayılı Kurul Kararı).

33. Birleşme işlemine taraf olan ortaklıklardan konsolide finansal tablo düzenlemekle yükümlü olanların konsolide, diğerlerinin solo finansal tablolarının bundan sonraki birleşme işlemlerinde esas alınması (06.10.2006 tarih ve 44/1224 sayılı Kurul Kararı).

34. SPKn. md. 47/A hükmü uyarınca tesis edilen idari para cezalarının uygulama esaslarına ilişkin karar (20.1.2006 tarih ve 3/42 sayılı Kurul Kararı).

35. SPKn. md. 47/A hükmü uyarınca idari para cezalarının miktarlarının ve zamaşımı sürelerinin belirlenmesine dair karar (28.12.2006 tarih ve 56/1558 sayılı Kurul Kararı).

5.2. DEVAM EDEN DÜZENLEME VE DİĞER ÇALIŞMALAR

Kurulumuzca başlanmış olup 2006 yıl sonu itibarıyla devam eden düzenleme ve diğer çalışmalar ana başlıkları itibarıyla aşağıda verilmiştir:

- Yurtdışında "Mortgage" olarak adlandırılan "Konut Finansmanı" Kanun Tasarısı çalışmaları,
- Garantili ve Korumalı Yatırım Fonlarının kuruluşuna imkan sağlayacak düzenleme çalışmalarının sonuçlandırılması,
- Girişim sermayesi fonlarının kuruluşuna imkan sağlayacak düzenlemelerin yapılması,
- Gayrimenkul yatırım fonlarının kuruluşuna imkan tanınması,
- AB'ye uyum çerçevesinde hazırlanmakta olan Kanun'la birlikte Değişken Sermayeli Yatırım Ortaklıklarının kuruluşuna ilişkin yasal altyapının oluşturulması,
- Sermaye Piyasası Kanununun günün koşullarına ve AB düzenlemelerine uygun olarak yenilenmesi,
- Tezgahüstü türev araçların işlemlerinin düzenlenmesi,
- Vadeli işlem aracılık şirketlerinin kuruluş ve faaliyet esaslarının düzenlenmesi,

- Varant ve diğer yapılandırılmış finansal araçların işlem görmesine ilişkin esasların düzenlenmesi,
- Seri:VIII, No:40 sayılı Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ve Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliği'nin, uluslararası gelişmeler, Avrupa Birliği'nin konuya ilişkin düzenlemeleri ve IOSCO ilkeleri çerçevesinde güncellenmesi.
- Mevzuatın sadeleştirilmesi, Avrupa Birliği düzenlemeleri ve uygulamaları ile uyumlu hale getirilmesi,
- Geleceğe yönelik bilgilerin kamuya açıklanmasında uygulanacak standartların belirlenmesi,
- Kurumsal Yönetim İlkelerinin sürekli olarak güncelliğinin korunması ve yaygın olarak kullanılmasının sağlanması,
- Halka açık şirketlerin birleşme ve bölünme işlemlerinin küresel rekabeti engellemeyecek şekilde ve AB düzenlemelerine uyumlu olarak düzenlenmesi,
- Halka arzlarda izahnamenin düzenlenmeyeceği ya da yayınlanmayacağı hallerin belirlenmesi,
- Halka açılmalarda izahnamenin, halka arz yapan şirketin ve aracı kuruluşun internet sitesinde yayınlanmasının olanaklı hale getirilmesi ve Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP) çalışması kapsamında onaylı izahnamelere elektronik ortamda ulaşılmasının sağlanması,
- Halka açık şirketlerin kamuya açıklanmış, menkul kıymetin fiyatına etki edebilecek her türlü bilgiyi belirli bir süre içinde kamuya duyurarak, bu bilgilerin internet sitelerinde belirli bir süre için bulundurmakla yükümlü hale getirilmeleri,
- Kayıtlı sermaye sisteminde yönetim kuruluna verilen sermaye artırım yetkisinin en fazla beşer yıllık sürelerle genel kurul tarafından yönetim kuruluna verilmesi yönünde düzenlemelerin yapılması,
- Seri:IV, No:9 İhraççıların Muafiyet Şartlarına ve Kurul Kaydından Çıkarılmalarına İlişkin Esaslar Tebliği ile belirlenmiş olan rakamların güncellenmesi amacıyla söz konusu Tebliğ'in revizyonu,
- Seri: III, No:20 Yabancı Sermaye Piyasası Araçlarının Kurul Kaydına Alınmasına ve Satışına İlişkin Esaslar Tebliği'nin AB düzenlemelerine uyumlu olarak revizyonu,
- Şirketlerin kendi hisse senetlerini elde etmeleri hususuna ilişkin düzenlemelerin yapılması,
- Borçlanma senetlerinin ihracını kolaylaştırmak amacıyla "yapılandırılmış menkul kıymet" uygulaması ile ilgili çalışmalar yapılması,
- Piyasadan gelen talepler doğrultusunda Hisse Senetlerinin Kurul Kaydına Alınmasına İlişkin Esaslar Tebliği ile Sermaye Piyasası Araçlarının Halka Arzında Satış Yöntemlerine İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik yapılması,
- Risk bazlı finansal tablo revizyonu,

- Bilgi, Belge ve Açıklamaların Elektronik Ortamda İmzalanarak Gönderilmesine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ hazırlanması,
- Anonim Ortaklıklar ve Yardımcı Kuruluşların Resmi İlanlarının Yayımına İlişkin Esaslar Seri: VIII, No: 5 Tebliğinde değişiklik yapılması,
- "Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Sınavı" ile ilgili çalışmaların yapılması,
- "Konut Değerleme Uzmanlığı Sınavı" ile ilgili çalışmaların yapılması,
- Lisanslama sınavlarının yabancı dilde düzenlenmesine yönelik çalışmaların yapılması.

5.3. KAYDA ALMA

SPKn uyarınca ihraç ve halka arz olunacak sermaye piyasası araçlarının Kurula kaydedilmesi zorunludur. Kamuyu aydınlatmanın esas olduğu kayda alma sisteminde, sermaye piyasası aracı ihracı için yapılan başvurular, izahname ve sirkülerlerin ortaklık ve halka arz olunacak sermaye piyasası aracına ilişkin, mevzuatta öngörülen bilgileri içerip içermediği dikkate alınarak, kamunun aydınlatılması çerçevesinde incelenir. İhraç başvurusunun incelenmesi hukuki ve mali boyutları dikkate alınarak gerçekleştirilmektedir. Bunun yanında ilk halka arz başvurularının tamamında, diğer ihraçlar için ise gerekli görüldüğü zamanlarda ilgili ortaklığın merkez ve tesislerinde inceleme yapılmaktadır.

İncelemeler sonucunda açıklamaların yeterli olmadığı ve gerçeği dürüst biçimde yansıtmayarak halkın istismarına yol açacağı sonucuna varılırsa, gerekçe gösterilerek, başvuru konusu sermaye piyasası araçlarının Kurul kaydına alınmasından imtina edilebilir. Ancak Kurul tarafından sermaye piyasası araçlarının kayda alınması, resmi bir teminat niteliği taşımamaktadır.

Bu kapsamda 2006 yılında, halka arz veya ihraç olunacak hisse senetlerinin (anonim ortaklıklar ile menkul kıymet, gayrimenkul ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları tarafından), banka bonolarının (mevduat kabul etmeyen bankalar tarafından) ve katılma belgelerinin (yatırım fonları tarafından) Kurulumuz kaydına alınması için yapılan başvurular değerlendirilmiştir. Kayda alma başvuruları ve sonuçları hakkında aşağıda rakamsal bilgi verilmektedir.

TABLO 5.1. KAYDA ALMA BAŞVURULARI VE SONUÇLARI

Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlandırılan Başvuru Sayısı
Hisse Senedi	179	153
Halka Açık Anonim Ortaklıklar	141	124
Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları	11	6
Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları	1	1
Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları	26	22
Katılma Belgeleri	31	38
Emeklilik Yatırım Fonu Payları	11	11
Finansman Bonosu	1	1
Toplam	222	203

5.4. İZİN

5.4.1. Aracı Kuruluşlara Yönelik İzinler

Sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışmasını ve tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının korunmasını teminen, sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacak aracı kuruluşların faaliyette bulunabilmeleri için gerekli koşullar Kurulumuzca belirlenmektedir. Bu kapsamda; aracı kurum ve bankaların sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmaları, merkez dışı örgüt açmaları, ortaklık yapılarının değişmesi, esas sözleşmelerinde değişiklik yapılması Kurul iznine tabi bulunmaktadır.

Mevcut durumda Kurul iznine tabi olarak gerçekleştirilebilen faaliyetler ile bu faaliyetleri gerçekleştirebilecek kurumlara ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TABLO 5.2. SPK İZNİNE TABİ FAALİYETLER VE BU FAALİYETLERİ YÜRÜTEBİLECEK KURULUŞLAR

Faaliyet Konusu	Aracı Kurumlar	Mevduat Kabul Etmeyen Bankalar (Yatırım Bankaları)	Ticari Bankalar
Alım Satım Aracılığı	✓	✓ Borsa Dışında	✓ Borsa Dışında
Halka Arza Aracılık	✓	✓	
Menkul Kıymetlerin Geri Alma veya Satma Taahhüdü ile Alım Satımı (Repo-Ters Repo)	✓	✓	✓
Portföy Yöneticiliği	✓	✓	
Yatırım Danışmanlığı	✓	✓	
Kredili Menkul Kıymet, Açığa Satış ve Menkul Kıymetlerin Ödünç Alma ve Verme İşlemleri	✓		
Türev Araçların Alım Satımına Aracılık	✓	✓	✓

** Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı tarafından çıkarılmış olan Kıymetli Madenler Borsası Üyelik Belgesi Verilme Esasları ile Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kurumlarının Kuruluş ve Faaliyet Şartlarına İlişkin Yönetmelik uyarınca Hazine Müsteşarlığı tarafından kuruluş ve faaliyet izni verilen kıymetli maden aracı kuruluşları ile yetkili müesseselere de Altın ve Döviz Dayalı Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmelerinin Alım Satımına Aracılık yetki belgesi verilebilmektedir.*

Bu çerçevede, yukarıda yer alan faaliyet konularına ilişkin izin başvuruları Kurulumuz uzmanlarınca incelenmekte ve karara bağlanmak üzere Kurul Karar Organına sunulmaktadır.

2006 yılı içerisinde aracı kuruluşlar tarafından Kurulumuza iletilen izin başvurularına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TABLO 5.3. ARACI KURULUŞ BAŞVURULARI

Yapılan Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlanan Başvuru Sayısı
Faaliyet İzni Başvuruları	30	29
Merkez Dışı Örgüt Başvuruları	27	26
Ortaklık Yapısı Değişikliği	60	55
Aracı Kurumların Esas Sözleşme Tadili	43	42
TOPLAM	160	152

5.4.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Kolektif yatırım kuruluşlarının işleyişleri ile kamuyu aydınlatma esaslarının daha sağlıklı ve şeffaf bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla, kolektif yatırım kuruluşlarından;

- Yatırım fonlarının kuruluş, içtüzük, kurucu ve tür değişiklikleri, birleşme ile tasfiyeleri,
- Menkul kıymet/gayrimenkul yatırım ortaklıklarının kuruluş/dönüşüm, esas sözleşme değişikliği, kayıtlı sermaye sistemi tavan artırımı ile portföy işletmeciliği yetki belgesi alması,
- Portföy yönetim şirketlerinin ise kuruluş, faaliyet, portföy işletmeciliği ve yatırım danışmanlığı yetki belgesi alması ile çeşitli kuruluşlarla acentelik tesis etmesi,

Kurul iznine tabi bulunmaktadır.

Buna göre söz konusu kuruluşlar tarafından 2006 yılında Kurula yapılan başvurulara ilişkin dağılım aşağıdaki tabloda verilmiştir.

TABLO 5.4. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI BAŞVURULARI

	YATIRIM FONU*		YATIRIM ORTAKLIĞI**		GAYRİMENKUL YAT. ORT.		PORTFÖY YÖNETİM ŞİR.		TOPLAM	
Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru
Kuruluş/ Dönüşüm	41	40	5	3	2	2	1	0	49	45
Kayda Alma(1)	29	26	-	-	3	3	-	-	32	29
Tür Değişikliği	3	3	-	-	-	-	-	-	3	3
Birleşme	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1
Tasfiye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kurucu Değişikliği	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sermaye Artırımı	-	-	17	13	2	2	2	2	21	17
KSS Tavan Artırımı	-	-	5	5	1	1	-	-	6	6
Faaliyet İzni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yatırım Danış. Yetki Belgesi	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-
TOPLAM	74	70	27	21	8	8	5	4	112	102
(1) Yatırım fonları için ilk halka arz ve tutar artırım başvuruları dahil olup, yatırım ortaklıkları ve gayrimenkul yatırım ortaklıkları için ilk halka arz ve Kurul kaydında olmayan hisse senetlerinin kayda alınması başvurularını içermektedir. *Emeklilik yatırım fonu başvuruları dahildir. **Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı başvuruları dahildir.										

5.4.3. Halka Açık Anonim Ortaklıklara İlişkin İzinler

Gerek hisse senetleri borsada işlem gören, gerekse diğer halka açık anonim ortaklıkların sermaye artırım prosedürünün kolaylaştırılması ve halka açık anonim ortaklıkların çeşitli işlemlerinde hissedarlarının korunmasını teminen;

- Kayıtlı sermaye sistemine geçiş ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesi,
- Birleşme, devir ve bölünmeler,
- Esas sözleşme değişiklikleri,
- Çağrı yoluyla hisse senedi veya vekalet toplanması, çağrıda bulunmadan muafiyet talepleri,
- Çok uluslu şirketlerin Türkiye'deki iştiraklerinin çalışanlarına hisse senedi edindirme planları,
- Kağıt ithalleri,
- Borsada işlem görmesi yasaklanmış hisse senetlerinin satış işlemleri,
- Ortaklıkların Kurul kaydına alınmaları,
- Ortaklıkların Kurul kaydından çıkarılmaları,

Kurul iznine tabi bulunmaktadır.

Bu çerçevede, halka açık anonim ortaklıklar tarafından 2006 yılında Kurula yapılan başvurulara ilişkin nicel bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

TABLO 5.5. HALKA AÇIK ANONİM ORTAKLIKLARIN BAŞVURULARI

Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlandırılan Başvuru Sayısı
KSS' ye geçiş ve Tavan Yükseltme	38	36
Birleşme, Devir, Bölünme	15	12
Çağrıda Bulunma ve Çağrıdan Muafiyet	46	38
Esas Sözleşme Değişiklikleri	170	149
Çokuluslu Şirket Çalışanlarına His.Sen. Edindirme İşl.	16	16
Ortaklıkların Kurul Kaydına Alınması	24	7
Ortaklıkların Kurul Kaydından Çıkarılması	11	10
Kağıt İthal İzni	14	14
İMKB'de İşlem Gören Şirketlerin Sermayelerinin Kurul Kaydında Olmayan Kısımlarının Kayda Alınması	0	0
İşlem Yasaklı Hisse Senetlerinin Satışı	7	7
Sermaye Azaltımı	3	3
Toplam	344	292

5.4.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Bağımsız denetim kuruluşları, ortaklıkların ve sermaye piyasası kurumlarının kamuya açıklanacak veya SPK tarafından istenecek finansal tablolarının, genel kabul görmüş muhasebe kavram, ilke ve standartlarına uygunluğu ile bilgilerin doğruluğunun ve gerçeği dürüst bir biçimde yansıtır yansıtmadığının, bağımsız denetçileri vasıtasıyla bağımsız denetim ilke ve kurallarına göre, defter, kayıt ve belgeler üzerinden incelenmesinden ve tespit edilen sonuçların rapora bağlanmasından sorumludur.

Sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetinde bulunmak isteyen kuruluşların başvuruları Kurulumuzca değerlendirilerek, gerekli şartları taşıyanlar Kurulumuzun Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetime Yetkili Kuruluşlar Listesi'ne (Liste) alınmaktadır. 2006 yılında toplam 9 kuruluşun, sermaye piyasasında bağımsız denetimde bulunmak üzere yetkilendirilerek Liste'ye alınmalarına ilişkin başvuruları olumlu sonuçlandırılmıştır. 2005 yılı sonu itibarıyla Liste'de 91 adet kuruluş bulunmaktayken, 2006 yılı içerisinde 6 kuruluşun Liste'den çıkarılması, diğer taraftan 9 adet kuruluşun Liste'ye alınması sonucu, 2006 yılı sonu itibarıyla Liste'de toplam 94 bağımsız denetim kuruluşu bulunmaktadır.

5.4.5. Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Kurulumuzun Seri:VIII, No:40 sayılı "Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ve Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliği" uyarınca, derecelendirme faaliyeti; kredi derecelendirmesi ve kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirmesi faaliyetlerini kapsamaktadır. Tebliğ'de kredi derecelendirmesi "ortaklıkların ve sermaye piyasası kurumlarının risk durumları ve ödeyebilirliklerinin, veya borçluluğu temsil eden sermaye piyasası araçlarının anapara, faiz ve benzeri yükümlülüklerinin vadelerinde karşılanabilme riskinin, derecelendirme kuruluşları tarafından bağımsız, tarafsız ve adil olarak değerlendirilmesi ve sınıflandırılması faaliyeti"; kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirmesi ise, "ortaklıklar ve sermaye piyasası kurumlarının Kurulca yayımlanan Kurumsal Yönetim İlkelerine uyumunun derecelendirme kuruluşları tarafından bağımsız, tarafsız ve adil olarak değerlendirilmesi ve sınıflandırılması faaliyeti" olarak tanımlanmıştır.

Kredi derecelendirmesi faaliyetinde bulunmak üzere ülkemizde kurulan ve Kurulumuzca yetkilendirilen tek bir kredi derecelendirme kuruluşu bulunmaktadır (Fitch Ratings Finansal Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.⁴). Diğer taraftan, 2006 yılı içerisinde, ülkemizde kurulan Saha Kurumsal Yönetim ve Kredi Derecelendirme Hizmetleri A.Ş., sermaye piyasasında kurumsal yönetim derecelendirme faaliyetinde bulunmak üzere yetkilendirilmiştir. Ayrıca, Türkiye'de 3 uluslararası derecelendirme kuruluşunun, kredi derecelendirmesi faaliyetinde bulunması (Standard and Poor's Corp., Moody's Investors Service Inc. ve Fitch Ratings Limited) ve 2 uluslararası derecelendirme kuruluşunun da (ISS Europe S.A.⁵ ve CoreRatings) kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirme faaliyetinde bulunması Kurulca kabul edilmiştir.

5.5. GÖZETİM

Sermaye piyasasında gözetim faaliyetleri, yatırımcıların korunması, piyasaların adil, etkin ve şeffaf bir biçimde işleminin güvence altına alınması ve sistemik riskin azaltılması amaçlarıyla:

⁴ Eski Unvanı: İbar Duff & Phelps Finansal Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.

⁵ Eski Unvanı: Deminor Ratings S.A.

- Halka açık anonim ortaklıklar ile sermaye piyasası işlemlerinin ve kurumlarının izlenmesi suretiyle mevzuata aykırı fiillerin ve muhtemel risklerin tespit edilerek mevzuat çerçevesinde işleme tabi tutulması,
- Gözetim faaliyetleri sırasında yapılan tespitler ve uygulamada karşılaşılan sorunlar çerçevesinde mevzuatta gerekli düzenlemelerin yapılması,

suretiyle gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda, 2006 yılı içerisinde Kurulca yürütülen gözetim ve izleme faaliyetlerine ilişkin bilgiler izleyen bölümlerde yer almaktadır.

5.5.1. Halka Açık Anonim Ortaklıkların Gözetimi

5.5.1.1 Mali Tabloların Revizyonu

Halka açık anonim ortaklıklardan hisse senetleri borsalarda işlem görenler üçer aylık dönemler itibarıyla, diğerleri ise yılda bir defa olmak üzere mali tablolarını kamuya duyurmak ve bir örneğini de Kurula iletmek zorundadırlar. Bunun yanında, Borsa şirketlerinin yıllık ve altı aylık mali tabloları ile diğer halka açık ortaklıkların yıllık mali tabloları bağımsız denetime tabi tutulmakta ve bağımsız denetçilerin mali tablolara ilişkin görüşü de kamuya duyurulmaktadır.

Hisse senetleri İMKB’de işlem gören halka açık anonim ortaklıkların, 31.12.2005 ve 30.06.2006 hesap dönemlerine ilişkin mali tablolarının gözetimleri (banka ve sigorta şirketlerinin gözetim çalışmaları SPKn’ın 50. maddesi hükmü çerçevesinde) yapılmış, Kurulumuz muhasebe standartlarına uyum izlenerek, gereken durumlarda şirketler uyarılmış ve mali tablolarda düzeltme yaptırılmıştır. Bu çerçevede 568 adet revizyon raporu düzenlenmiştir.

5.5.1.2 Özel Durumların İzlenmesi

Kurul tarafından özel durum olarak belirlenen ve sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek önemli olay ve gelişmelerin kamuya açıklanması gerekmektedir. Bu kapsamda ortaklar ve/veya ihraççılar sermaye yapısı, duran varlıklar, faaliyetler, mali yapı ve iştirakler gibi çeşitli konulardaki önemli değişiklikleri kamuya duyurmakla yükümlüdürler.

Bu çerçevede halka açık anonim ortaklıkların kamuya açıkladıkları özel hal bildirimleri izlenmekte; açıklama yapılması gerektiği halde bu yükümlülüklerini yerine getirmeyenler hakkında yapılacak işlemler belirlenmekte ve uygulanması sağlanmaktadır. Hisse senetleri borsada işlem gören anonim ortaklıkların hisse senedi fiyatlarında olağan dışı hareketlerin görülmesi halinde konunun özel haller çerçevesinde açıklamaya dayandırılıp dayandırılmadığı incelenmekte, açıklama yapmayan veya eksik yapanlar için gereken inceleme yapılarak, tespit edilen aksaklıklar konusunda ilgili ortaklıklar için gerekli yaptırımlar uygulanmaktadır. Öte yandan hisse senetleri borsada işlem görmeyen anonim ortaklıkların özel hal bildirimleri ise Kurul Haftalık Bülteni ile kamuya duyurulmaktadır.

5.5.1.3 Genel Kurul Toplantılarına Katılım

Gözetim faaliyetleri kapsamında, SPKn’ın 46/j maddesi hükmü çerçevesinde hisse senetleri İMKB’de işlem gören 77 şirketin 2005 yılı olağan genel kurul toplantılarına gözlemci sıfatıyla katılmış, muhtemel sorunların yerinde tespitine yönelik çalışmalar yapılarak, katılan her genel kurul toplantısı için bilgi formları düzenlenmiştir.

5.5.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi

Kolektif yatırım kuruluşları ile portföy yönetim şirketlerinin periyodik tablo ve raporları izlenmekte, mevzuata aykırılık hallerinde gerekli önlemler alınmakta ve gerekli yaptırımlar uygulanmaktadır.

Tüm yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarının portföy yapılarının elektronik ortamda Kurulumuz tarafından izlenebilmesine olanak tanıyan bir sistem geliştirilmiş olup, 2001 yılında yatırım fon ve ortaklıklarının portföylerinin günlük olarak izlenebilmesi amacıyla T+2 (Takas) gününde Kurulumuza iletilmekte olan bilgilerin T gününde (aynı gün) iletilmesi için gerekli teknik değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler paralelinde Kurulumuza iletilen söz konusu veriler 2006 yılında da incelenmiş ve mevzuata aykırı bulunan hususlar hakkında gerekli işlemler yapılmıştır.

5.5.3. Aracı Kuruluşların Gözetimi

5.5.3.1 Mali Duruma Yönelik Gözetim

Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği uyarınca, aracı kurumlar, sermaye yeterliliğine ilişkin olarak hazırladıkları tablolar ile faaliyetleriyle ilgili verileri içeren tabloları 15 günlük dönemlerde Kurulumuza göndermektedirler. Bu çerçevede, aracı kurumların sağlıklı mali yapılarının korunmasını teminen, 2006 yılı boyunca söz konusu tablolar incelenmiş ve bütün aracı kurumların sermaye yeterliliği yükümlülüklerini yerine getirmeleri amacıyla gerekli uyarılar yapılmış ve tedbirler alınmıştır. Bu faaliyetler ile aracı kurumların aktif yapıları düzenlenerek, güçlü bir sermayeye sahip olmaları sağlanmıştır.

5.5.3.2 İzleme Faaliyetleri

Aracı kurum ortakları ile aracı kurumlarda görev alacak personelin ilgili Tebliğler uyarınca gerekli şartları sağlayıp sağlamadıkları izlenmektedir. Aracı kurumlarda görev alan personelde meydana gelen değişikliklerin TSPAKB'ye bildirildiği dikkate alınarak, bu konuda Birlik ile koordineli olarak çalışılmaktadır.

Aracı kurumların merkez ve merkez dışı örgütlerindeki organizasyon, mekan, belge-kayıt düzeninde meydana gelen değişiklikler Kurula yapılan bildirimler üzerinden izlenmektedir.

Aracı kurum ve bankaların, faaliyet yetki belgelerine ilişkin olarak mevcut mevzuat gereğince gerçekleştirmek zorunda oldukları tescil yükümlülüklerini yerine getirip getirmediikleri takip edilmektedir.

Gözetim ve izleme faaliyetleri kapsamında, 2006 yılı içerisinde 41 adet aracı kurumda yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir.

5.5.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetine ilişkin olarak, bağımsız denetim kuruluşlarının kuruluş şartları, faaliyet esasları, bu kuruluşlarda çalışabilecek kişilerin nitelikleri ve müşteri işletmelerle yapılan sözleşmeler açısından izleme faaliyetinde bulunmaktadır. Bağımsız denetim sektörünün işleyişinde etkinliği artırmak üzere Kurulun diğer birimlerinden gelen bildirimler de izleme faaliyetinde dikkate alınmakta, bunun sonucunda bağımsız denetim kuruluşları nezdinde kalite kontrol çalışmaları yürütülmektedir.

5.5.5. Derecelendirme Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında derecelendirme faaliyeti ve derecelendirme kuruluşlarına ilişkin olarak yürütülen yeni düzenleme çalışmaları çerçevesinde, derecelendirme kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları, organizasyon, mekan, teknik donanım, belge ve kayıt sistemindeki değişiklikler ve müşteri işletmelerle yapılan sözleşmeler itibarıyla izlenmekte ve gözetimine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

5.5.6. Piyasa Gözetimi

İMKB Hisse Senetleri Piyasası'nda ortaya çıkan olağandışı fiyat ve miktar hareketlerinin, piyasanın doğal dinamiklerinden kaynaklanıp kaynaklanmadığının tespiti amacıyla, gerçekleşen fiyat ve miktar hareketlerinin, emirler, işlemler, üyeler, endeks hareketleri ve tarihsel veriler ile karşılaştırılarak gözetimi yapılmakta ve yapılan gözetim sonucunda gerçekleşen fiyat ve miktar hareketlerinin piyasanın doğal dinamiklerinden kaynaklanmadıklarının tespit edilmesi halinde söz konusu tespitlere ilişkin olarak ayrıntılı incelemeler yapılmaktadır.

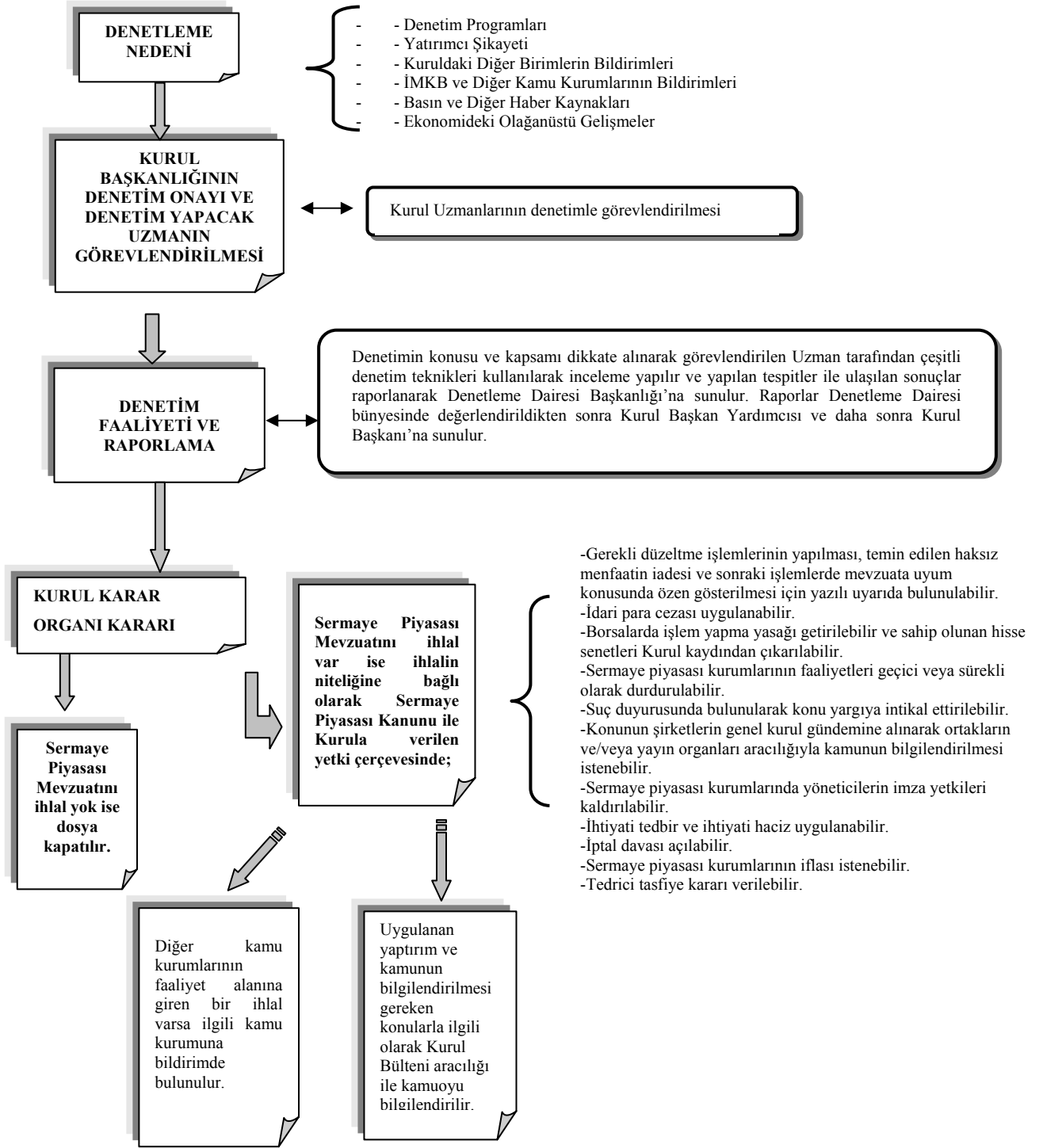
Gözetim sisteminin etkinliğinin artırılmasına yönelik olarak, bu faaliyetlerin on-line ve gerçek zamanlı yürütülebilmesi amacıyla İMKB ile birlikte ortak bir gözetim sistemi geliştirilmesine yönelik çalışmalar sürdürülmüştür. Projeyle ilgili analiz ve tasarım çalışmaları sonrasında kodlama ve yazılım çalışmaları tamamlanmış olup, yazılım test çalışmaları devam etmektedir. SPK-İMKB Gözetim Sistemi Projesinin uygulamaya konulması, piyasa gözetim faaliyeti ile ilgili strateji önerileri geliştirilmesi ve sistemin işlemeye başlamasını müteakip, gözetim faaliyeti kapsamında yürütülecek çalışmalar ve izlenecek süreçlerin oluşturulması yönündeki faaliyetler devam etmektedir.

5.6. DENETİM

Kurul denetiminin amacı; sermaye piyasalarının etkin, dürüst, güvenilir ve tarafların hak ve yararlarını maksimum düzeyde koruyan bir biçimde işlemesini engelleyen ihmal, ihlal, suiistimal ve benzeri her tür yasal olmayan fiil ve eylemlerin önlenmesi ve denetim sonuçlarına göre gerekenlerin yapılmasıdır. Bu amaçla halka açık şirketler, aracı kuruluşlar, yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, portföy yönetim şirketleri, bağımsız denetim şirketleri, derecelendirme kuruluşları, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar ile sermaye piyasasında faaliyet gösteren kurumların (Merkezi Kayıt Kuruluşu, İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş., Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği gibi) faaliyetleri Sermaye Piyasası Kanunu ve bu Kanun uyarınca çıkarılmış yönetmelik, tebliğ ve diğer mevzuat uyarınca denetlenmektedir.

Denetim, denetleme gerektiren fiilin belirlenmesi ile başlamakta ve Kurul Başkanı tarafından görevlendirilen Kurul Uzmanları tarafından merkezde veya ilgili kurum nezdinde, çeşitli denetim teknikleri kullanılarak gerçekleştirilmekte, ulaşılan tespitler bir rapor halinde Kurul Karar Organına sunulmakta ve Kurul Karar Organı tarafından karara bağlanarak sonuçlandırılmaktadır. SPKn ile verilen yetki çerçevesinde Kurulumuz Denetim Süreci aşağıdaki şemada özetlenmiştir.

DENETİM SÜRECİ

2006 yılında Kurulumuzun temel ilkeleri doğrultusunda sermaye piyasalarının etkin, dürüst ve güvenilir işleyişini bozucu her tür usulsüz fiil ve işlemler denetlenerek, piyasaların düzgün ve disiplin içinde çalışması sağlanmıştır. Denetimlerde bir yandan yol gösterici, yapıcı ve iyileştirici bir yaklaşım izlenirken, diğer yandan cezai yaptırım gerektiren işlemler de derhal ilgili makamlara iletilmiştir.

2006 yılında, Kurul Denetleme Dairesine 3,297 adedi Kurul dışından ve 1,548 adedi Kurul içinden olmak üzere toplam 4,845 adet yazı ulaştırılmıştır. Kurul dışı yazıların 24 adedi şikâyet ve ihbar, 242 adedi aracı kurum, şirket, kamu kuruluşu ve yatırımcıların bilgi isteme, 2,696 adedi Kurulumuz yazısına cevap ve 335 adedi bilgi verme amaçlı yazılardır.

Diğer taraftan, yıl boyunca denetleme faaliyetleriyle ilgili olarak Kurul içindeki diğer birimlere, yatırımcılara, şirketlere, sermaye piyasası kurumlarına, kamu kuruluşlarına toplam 2,903 adet yazı gönderilmiştir. Bu yazıların 1,591 adedi Kurul içi yazışma, 159 adedi Daireye ulaşan bilgi isteme yazılarına cevap, 124 adedi bilgi isteme, 910 adedi denetim sonuçları hakkında bilgi verme, 119 adedi ise kamu kurumları ve şirketlere bilgi verme niteliğindeki yazılardır.

2006 yılında gerçekleştirilen denetim faaliyetleri sonucunda, toplam 148 denetim raporu ile 137 öneri yazısı (müzekkere) ve uzman yazısı hazırlanmıştır. Söz konusu rapor ve yazıların konularına göre dağılımına bakıldığında %34 ile manipülasyonun ilk sırada, %14 ile halka açık şirket denetiminin ikinci sırada yer aldığı görülmektedir (Tablo: 5.6). Halka açık şirket denetimlerinin çoğunluğu örtülü kazanç aktarımı konusudur. Diğer başlığı altındaki müzekkere ve uzman yazıları içinde ise, idari para cezaları ile işlem yasağını kaldırma yazıları ağırlıklı olarak yer almaktadır.

TABLO 5.6. DENETİM ÇALIŞMALARININ KONULARINA GÖRE DAĞILIMI

	2005 YILI				2006 YILI			
	Rapor	Müzekkere ve Uzman Yazısı	Toplam	%	Rapor	Müzekkere ve Uzman Yazısı	Toplam	%
Aracı Kurum Denetimi	17	26	43	16.7	3	2	5	1.7
İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyeti	2	3	5	2.0	0	0	0	0.0
Halka Açık Şirket Denetimi	25	17	42	16.4	28	12	40	14.0
Kurul Kaydına Alınmaksızın Halka Arz Denetimi	7	3	10	3.9	4	0	4	1.5
İçerden Öğrenenlerin Ticareti	2	0	2	0.8	5	0	5	1.7
Manipülasyon	61	32	93	36.2	80	17	97	34.0
Bağımsız Denetim Kuruluşu	6	0	6	2.3	8	5	13	4.6
Sermaye Piyasası Kurumları	17	6	23	8.9	7	6	13	4.6
Diğer (idari para cezası, işlem yasağı vb.)	13	20	33	12.8	13	95	108	37.9
TOPLAM	150	107	257	100.0	148	137	285	100.0

2006 yılı denetleme faaliyetleri arasında önemli bir paya sahip olan manipülasyon incelemeleri büyük ölçüde İMKB tarafından Kurula iletilen ihbarlara istinaden gerçekleştirilmiştir. Kurul tarafından diğer kaynaklardan elde edilen bilgiler veya gözetim

faaliyetleri çerçevesinde yapılan tespitlere dayanarak başlatılan incelemeler ise azınlıktadır. 2006 yılında İMKB tarafından Kurula iletilen manipülasyon ihbarlarının sayısı 67 olup, geçmiş yıllardan yapılan ihbarlarla birlikte toplam 201 manipülasyon ihbarının 85'i cari yılda sonuçlandırılmıştır. İMKB tarafından Kurula iletilen manipülasyon ihbarlarının sayısına ilişkin bilgiler Tablo 5.7'de özetlenmiştir.

TABLO 5.7. İMKB MANİPÜLASYON İHBARLARI HAKKINDA BİLGİLER

	2005 YILI	2006 YILI
Önceki Yıldan Devreden İnceleme Sayısı	155	134
Cari Yılda İMKB'den Gelen İnceleme Sayısı	74	67
TOPLAM	229	201
Cari Yılda Sonuçlandırılan İMKB İncelemesi	95	85
Sonraki Yıla Devreden İnceleme Sayısı	134	116

Kurul denetimleri sonucunda uyarı, idari para cezası, suç duyurusu biçiminde yaptırımlar uygulanabilmektedir. Manipülasyon incelemeleri sonucunda suç duyurusunun yanı sıra uygulanan yaptırımlardan biri de, suçu tespit edilenlere Kurul Karar Organı kararına istinaden SPKn'ın verdiği yetki çerçevesinde borsada işlem yapma yasağı getirilmesi ve ilgili gerçek ve tüzel kişinin sahip olduğu tüm hisse senetlerinin Kurul kaydından çıkarılmasıdır. Ancak borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem yasağı getirilen kişilerin yasakları; işlem yasağı süresinin dolması halinde, ilgilinin Kurula yapacağı başvuru üzerine, konunun Kurul Karar Organı tarafından değerlendirilip karara bağlanması ile kaldırılabilir.

2006 yılında yapılan denetim faaliyetleri sonucunda, 82'si daha önceden de yasaklı olan toplam 123 gerçek ve tüzel kişiye işlem yasağı getirilmiştir. İşlem yasağı süresi dolan 61 kişinin işlem yasağı kaldırılmış, ancak söz konusu kişilerin 34'ünün diğer işlemlerinden dolayı işlem yasağının devam etmesi sonucunda 2006 yılı sonu itibarıyla işlem yasaklı kişi sayısı 354'e ulaşmıştır.

TABLO 5.8. İŞLEM YASAKLI SAYISI

	2005 YILI	2006 YILI
Önceki Yıldan İşlem Yasaklı Sayısı	399	340
Cari Yılda İlk Kez İşlem Yasağı Getirilenler	25	41
Cari Yılda Tüm İşlem Yasakları Kaldırılanlar	84	27
Yıl Sonu İşlem Yasaklı Sayısı	340	354

2006 yılı içinde yapılan denetim faaliyetleri sonucunda, işlem yasakları ile birlikte uygulanan diğer yaptırımlar Tablo 5.9'da ayrıntılı olarak yer almaktadır. 2006 yılında hazırlanan 285 denetim raporu, uzman yazısı ve müzekkere sonucunda, 148 denetim raporunun 54'ünde (%36), 66 uzman yazısının 31'inde (%47) ve 71 müzekkerenin 10'unda (%14) olmak üzere toplam 95' incelemede hiçbir işlem yapılmasına gerek görülmemiştir.

Kurul tarafından yapılan denetimlerde 115 gerçek ve tüzel kişinin SPKn ve ilgili mevzuat hükümlerine uyum konusunda uyarılmasına, 30 gerçek ve tüzel kişi hakkında sadece suç duyurusu yapılmasına, 123 gerçek ve tüzel kişi hakkında suç duyurusu ile birlikte işlem yasağı getirilmesine karar verilmiştir. Ayrıca 48 gerçek ve tüzel kişi hakkında da idari para cezası uygulanmıştır. Bağımsız denetim kuruluşlarının faaliyetlerine yönelik olarak yapılan 13 kalite kontrol çalışmaları sonucunda, 2 kuruluş listeden çıkarılmış , 6 kuruluşa idari para cezası uygulanmış, 3 kuruluş mevzuata uyum konusunda uyarılmış ve 2 kuruluş da kendi isteği ile listeden çıkmıştır.

TABLO 5.9. DENETİM SONUCUNDA UYGULANAN YAPTIRIMLAR

	2005 YILI	2006 YILI
Uyarı	61	115
Şahıs	14	19
Aracı Kurum	26	21
Şirket	21	72
Bağımsız Denetim Kuruluşu	-	3
Suç Duyurusu ve İşlem Yasağı	137	153
Suç Duyurusu	47	30
Suç Duyurusu ve İşlem Yasağının Tekrarlanması	65	82
Suç duyurusu ve İşlem Yasağı Getirilmesi	25	41
İdari Para Cezası	30	48
Şahıs	18	26
Aracı Kurum	10	13
Şirket	2	3
Bağımsız Denetim Kuruluşu	-	6
TOPLAM	228	316

Kurulun tüm hizmet birimleri tarafından 2006 yılında 104 gerçek ve tüzel kişi hakkında toplam 2,513,918 YTL tutarında idari para cezası uygulanmıştır (Tablo: 5.10). İdari para cezalarının tutar olarak %22.5'i şahıslara, %48.6'sı aracı kurumlara, %26.3'ü şirketlere ve %2.6'sı bağımsız denetim kuruluşlarına verilmiştir. Ceza uygulama nedenlerine bakıldığında ise ilk sırada %44.7 ile özel durumlara ilişkin Tebliğ bulunmaktadır.

TABLO 5.10. İDARİ PARA CEZASI UYGULAMA NEDENLERİ VE TUTARLARI

İLGİLİLER VE CEZA UYGULAMA NEDENİ	SAYI	CEZA TUTARI (YTL)
Şahıs	30	566,060
Seri: V, No: 6 Aracılık Faaliyetinde Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ	3	32,940
Seri: V, No:46 Aracılık Faaliyetleri Tebliği	2	21,960
Seri: V, No:55 Yatırım Danışmanlığı Tebliği	1	10,980
Seri: V, No:59 Portföy Yöneticiliği Tebliği	1	10,980
Seri: V, No:65 Açığa Satış Tebliği	-	-
Seri: V, No:68 Aracı Kurumlarda İç Denetim Tebliği	-	-
Seri: VIII, No:39 Özel Durumlar Tebliği	23	489,200
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	-	-
Aracı Kurum	50	1,220,659
Seri: V, No: 6 Aracılık Faaliyetinde Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ	1	10,980
Seri: V, No:34 Sermaye Yeterliliği Tebliği	1	21,960
Seri: V, No:46 Aracılık Faaliyetleri Tebliği	5	140,000
Seri: V, No:55 Yatırım Danışmanlığı Tebliği	-	-
Seri: V, No:59 Portföy Yöneticiliği Tebliği	-	-
Seri: V, No:65 Açığa Satış Tebliği	7	162,940
Seri: V, No:68 Aracı Kurumlarda İç Denetim Tebliği	3	76,860
Seri: VIII, No:39 Özel Durumlar Tebliği	26	677,919
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	7	130,000
Şirket	18	661,319
Seri: V, No:46 Aracılık Faaliyetleri Tebliği	-	-
Seri: V, No:55 Yatırım Danışmanlığı Tebliği	-	-
Seri: V, No:59 Portföy Yöneticiliği Tebliği	-	-
Seri: V, No:65 Açığa Satış Tebliği	-	-
Seri: V, No:68 Aracı Kurumlarda İç Denetim Tebliği	-	-
Seri: VII No:10 Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar	2	15.639
Seri: VIII, No:39 Özel Durumlar Tebliği	15	635,680
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	1	10,000
Bağımsız Denetim Kuruluşu	6	65,880
Seri: X, No: 16 Bağımsız Denetim Tebliği	6	65,880
TOPLAM	104	2,513,918

Kurul uzmanlarınca Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) adına da denetimler yürütülmektedir. 2006 yılında MASAK'ın 16 yeni inceleme talebi Kurul'a ulaşmış ve 4 adet inceleme sonuçlandırılmıştır. 2006 yıl sonu itibarıyla mevcut MASAK incelemelerinin sayısına ilişkin bilgiler Tablo 5.11'de verilmiştir.

TABLO 5.11. MASAK DENETİMLERİ

	2005 YILI	2006 YILI
Önceki Yılda Devreden MASAK Denetimi Sayısı	6	10
Cari Yılda MASAK'dan Gelen Denetim Sayısı	13	16
TOPLAM	19	26
Cari Yılda Sonuçlandırılan MASAK Denetimi Sayısı	9	4
Sonraki Yıla Devreden Denetim Sayısı	10	22

5.7. MUHASEBE VE BAĞIMSIZ DENETİM STANDARTLARI

5.7.1. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları

Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) ile tam uyumlu "Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ" 15.11.2003 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Tebliğ ile, hisse senetleri borsada işlem gören şirketler, yatırım ortaklıkları, hisse senetleri borsada işlem görsün veya görmesin tüm aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri ile bu işletmelerin bağlı ortaklığı, müşterek yönetime tabi ortaklığı ve iştiraki konumunda olan ve konsolidasyon kapsamı dışında tutulmamış olan şirketler, Tebliğ hükümleri uyarınca dipnotlarıyla birlikte bilanço, gelir tablosu, nakit akım tablosu ve özsermaye değişim tablosu hazırlamakla yükümlü tutulmuşlardır. Ancak, bankalar ve sigorta şirketleri SPKn'ın 50/a maddesi gereğince; muhasebe, mali tablo ve rapor standartları konularında kendi özel kanunlarındaki hükümlere tabi bulunmaktadır.

Tebliğ, 01.01.2005 tarihinden sonra sona eren ilk ara mali tablolardan geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. Dileyen işletmeler, 31.12.2003 tarihinde veya daha sonra sona eren (01.01.2005'e kadar geçen sürede) yıllık veya ara hesap döneminden başlamak üzere bu Tebliğ hükümlerini uygulamışlardır. Ayrıca, işletmelerin UFRS'yi uygulamalarının bu Tebliğ'de öngörülen düzenleme ve ilan yükümlülüklerinin yerine getirilmesi hükmünde olduğu düzenlenmiştir.

5.7.2. Bağımsız Denetim Standartları

Son yıllarda yaşanan muhasebe usulsüzlükleri halka açık şirketler tarafından kamuya açıklanan finansal bilginin güvenilirliğini sorgulanır hale getirmiş; bunların sonucunda, bağımsız denetim sürecinin etkinliğinin global düzeyde geliştirilebilmesi amacıyla kaliteli bağımsız denetim standartlarının oluşturulması ön plana çıkmıştır.

Konuyla ilgili olarak, SPKn ile bağımsız denetime ilişkin standart, ilke ve kuralları belirleme yetkisi verilmiş bulunan Kurul, söz konusu yetkisini, uygulamayı sağlıklı bir biçimde yönlendirmek amacıyla çeşitli düzenlemeler yaparak kullanmaktadır.

Uluslararası muhasebe meslek örgütü olan Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu bünyesinde oluşturulan Uluslararası Denetim ve Sigorta Standartları Kurulu (International Auditing and Assurance Standards Board - IAASB), ulusal bağımsız denetim standartlarının uluslararası düzeyde uyumlulaştırılması amacıyla halihazırda 70 ülkede uygulanmakta olan Uluslararası Denetim Standartları'nı (UDS) yayımlamakta olup, Avrupa Komisyonu'nun 2005 yılı itibarıyla AB üyesi ülkelerin ulusal bağımsız denetim standartlarının UDS'ye uyumlu hale getirilmesi yönünde üye ülkeler tarafından da olumlu olarak karşılanan bir ilke kararı bulunmaktadır.

Bu çerçevede, Sermaye Piyasası Kurulunca 1987 yılından bu yana sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetlerine ilişkin düzenlemelerin en kapsamlısı olan "Uluslararası Bağımsız Denetim Standartları" ile tam uyumlu Seri:X, No:22 sayılı "Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ" Resmi Gazete'nin 12.06.2006 tarih ve 26196 sayılı Mükerrer sayısında yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Tebliğ ile, finansal tabloların hazırlanması ve raporlanmasına yönelik, yeni Uluslararası Finansal Raporlama Standartları kapsamında ortaya çıkan bağımsız denetim ihtiyacının daha kaliteli olarak yerine getirilmesi olanağı yaratılmıştır. Bağımsız denetimin her

aşamasında mesleki şüphecilik anlayışının göz önünde bulundurulması ve bağımsız denetimin finansal tabloların önemli yanlışlık içermediği konusunda makul güvence sağlayacak yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtının toplanması amacıyla gerekli bağımsız denetim tekniklerine başvurulacak şekilde tasarlanması gerekmektedir. Etik ilkelere uyum ile bağımsız denetçinin sorumluluğuna dair ayrıntılı belirlemeler kapsamında işletmenin iç kontrol sisteminin anlaşılması hususunun önemi artmıştır. Bağımsız denetimde önemlilik ve işletmenin sürekliliği kavramları dikkate alınarak, planlama yapılması ve gerekli tüm bağımsız denetim tekniklerine başvurularak, yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtının elde edilmesi ve raporlanması sermaye piyasasında bağımsız denetimden beklenen etkinliğin temelini oluşturmaktadır.

5.8. DAVALAR, SUÇ DUYURULARI VE İDARİ TEDBİRLER

SPKn'nın 49'uncu maddesinde, 47'nci maddede sayılı suçlar nedeniyle kovuşturma yapılması, Kurul tarafından Cumhuriyet Savcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlanmıştır.

Kanuna aykırı fiillerin işlendiğine dair bilgi edinen Cumhuriyet Savcılarının ise, Kurulu haberdar ederek durumun incelenmesini isteyebileceği de Kanunun 49'uncu maddesinde düzenlenmiştir. Kanun koyucu öngördüğü bu kovuşturma sistemiyle, salt SPKn'e aykırılığın doğmasını kovuşturma için yeterli görmemiş, bu konuda düzenleme ve denetlemeye yetkili otorite olan SPK'nın başvurusunu kovuşturmayla geçmenin ön koşulu olarak düzenlemiştir.

Kurul, yaptığı inceleme ve denetimler sonucunda ulaştığı tespitleri, olayın bütünlüğü, menfaatler dengesi, Kanunun geneli ve kamu yararı açısından değerlendirerek, kovuşturmayla geçilmesinde kamu yararı varsa Savcılığa başvuruda bulunmaktadır. Bankalar Kanununda da yer alan ve teknik yönü ağırlıklı mevzuata özgü bu sistem, bir taraftan kamu yararına yönelik olarak Kurula değerlendirme yetkisini verirken, diğer taraftan da Cumhuriyet Savcılarına, uzmanlarca incelenmiş ve rapora bağlanmış olayların ulaştırılmasını, gereksiz olaylarla yargının meşgul edilmemesini ve böylece yargılama sürecinin hızlı ve etkin yürütülmesini sağlamaktadır. Bu çerçevede, SPKn'nın 47'nci maddesinde yazılı suçlarla ilgili kovuşturma yapılabilmesi için mutlaka Kurulun yazılı başvurusu şarttır. Cumhuriyet Savcıları, Kanuna aykırılık oluşturan fiilleri Kurul dışı bir kanalla öğrenmeleri halinde dahi, durumu Kurula intikal ettirerek inceleme istemektedirler.

Mali piyasalarda işlenen suçlarda, genellikle birbiriyle bağlantılı birden fazla suç teşkil eden fiil söz konusu olmaktadır. SPKn'nın 47'nci maddesinde sayılan fiillerde kovuşturma, yukarıda açıklandığı gibi yürütülmekte, bu fiillerle birlikte işlenen Türk Ceza Kanununa veya başka kanunlara muhalefet suçları ise, tamamen genel hükümlere veya ilgili özel kanun hükümlerine göre kovuşturmayla tabi tutulmaktadır.

Diğer yandan Kurulun idari işlemlerine karşı iptal davaları ve bu işlemler nedeniyle zarara uğranıldığı iddiasıyla tam yargı davaları açılmaktadır. Ayrıca münferiden ve az sayıda olmak üzere adli mahkemelerde Kurul aleyhine tazminat davaları da açılmaktadır. Kurulca yatırımcıların haklarının korunmasını teminen adli mahkemelerde tedbir istemiyle davalar açılmakta ve alınan tedbir kararları uygulanmaktadır.

SPKn'nın 46'ncı maddesinin (i) bendi uyarınca Kurul, Kanunun 47/A bendi hükmünde sayılan fiillere doğrudan ya da dolaylı olarak iştirak ettikleri Kurulca tespit edilen gerçek veya tüzel kişilerin, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda geçici veya sürekli olarak işlem yapmalarının önlenmesini teminen gerekli tedbirleri almaktadır.

Bunların yanısıra, piyasalarda güven ve istikrarı daha hızlı sağlamaya yönelik olarak; düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve Kurulca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket ettiği tespit edilen gerçek ve tüzel kişiler hakkında Kurul tarafından idari para cezası verilmektedir.

5.8.1. Kurul İşlemleri Aleyhine Açılan Davalar

5.8.1.1 İdari Davalar

Kurulun çeşitli karar ve idari işlemlerinin yürütülmesinin durdurulması ve/veya iptali ya da bu kararlara ilişkin tazminat (tam yargı) talebi ile açılmış olan davalara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler 31.12.2006 tarihi itibarıyla aşağıda tablo halinde verilmiştir:

TABLO 5.12. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL İŞLEMLERİNE KARŞI AÇILAN İDARİ DAVALAR (KONULARINA GÖRE DAĞILIM)

Yılı	Dava Sayısı	İdari Para Cezası	İşlem Yasağı	İmar Bankası (Tam yargı)	Diğer	Karara Bağlanan (*)	Yargılaması Devam Eden (*)
2004	12,271	32	53	12,019	167	3,807	8,464
2005	3,026	44	23	2,576	383	1,660	1,366
2006	1,003	24	12	876	91	142	861
TOPLAM	16,300	100	88	15,471	641	5,609	10,691

(*)“Karara Bağlanan” ve “Yargılaması Devam Eden” sütunlar, “Karara Bağlanan” ve “Yargılaması Devam Eden” dosyalara ilişkin kümülatif verileri göstermektedir. Dolayısıyla ilgili yıl içerisinde açılıp o yıl içerisinde karara bağlanan/yargılaması devam eden dosyalara ilişkin istatistik veriler değildir.

TABLO 5.13. KARARA BAĞLANAN İDARİ DAVALAR

Dava Yılı	Karara Bağlanan	Kurul Aleyhine (Kesin)	Kurul Aleyhine (Kesinleşmeyen)	Kurul Lehine (Kesin)	Kurul Lehine (Kesinleşmeyen)	Görevsizlik
2004	3,807	0	977	450	2,355	25
2005	1,660	0	133	233	1,266	28
2006	142	0	24	0	105	13
TOPLAM	5,609	0	1,134	683	3,726	66

5.8.1.2 Hukuk Davaları

Kurulun idari nitelikte olmayan eylem ve işlemleri aleyhine hukuk ve ticaret mahkemelerinde açılmış olan davalara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler 31.12.2006 tarihi itibarıyla aşağıda tablo halinde verilmiştir:

TABLO 5.14. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL ALEYHİNE AÇILAN HUKUK DAVALARI

Yılı	Dava Sayısı	Yargılaması Devam Eden	Karara Bağlanan
2004	29	4	25
2005	16	14	2
2006	3	3	0
TOPLAM	48	21	27

5.8.2. Kurul Tarafından Açılan Davalar

5.8.2.1 Ceza Davaları/Suç Duyuruları

Kurulun ilgili birimleri tarafından yapılan inceleme ve denetimler sonucunda, mevzuata aykırı işlem ve eylemleri tespit edilmiş olan kişi ve kuruluşlar hakkında, Kurul Karar Organı kararları uyarınca, SPKn'nın 49'uncu ve Türk Ceza Kanununun 235'inci maddeleri çerçevesinde 2006 yılı içerisinde Cumhuriyet Savcılıklarına yapılan suç duyurusu sayısı 63'tür.

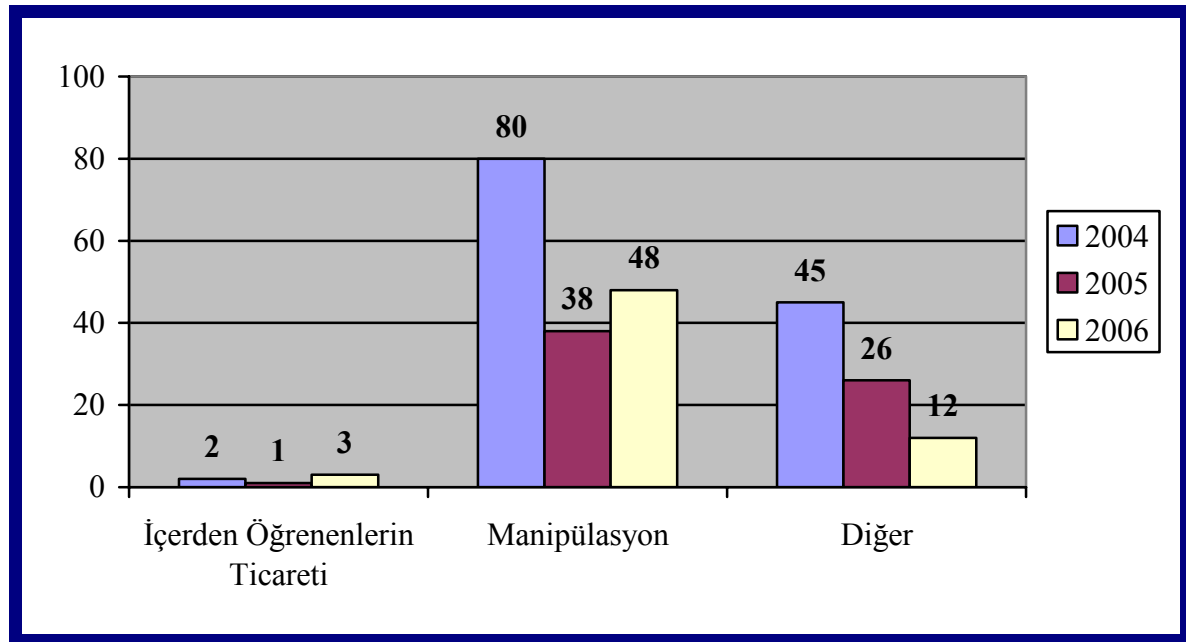
Suç duyuruları ve bu suç duyuruları üzerine, ilgililer hakkında açılmış ve Kurulumuzun "müdahil" sıfatıyla katıldığı ceza davalarına ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler 31.12.2006 tarihi itibarıyla aşağıda tablo halinde verilmiştir.⁶

TABLO 5.15. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL TARAFINDAN YAPILAN SUÇ DUYURULARI VE AÇILAN KAMU DAVALARI

Yıllar	Suç Duyurusu Sayısı	Konularına Göre Dağılımı			Yargılama Aşamasına Göre Dağılımı		
		İçerden Öğrenenlerin Ticareti	Manipülasyon	Diğer	Savcılık İncelemesinde	Yargılaması Devam Eden	Karara Bağlanan
2004	127	2	80	45	8	104	15
2005	65	1	38	26	14	44	7
2006	63	3	48	12	29	30	4
TOPLAM	255	6	166	83	51	178	26

(*) İlk derece mahkemeleri tarafından verilen beraat kararları, Kurulumuzca temyiz edilmiş olup, Yargıtay incelemeleri devam etmektedir.

GRAFİK 5.1. 2004-2006 DÖNEMİ SUÇ DUYURULARI (KONULARINA GÖRE DAĞILIM)

⁶ Kurulumuzca yapılan tüm suç duyurularına ilişkin ayrıntılı güncel bilgiye "http://www.spk.gov.tr" adresinden ulaşmak mümkündür.

Kurulumuzca yapılan suç duyuruları neticesinde açılan kamu davalarından karara bağlananlara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler 31.12.2006 tarihi itibarıyla aşağıda tablo halinde verilmiştir. Ancak verilen kararlar ilk derece mahkemelerinin verdiği kararlar olup kesinleşmemiştir.

TABLO 5.16. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL TARAFINDAN YAPILAN SUÇ DUYURULARI ÜZERİNE AÇILAN VE KARARA BAĞLANAN DAVALARA İLİŞKİN BİLGİLER

Suç Duyurusu Yılı	Karara Bağlanan	Mahkumiyet	Erteleme	Ön Ödeme	Takipsizlik	Beraat(*)
2004	15	7	0	2	0	6
2005	7	0	0	0	4	3
2006	4	0	0	0	4	0
TOPLAM	26	7	0	2	8	9
Erteleme: 4616 sayılı 23 Nisan 1999 Tarihine Kadar İşlenen Suçlardan Dolayı Şartla Salıvermeye, Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanun uyarınca verilen yargılamanın ertelenmesine dair kararlardır.						
(*) İlk derece mahkemeleri tarafından verilen beraat kararları, Kurulumuzca temyiz edilmiş olup, Yargıtay incelemeleri devam etmektedir.						

5.8.2.2 Hukuk Davaları

Kurul tarafından, diğer kişi ve kuruluşlar aleyhinde hukuk ve ticaret mahkemeleri ile icra tetkik mercilerinde açılmış olan alacak, tespit, vb. davalara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler 31.12.2006 tarihi itibarıyla aşağıda tablo halinde verilmiştir.

TABLO 5.17. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL TARAFINDAN AÇILAN HUKUK DAVALARI

Yıllar	Dava Sayısı	Yargılaması Devam Eden	Karara Bağlanan
2004	22	5	17
2005	31	8	23
2006	31	12	19
TOPLAM	84	25	59

5.8.2.3 İflas Davaları

31.12.2006 tarihi itibarıyla, esasen hukuk davası niteliğinde olmakla beraber, takip prosedürü bakımından farklılıklar gösterdiğinden ayrı bir başlık altında izlenmesinde fayda görülen ve Kurul tarafından şirket ya da aracı kurumların iflası talebi ile son 3 yıllık dönemde açılmış olan dava bulunmamaktadır.

5.9. AVRUPA BİRLİĞİ (AB) UYUM ÇALIŞMALARI

Avrupa Birliği'nin Türkiye ile müzakerelere başlamasının kabul edildiği 3 Ekim 2005 tarihinden sonra gerçekleştirilen ve müzakere süreci öncesi hazırlık niteliği taşıyan tarama

toplantıları, ilgili AB mevzuatının son durumu ve Türk mevzuatında yapılması gerekenler konusunda temel çerçeve çizmiştir. Bu kapsamda, Kurulumuzun mevzuat uyumu konusunda sorumlu olduğu ana konular, Sermayenin Serbest Dolaşımı, Mali Hizmetler, Şirketler Hukuku ve Ekonomik ve Parasal Politika müzakere başlıkları altında yer alan konulardan oluşmaktadır.

Söz konusu konu başlıklarında yer alan hususlarla ilgili çalışmalar geçtiğimiz dönemde de aktif biçimde sürdürülmüştür. Finansal piyasalarda görülen hızlı değişim ve AB'nin sermaye piyasasına ilişkin düzenlemelerinin de kendi içinde sürekli yenilenmesi, bu gelişmelerin düzenli takibi ve yapılacak işlerin uygun zaman ve yöntemle sonuçlandırılmasını gerekli kılmıştır. Bu kapsamda, 2002 yılı Mart ayında Kurulumuz bünyesinde AB Grubunun oluşturulmasıyla birlikte kurumsal yapılanmada bizzat AB konusunda faaliyet göstermek ve çalışmaları yürütmek üzere yeni bir oluşuma gidilmiştir. Görev ve sorumluluk alanı sadece Avrupa Birliği ile ilişkiler olan birimin koordinasyonunda bir taraftan AB Direktifleri ile ülkemiz düzenlemelerinin uyumlaştırılması çalışmaları Kurulumuz bünyesinde devam ederken, diğer taraftan ilgili AB Kurumları ile işbirliği ve AB fonlarından destek alınması süreci başlatılmış, dolayısıyla AB çalışmaları daha etkin ve koordineli biçimde yürütülmeye başlanmıştır. Aynı zamanda, gerek AB Grubu gerekse Kurulun diğer birimlerinde çalışan personelin AB konusunda daha detaylı bilgi sahibi olmasına yönelik eğitim ve toplantılara katılması yönünde azami gayret sarf edilmiş; sermaye piyasası mevzuatı İngilizce'ye çevrilerek Kurulun internet sayfası aracılığıyla tüm tarafların kullanımına sunulmuş; bu çabalar da kurumsal kapasitenin güçlendirilmesine önemli katkılar sağlamıştır.

5.9.1. Mevzuat Uyum Çalışmaları

AB ile müzakerelere bir ön hazırlık amacı taşıyan tarama toplantılarının yapılmasının ardından ilgili müzakere başlıklarında yer alan konularla ilgili olarak Kurulumuz görev alanı kapsamında mevzuat uyumuna yönelik takvim hazırlanmış bulunmaktadır. Kurulumuzca hazırlanan Mevzuat Uyum Takvimi Almanya ile yürütülmekte olan Eşleştirme Projesi takvimine paralel olarak belirlenmiştir.

Ayrıca, sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde yapılan tüm düzenleme çalışmalarında mutlaka AB düzenlemeleri de dikkate alınmakta ve AB'nin sermaye piyasası mevzuatına yönelik yeni düzenlemeleri de sürekli biçimde takip edilmektedir. Bu çerçevede bugüne kadar halka açık anonim ortaklıklar, kurumsal yatırımcılar, aracı kuruluşlar, bireysel yatırımcılar ve borsalar, diğer sermaye piyasası kurumları ve piyasalara yönelik bir dizi düzenleme yapılmıştır.

5.9.2. AB Yardımlarından Yararlanmaya Yönelik Faaliyetler

AB'nin 2004 Yılı Katılım Öncesi Mali Yardım Programı'ndan yararlanmak üzere hazırlanan ve Kasım 2005'te Avrupa Komisyonu tarafından onaylanan Sermaye Piyasası Kuruluna Avrupa Birliği Sermaye Piyasası Standartlarına Uyumda Yardım isimli Eşleştirme Projesi (Twinning Project) Şubat 2006'da fiilen başlatılmıştır. Eşleştirme Projesi, Almanya Federal Maliye Bakanlığı ile yürütülmektedir. Ayrıca proje kapsamında Almanya Federal Finansal Denetim Kurulu ve Almanya Merkez Bankası uzmanlarının da desteği alınmaktadır. 2007 Kasım ayında sona erecek olan proje kapsamında yürütülecek çalışmalar neticesinde AB mevzuatıyla tam uyumlu bir mevzuat hazırlanması amaçlanmaktadır.

Projenin nihai amacı daha iyi düzenlemeler aracılığıyla sermaye piyasalarındaki yatırım düzeyinin artırılmasıdır. Projeden beklenen sonuçlar;

- AB Müktesebatına tam uyumlu sermaye piyasası düzenlemeleri,

- AB ve dünya standartlarına paralel uygulamaların geliştirilmesi ile birlikte etkin bir denetim ve gözetim sisteminin oluşturulmasını temin etmek üzere idari kapasitenin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılması,
- Düzenleyici Etki Analizi (Regulatory Impact Analysis) ilkelerinin oluşturulması,
- Kurul uzmanlarının eğitime tabi tutulması, eğitimcilerin eğitimi programının tamamlanması,
- Kamuoyu Bilgilendirme Programı'nın planlanması, onaylanması ve uygulamaya geçirilmesidir.

Eşleştirme Projesi kapsamında, 2006 yılı içerisinde mevzuat karşılaştırması tamamlanmış olup;

- AB müktesebatına uyumlu Sermaye Piyasası mevzuatının hazırlanması çerçevesinde, piyasanın kötüye kullanılması, izahname, yatırımcıları koruma fonu, bağımsız denetim konularında mevzuat taslakları hazırlanmıştır.
- Düzenleyici Etki Analizi kılavuzu hazırlanmış ve Kurul personeli konu hakkında eğitilmiştir.
- Piyasanın kötüye kullanılması ve izahname konularında Kurul personelinin eğitimleri gerçekleştirilmiş,
- Proje faaliyetlerinin kamuoyunun dikkatine sunulması için çalışma planı hazırlanmıştır.

Eşleştirme Projesi kapsamında yatırım fonları, sermaye yeterliliği, şirket ele geçirmeleri, şirketler hukuku, takas ve finansal teminat konularında mevzuata uyum çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca, AB mevzuatıyla uyumlu Türk sermaye piyasası mevzuatının uygulanmasında gerekli bilgi işlem alt yapısına ilişkin yabancı uzmanlardan ilave teknik destek sağlanmaktadır.

Diğer taraftan, Hollanda PSO Katılım Öncesi Programı çerçevesinde, Hollanda hükümeti tarafından aday ülkelere sağlanan kaynaklardan yararlanmak üzere gerekli girişimler yapılmış ve proje önerisi onaylanmıştır. Hollanda Finansal Piyasalar Otoritesi ile birlikte yürütülecek projede Borsa Şirketlerinin Finansal Raporlaması İçin Etkin Gözetim Sistemi Oluşturulması ve Aracı Kuruluşların Faaliyet Kurallarına Uyum İçin Etkin Gözetim Sistemi Oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu projenin de iki yıl sürmesi öngörülmektedir.

Kısa süreli teknik yardımlar kapsamında ise, aday ülkelere AB mevzuatına uyum sağlanması ve gerekli idari alt yapının kurulması için teknik yardım sağlayan Avrupa Komisyonunun Genişlemeden Sorumlu Genel Müdürlüğü altında faaliyet gösteren Teknik Yardım Bilgi Paylaşımı Ofisi (Technical Assistance Information Exchange Office -TAIEX) ve Kurulun işbirliğiyle 9-10 Mart 2006 tarihlerinde yatırım fonları konusunda Kurul uzmanlarına yönelik bir seminer düzenlenmiştir. 3-4 Nisan 2006 tarihlerinde ise, "Sınır Ötesi Menkul Kıymet İşlemleri" konulu bir başka seminer düzenlenmiş olup, söz konusu seminere Kurul uzmanlarının yanı sıra, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası, Takasbank, Merkezi Kayıt Kuruluşu, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşlar Birliği ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan uzmanlar katılmıştır. Bunun yanı sıra, 11-12 Mayıs 2006 tarihlerinde, Kurul uzmanları ve İstanbul Menkul Kıymetler Borsasından uzmanların katılımıyla halka arz konulu bir seminer düzenlenmiştir.

Ayrıca, Kurul uzmanları için 13-14 Haziran 2006 tarihlerinde Brüksel’de Uluslararası Finansal Raporlama Standartları konusunda, 6-7 Temmuz 2006 tarihlerinde ise Almanya’da Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasaları hakkında çalışma ziyaretleri düzenlenmiştir. Bunun yanı sıra, 20 Kasım-1 Aralık 2006 tarihleri arasında MATRA programının alt programlarından biri olan MTEC kapsamında Hollanda’da AB kurumlarının çalışma yöntemleri, ilgili AB kurumlarıyla ilişkilerin geliştirilmesi ve bu yolla AB ile yürütülen çalışmaların etkinliğinin artırılmasını amaçlayan kurs programına Kurul uzmanlarının katılımı sağlanmıştır.

5.9.3. Diğer Kurumlarla Koordinasyon

Kurulumuzca 2006 yılı içerisinde diğer kurumlarla koordinasyon içinde yapılan çalışmalar aşağıda özetlenmektedir:

Ekonomik ve Parasal Politika faslına ilişkin olarak Şubat 2006’da Brüksel’de düzenlenen tanıtıcı tarama toplantısına ve yine Brüksel’de düzenlenen Mart 2006’daki ayrıntılı tarama toplantısına katılmış ve ayrıntılı tarama toplantısında Kurulumuz görev alanlarına giren konulara ilişkin sunuş yapılmıştır.

Mali Hizmetler faslına ilişkin olarak ise, Mart 2006’da Brüksel’de düzenlenen tanıtıcı tarama toplantısına ve Mayıs 2006’da ise ayrıntılı tarama toplantısına katılım sağlanmış ve ayrıntılı tarama toplantısında Kurulumuz görev alanlarına giren konulara ilişkin sunuş yapılmıştır.

Mali Kontrol faslına ilişkin olarak Brüksel’de sırasıyla Mayıs ve Haziran 2006’ da yapılan tanıtıcı ve ayrıntılı tarama toplantılarına katılım sağlanmıştır.

Bunun yanı sıra, Şirketler Hukuku faslı hakkında Haziran 2006’da Brüksel’de yapılan tanıtıcı tarama toplantısına ve Temmuz 2006’da yine Brüksel’de yapılan ayrıntılı tarama toplantısına katılmış ve ayrıntılı tarama toplantısında Kurulumuz görev alanlarına giren konulara ilişkin sunuş yapılmıştır.

Ayrıca, Tüketicinin ve Sağlığının Korunması faslına ilişkin olarak, Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca yürütülen Türkiye’deki hazırlık çalışmalarına katılmıştır.

Öte yandan, İşletmeler ve Sanayi Politikaları faslına ilişkin olarak, hazırlık çalışmalarına ve Mayıs 2006’da Brüksel’de yapılan ayrıntılı tarama toplantısına katılım sağlanmıştır.

2006 Yılı İlerleme Raporunun Türkiye Katkısının hazırlanması çalışmalarına katılmış, İlerleme Raporunda Kurulumuz görev alanına giren konulara ilişkin görüş ve açıklamalarımız Komisyona iletmek üzere AB Genel Sekreterliğine gönderilmiştir.

2006 yılı Katılım Öncesi Ekonomik Programı’nın Kurulumuz görev alanına giren bölümüne ilişkin katkılarımız ilgili koordinatör kuruma iletilmiştir.

Sermaye piyasaları alanında AB’de yürütülen mevzuat çalışmalarındaki gelişmelerden Kurulun ilgili birimlerini haberdar etmek amacıyla 5 adet AB Bülteni hazırlanmıştır.

5.9.3.1 Danışma Komitesi ve Avrupa Sermaye Piyasaları Düzenleyici Otoriteleri Komitesi

Sermaye Piyasaları Düzenleme ve Denetleme Danışma Komitesi (Consultative Group) AB düzenlemelerinin ve Direktiflerinin uygulanmasında düzenleyici ve denetleyici kurumlar arasında bilgi paylaşımının ve iş birliğinin sağlanması amacıyla Avrupa Birliği’ne aday ülkelerin sermaye piyasalarının gözetim ve denetiminden sorumlu düzenleyici ve denetleyici otoriteleri

tarafından 2001 yılında kurulmuş olup, Kurulumuz 27 Eylül 2002 tarihinde üye olmuştur. Danışma Komitesinin amacı esas olarak Avrupa Birliği Direktiflerinin ve düzenlemelerinin uygulanması konusunda tecrübelerin paylaşımı ve Avrupa Birliği standartlarına tam uyum konusunda bir forum vazifesi görmektir. Yılda en az iki defa düzenlenen başkanlar seviyesindeki toplantılara Avrupa Birliği'ne üye menkul kıymet düzenleyici otoritelerinin oluşturduğu Avrupa Sermaye Piyasaları Düzenleyici Otoriteleri Komitesinin (The Committee of European Securities Regulators - CESR) temsilcileri de katılarak Avrupa Birliği sermaye piyasalarında teknik ve hukuki alanda yaşanan güncel gelişmelere ilişkin bilgiler vermekte ve aday ülkelerin mali piyasalarının Avrupa Birliği sermaye piyasalarına entegrasyonu alanında atılacak adımlar kararlaştırılmaktadır. Uzman düzeyindeki toplantılarda ise spesifik Avrupa Birliği düzenlemeleri üzerine seminerler düzenlenerek Avrupa Birliği direktiflerine uyum konusu detaylı bir şekilde ele alınmaktadır. 2006 yılında bu amaçla Haziran ayında Hong Kong'da, Ekim ayında ise Karadağ'da başkanlar düzeyinde toplantı düzenlenmiştir.

5.10. ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Küreselleşen dünyada sermayenin giderek hareketlenmesi uluslararası ilişkilerin önemini artırmıştır. Bu çerçevede Kurulun faaliyetlerinden bir kısmını yurt dışı uygulamalardan ve tecrübelerden yararlanılması ile, düzenleyici otoriteler arasındaki iş birliğinin geliştirilmesi oluşturmaktadır.

Ülkeler arası çoklu ve ikili ilişkilere büyük önem verilmiştir. Üyesi bulunduğumuz Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (International Organization of Securities Commissions, IOSCO) ile yakın ilişkide bulunulmuştur. Günümüzde bilgi ve bilginin transferi sermaye piyasalarının güvenilirliği açısından da büyük önem taşımaktadır. Dünyada yaşanan küreselleşme eğilimine paralel olarak Kurulumuzda, yabancı ülkelerin sermaye piyasası otoriteleri ile işbirliği ve bilgi transferine ilişkin mutabakat (Memorandum of Understanding) tesis etme çalışmaları sürdürülmektedir.

5.10.1. Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü

IOSCO sermaye piyasalarındaki düzenleyici/denetleyici otoritelerin, ilgili alanlarda koordinasyon ve iş birliği sağlamak, sermaye piyasalarının yasal ve kurumsal yapısına ilişkin olarak ortak uluslararası standartlar oluşturmak ve üyeler arasında bilgi alış verişini olanaklı kılmak amacıyla oluşturdukları bir kuruluştur. IOSCO, mali piyasalarla ilgili diğer uluslararası kuruluşlarla da iş birliği halinde faaliyet göstermekte ve alanındaki en etkin uluslararası kuruluş niteliğini taşımaktadır.

Kurulumuz 1988 yılında üye olduğu IOSCO'nun faaliyetlerine katılmaktadır. Bu kapsamda Kurulumuz aşağıdaki komite ve çalışma grubu çalışmalarına aktif olarak iştirak ederek IOSCO amaç ve hedeflerinin gerçekleştirilmesi yönünde politika oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır.

- Başkanlar Komitesi (Presidents' Committee)
- Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi (EMC - Emerging Markets Committee)
- Avrupa Bölge Komitesi (ERC- European Regional Committee)
- Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi Çalışma Grupları (EMC Working Groups)
- Uygulama Komitesi (Implementation Committee)
- İzleme Grubu (Screening Group)

IOSCO ile ilgili faaliyetlerin gerektirdiği çalışmaların daha iyi yürütülebilmesi amacıyla, 2002 yılı Haziran ayında Kurulumuz bünyesinde oluşturulan Uluslararası İlişkiler Grubu, bu alanda aşağıda yer alan konularda görevini sürdürmektedir:

- IOSCO bünyesinde faaliyet gösteren çeşitli Komiteler, Çalışma Grupları ve IOSCO Genel Sekreterliği ile ilişkilerin yürütülmesi ve koordinasyonun sağlanması,
- IOSCO EMC bünyesindeki Çalışma Gruplarını yönlendirici faaliyetlerde bulunulması ve çalışma konuları ile proje önerileri geliştirilmesi,
- Kurul içinde yapılan mevzuat ve diğer ilgili çalışmalarda, IOSCO ilkeleri ve diğer ülke uygulamalarına uygunluk açısından değerlendirmelerde bulunulması,
- Kurulun, IOSCO bünyesinde yürütülen çalışmalar ve sonuçları hakkında bilgilendirilmesi.

Bu çerçevede, Kurulun 2006 yılı içerisinde IOSCO faaliyetlerine ilişkin olarak yürüttüğü çalışmalar aşağıda özetlenmektedir.

5.10.1.1 IOSCO Amaç ve İlkelerine Uyuma İlişkin Değerlendirme Yöntemi

Menkul Kıymetler Alanındaki Düzenlemelere İlişkin IOSCO Amaç ve İlkeleri (İlkeler) son olarak 1998 yılında IOSCO Başkanlar Komitesi tarafından onaylanmış olup, İlkeler;

- Yatırımcının korunması,
- Adil, etkin ve şeffaf piyasaların sağlanması,
- Sistemik riskin azaltılması,

amaçlarını taşımaktadır. Sermaye piyasası alanında görev yapan düzenleyici kuruluşlar tarafından izlenmesi önerilen söz konusu 30 İlke aşağıda yer alan 9 ana başlık altında ele alınmaktadır:

- Düzenleyici kurum
- Öz-düzenleyici kuruluşlar
- Denetim ve yaptırım
- İşbirliği
- İhraççılar
- Yatırım fon ve ortaklıkları
- Piyasa aracıları
- İkincil piyasalar
- Takas

Sermaye piyasası alanında görev yapan düzenleyici kuruluşların, mevzuatlarının İlkelere uyumunu ölçmeleri amacıyla Uygulama Komitesi tarafından hazırlanmış olan IOSCO Amaç ve İlkelerine Uyuma İlişkin Değerlendirme Yöntemi (The Methodology for Assessing Implementation of the IOSCO Objectives and Principles of Securities Regulation), 2003 yılı Ekim ayında Seul'de gerçekleştirilen 28'inci IOSCO Yıllık Konferansı sırasında Başkanlar Komitesi tarafından onaylanmıştır. Değerlendirme Yönteminde, her bir ilke için;

- Ana konular,
- Ana sorular,
- Ölçütler,

- Açıklayıcı notlar,

yer almakta olup, verilen cevaba göre ilgili ülke mevzuatının İlgelere uyum derecesi saptanmaktadır.

2003 yılı sonunda IOSCO tarafından, üye kuruluşların Değerlendirme Yöntemini uygulamalarında yardımcı olunması amacıyla bir teknik destek programı başlatılmıştır. Söz konusu programın pilot aşamasına Kurul da katılmıştır. Program kapsamında ve IOSCO uzmanlarının da desteğiyle yürütülen çalışma sonucunda hazırlanan Öz-Değerlendirme Raporu ile sermaye piyasası mevzuatımızın IOSCO İlgelerine tam uyumunun sağlanması amacıyla gerek mevzuatta gerekse uygulamada yapılması gereken değişiklikler ve bunlara ilişkin zamanlamaları içeren Eylem Planı 2005 yılında tamamlanmış ve sözkonusu eylem planı 2005 Eylül ayından itibaren Kurulun düzenleme çalışmalarında dikkate alınmaya başlanmıştır.

5.10.1.2 Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi (EMC)

2006 yılında önemli EMC faaliyetlerinden bir tanesini üyelerin eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik çabalar oluşturmıştır. 2003 yılında EMC Başkanı olarak Kurul tarafından getirilen öneri üzerine, her yıl gönüllü EMC üyeleri tarafından, tespit edilen ihtiyaçlar doğrultusunda bölgesel eğitim seminerleri düzenlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu çerçevede, 2006 yılında 3 bölgesel eğitim semineri düzenlenmiş olup bunlara ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır:

TABLO 5.18. 2006 YILINDA DÜZENLENEN EMC BÖLGESEL EĞİTİM SEMİNERLERİ

Bölge	Tarih	Yer
Asya-Pasifik	21 Nisan 2006	Pekin
Avrupa	27 Nisan 2006	Brüksel
Afrika-Orta Doğu	22-25 Mart 2006	Rabat

Eğitim çalışmalarının yanı sıra, EMC bünyesinde faaliyet göstermekte olan çalışma grupları, çalışmalarının verim ve etkinliğinin artırılması amacıyla 2003 yılında kabul edilmiş olan Eylem Planı çerçevesinde faaliyetlerini yürütmüştür. Kurul bu çalışma gruplarının projelerine aktif olarak katılmaktadır.

5.10.1.3 Diğer Çalışma Grupları

IOSCO EMC Başkanlığı 2006 IOSCO Yıllık Konferansı sırasında Hindistan Menkul Kıymetler ve Borsalar Komisyonu Başkanı M. Damodoran'a devredilmiştir. Kurulun 2006 yılında iştirak etmiş olduğu diğer IOSCO çalışma grupları aşağıda yer almaktadır:

- Başkanlar Komitesi: IOSCO Genel Kurulu niteliğindeki Komitenin Haziran ayında IOSCO Yıllık Konferansı sırasında Hong Kong'da gerçekleştirilen toplantısına katılım sağlanmıştır.
- Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi: Haziran ayında IOSCO Yıllık Konferansı sırasında Hong Kong'da ve Eylül ayında Şanghai'da gerçekleştirilen toplantılarına katılım sağlanmıştır.
- Avrupa Bölge Komitesi: Nisan ayında Avrupa Bölge Komitesi bünyesinde Brüksel'de düzenlenen ve içeriden öğrenenlerin ticareti (insider trading) suçunun tespitine yönelik uygulamaların tartışıldığı seminere Kurulumuzun ilgili dairesinden bir uzmanın konuşmacı olarak katılması sağlanmış ve seminer sonuçları takip edilmiştir.

- Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi Çalışma Grupları: Haziran ayında IOSCO Yıllık Konferansı sırasında Hong Kong'da ve Eylül ayında Şanghay'da gerçekleştirilen toplantılarına katılım sağlanmıştır. Ayrıca, yürütülmekte olan projelere ilişkin olarak anketlerin cevaplandırılması ve taslak raporlar hakkında görüş oluşturulması gibi konularda ilgili dairelerin desteği alınarak katkı sağlanmıştır.
- Uygulama Komitesi: 2006 yılında Menkul Kıymet Düzenlemelerine İlişkin IOSCO İlke ve Amaçlarının uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi gibi konularda faaliyet gösteren Uygulama Komitesi toplantılarına iştirak edilmemiş ancak, ilgili Komite çalışmaları, gönderilen rapor ve toplantı tutanakları aracılığıyla takip edilmiştir.
- IOSCO Çok Taraflı Mutabakatı ile ilgili İzleme Komitesi (Screening Group) ve Gözetim Grubu (Monitoring Group): İzleme Komitesi, bilgi paylaşımı ve işbirliğine yönelik IOSCO Çok Taraflı Mutabakatını imzalamak talebiyle başvuruda bulunan düzenleyici kuruluşların başvurularını inceleyerek görüş oluşturmakla görevlidir. Bu kapsamda Grubun 2006 yılı Mayıs ayında Londra'da gerçekleştirilen toplantısına katılım sağlanmış, diğer toplantılarda gerçekleştirilen çalışmalar gönderilen rapor ve tutanaklar üzerinden takip edilmiştir. İzleme Grubu bünyesinde Kurulun dahil olduğu İnceleme Takımı tarafından 2006 yılında 1 adet başvurunun incelenmesi sonuçlandırılmış olup, 3 adet başvuruya ilişkin incelemeler ise sürdürülmektedir. Gözetim Grubu ise IOSCO Çok Taraflı Mutabakatının uygulamasına ilişkin gözetimin sürdürülmesi ve gerekli değişikliklerin yapılması ile görevli olup, yıl içerisinde bir kez, IOSCO Yıllık Konferansı sırasında toplanmaktadır. Gözetim Grubuna, Mutabakatı imzalamış olan ülkelerle işbirliğine ilişkin deneyimler ve Mutabakatın uygulamasına ilişkin genel hususlar hakkında görüş bildirilmiştir.

Uluslararası İlişkiler Grubu yukarıda sayılan çalışmaların yanı sıra, 2006 IOSCO Yıllık Konferansını takiben, Kurul çalışanlarının IOSCO çalışmaları ve yayımlanan raporlar hakkında bilgilendirilmesine yönelik bir duyuru yayımlamış ve Kurul Dairelerince IOSCO uygulamaları ve uluslararası işbirliği çerçevesinde değerlendirmelere gerek duyulduğu hallerde görüş bildirmiştir.

5.10.1.4 Finansal İstikrar Forumu Çalışmaları

Finansal İstikrar Forumu (Financial Stability Forum - FSF) G7 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları tarafından, uluslararası finansal istikrarın artırılması, mali piyasaların işleyişinin geliştirilmesi ve mali krizlerin ülkeler arasında yayılmasının engellenmesine yönelik çalışmalar yapılması amacıyla, 1999 yılı Nisan ayında kurulmuştur. Mevcut durumda FSF çalışmalarına 11 ülkenin⁷ merkez bankaları, hazine ve düzenleyici kuruluşları gibi ulusal otoriteler ile uluslararası finansal kurumlar⁸, uluslararası düzenleme/denetleme örgütleri⁹, merkez bankacılığı uzman komiteleri¹⁰ ve Avrupa Merkez Bankası temsilcileri katılmaktadır. FSF düzenli olarak yılda iki defa (her yılın Mart ve Eylül aylarında) toplantı gerçekleştirmektedir. FSF zaman zaman dünyanın çeşitli coğrafyalarındaki ekonomik ve finansal koşulları daha ayrıntılı ele almak amacıyla, ayrıca ilgili bölge ülkeleri yetkilileriyle birlikte bölgesel toplantılar da düzenlemektedir.

⁷ Avustralya, Kanada, Fransa, Almanya, Hong Kong, İtalya, Japonya, Hollanda, Singapur, İngiltere, ABD.

⁸ IMF, Dünya Bankası, Uluslararası Ödemeler Bankası (Bank for International Settlements, BIS), Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD).

⁹ IOSCO, Uluslararası Sigorta Düzenleyici Kurumları Birliği (International Association of Insurance Supervisors, IAIS), Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (International Accounting Standards Board, IASB), Basel Bankacılık Denetim Komitesi (Basel Committee on Banking Supervision, BCBS)

¹⁰ Ödeme ve Takas Sistemleri Komitesi (Committee on Payment and Settlement Systems, CPSS), Global Finans Sistemi Komitesi (Committee on the Global Financial System, CGFS)

FSF'in amacı, gelişmiş ülkelere ait merkez bankası, hazine ve düzenleyici kuruluş yetkilileri ile IMF, Dünya Bankası ve diğer uluslararası standartlar koyan kuruluşlar gibi değişik alanlarda faaliyet gösteren uluslararası kuruluşları bir araya getirerek, global finans piyasalarındaki ve global ekonomideki durumu gözden geçirerek, alınması gereken önlemleri belirlemek ve bu çerçevede ilgili otoriteler arasındaki koordinasyonun ve bilgi alışverişinin artırılmasını sağlamaktır. FSF, finans sisteminin ve global finans sistemindeki istikrarın güçlendirilmesine yönelik çok taraflı plana güç ve yön vermektedir. İlgili ulusal ve uluslararası otoriteler ise gerekli önlemleri almaktadır.

Uluslararası İlişkiler Grubu 2006 yılında da FSF toplantı gündemlerini ve sonuçlarını takip etmiştir.

5.10.1.5 Toplantılar

IOSCO faaliyetleriyle ilgili olarak 2006 yılı içerisinde Kurulca iştirak edilen toplantılara aşağıda yer verilmiştir.

TABLO 5.19. KURULCA İŞTİRAK EDİLEN IOSCO TOPLANTILARI

Toplantı	Tarih	Yer
Teknik Komite	Şubat 2006	Wellington
Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi Danışma Kurulu		
Yürütme Komitesi		
IOSCO Yıllık Konferansı	Haziran 2006	Hong Kong
- Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi Çalışma Grupları		
- Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi		
- Avrupa Bölge Komitesi		
- Asya Pasifik Bölge Komitesi		
- Afrika Orta Doğu Bölge Komitesi		
- Inter Amerikan Bölge Komitesi		
- Teknik Komite		
- Yürütme Komitesi		
- SRO Danışma Komitesi		
- Başkanlar Komitesi		
- Danışma Grubu (AB üyeliğine aday ülkeler)		
İzleme Grubu Toplantısı	9 Mayıs 2006	Londra
Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi	Eylül 2006	Şanghay

5.10.1.6 Diğer Faaliyetler

2006 yılı Mayıs ayında, Filistin Sermaye Piyasaları Otoritesi Başkanı Dr. Atef Alewneh ile beraberindeki heyet SPK nezdinde ağırlanmış ve sermaye piyasası uygulama ve düzenlemelerinin geliştirilmesi konusunda gerekli bilgiler iletilerek, Hazine Müsteşarlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, Merkezi Kayıt Kuruluşu, Takasbank ve İMKB yetkilileri ile görüşmeleri sağlanmıştır. Bunun yanı sıra Kasım ayında mutabakat zaptı imzalamak amacıyla ülkemize gelen Çin Menkul Kıymetler Düzenleme Komisyonu Başkanı Fulin Shang ve beraberindeki heyet Kurulun İstanbul temsilciliğinde ağırlanmış ve İMKB yetkilileri ile görüşmeleri sağlanmıştır.

Kurul personelinin yurtdışı geçici görevlendirmelerine ilişkin olarak gerekli onayların alınması ve bildirimlerin yapılmasına ilişkin resmi süreçler Uluslararası İlişkiler Grubunca yürütülmektedir.

5.10.2. Mutabakat Zaptı (Memorandum of Understanding)

2006 yılında diğer ülkelerdeki sermaye piyasalarında düzenleme ve denetim yetkisine sahip kuruluşlarla iş birliği çerçevesinde Mutabakat Zaptı imzalanması için başlatılan girişimler sürdürülmüş ve Karadağ, İsrail, Tayvan ve Çin yetkili otoriteleri ile mutabakatlar imzalanmıştır. Kurul tarafından şimdiye kadar imzalanan ikili mutabakatlara ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TABLO 5.20. KURULCA İMZALANAN İKİLİ MUTABAKATLAR

Ülke	Kuruluş	Tarih
İngiltere	HM Treasury	Ağustos 1999
	Financial Services Authority	
	London Stock Exchange	
Fransa	Commission des Operations de Bourse (Autorité des Marchés Financières)	Mayıs 2000
Almanya	BAWe (BaFin)	Mayıs 2000
İsveç	Finansinspektionen	Haziran 2001
İtalya	Commissione Nazionale per le Società e la Borsa	Haziran 2001
ABD	Commodity Futures Trading Commission	Haziran 2001
Avustralya	Australian Securities and Investment Commission	Haziran 2001
Yunanistan	Capital Markets Commission	Ekim 2001
Portekiz	CMVM – Comissão do Mercado de Valores Mobiliários	Ekim 2001
Malta	Malta Stock Exchange	Haziran 2001
	Malta Financial Services Center (Malta Financial Services Authority)	Nisan 2002
Arnavutluk	Albanian Securities Commission	Eylül 2003
Romanya	Romanian National Securities Commission	Ekim 2003
Bulgaristan	Financial Supervision Commission	Aralık 2004
Hırvatistan	CROSEC - Croatian Securities Commission	Nisan 2005
Makedonya	MSEC - Securities and Exchange Commission	Nisan 2005
Hollanda	AFM - Netherlands Authority for Financial Markets	Haziran 2005
Bosna Hersek	Securities Commission of the Federation of Bosnia and Herzegovina Republic of Srpska Securities Commission	Ekim 2005
Dubai Uluslararası Finans Merkezi	Dubai Financial Services Authority	Kasım 2005
Karadağ	Securities Commission of the Republic of Montenegro	Şubat 2006
İsrail	Israel Securities Authority	Şubat 2006
Tayvan	Financial Supervision Commission	Haziran 2006
Çin	China Securities Regulatory Commission	Kasım 2006

Diğer bazı ülke otoriteleriyle de Mutabakat Zaptı imzalanması çalışmaları devam etmektedir.

5.11. LİSANSLAMA VE SİCİL TUTMA

Kurulumuzun Seri:VIII, No:34 "Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar İçin Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ"i 11 Ağustos 2001 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve 10 Eylül 2001 tarihli Kurul Başkanlığı Onayı ile Lisanslama ve Sicil Grubu oluşturulmuştur.

Lisanslama sınavları ile amaçlanan, sermaye piyasası alanında ihtisas personeli, yönetici, türev araçlar personeli, değerlendirme uzmanı, kredi derecelendirme uzmanı ve

kurumsal yönetim derecelendirme uzmanı olarak çalışanların mesleki yeterliliklerinin, bilgi ve tecrübelerinin saptanarak lisans belgelerinin verilmesidir.

Kurulumuzca düzenlenen ilk lisanslama sınavı 2002 yılı Eylül ayında yapılmıştır.

Kurulumuzca; Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Sınavı, Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Sınavı, Türev Araçlar Sınavı, Değerleme Uzmanlığı Sınavı, Kredi Derecelendirme Uzmanlığı Sınavı ve Kurumsal Yönetim Derecelendirme Uzmanlığı Sınavı olmak üzere 6 çeşit sınav yapılmaktadır. Takas ve operasyon sorumlularının lisans alabilmeleri için, Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Sınavının sadece Takas ve Operasyon İşlemleri başlıklı bölümünden başarılı olmaları gereklidir.

Lisanslama sınavlarında başarılı sayılmak için sınav konularının her birinden 100 üzerinden en az 60 alınması ve alınan notların aritmetik ortalamasının en az 70 olması gerekmektedir.

2006 yılında yapılan lisanslama sınavları Ocak, Mayıs ve Eylül aylarında olmak üzere 3 kez düzenlenmiştir. Her sınav döneminde lisanslama sınavlarına yönelik ayrıntılı bilgileri içeren Sınav Kılavuzu güncellenerek Kurulumuz İnternet sitesinde adaylara duyurulmaktadır. Ayrıca; sınavların konu ve alt konu başlıkları, oturum tablosu, alt konu başlıkları bazında sorulacak soru sayıları İnternet sitemizde yer alan "Lisanslama Sınavları" başlığı altında açıklanmaktadır.

Lisanslama sınavları başvuruları sınav tarihlerinden 2.5–3 ay önce Kurulumuz İnternet sitesinden de ulaşılabilen <http://spk.anadolu.edu.tr> İnternet adresi üzerinden alınmaktadır. Lisanslama sınavları Ankara, İstanbul, İzmir, Adana ve Antalya'da yapılmaktadır.

Lisanslama sınavlarına kabul edilen adaylar sınav tarihinden bir ay önce İnternet sitemizde ilan edilmektedir. Sınav sonuçları ise sınav tarihinden yaklaşık iki hafta sonra yine internet sitemizde açıklanmaktadır. Sonuçların açıklanacağı tarih sınav giriş belgesinde belirtilmektedir.

2002 Eylül - 2004 Mayıs dönemlerinde Kurulumuzca düzenlenen lisanslama sınavlarından en az birine katılanlar "geçiş süreci" olarak adlandırılan süreçten yararlanmaktadırlar. Geçiş süreci 2007 yılı Eylül ayı sınav sonuçlarının açıklandığı tarihte sona erecektir. Bu tarih itibarıyla lisans almaya hak kazanamayanlar lisansa konu alanlarda çalışamayacaklardır. 2004 Mayıs ayından itibaren lisansı olmayan veya geçiş döneminden yararlanmamış kişilerin lisans gerektiren alanlarda göreve başlamalarına imkan verilmemektedir.

2002 Eylül - 2006 Eylül döneminde gerçekleştirilen 13 sınavda 12,298 adet Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Lisansı, 3,922 adet Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisansı, 1,174 adet Türev Araçlar Lisansı, 706 adet Takas ve Operasyon Sorumlusu Lisansı, 380 adet Değerleme Uzmanlığı Lisansı, 40 adet Kredi Derecelendirme Uzmanlığı Lisansı ve 49 adet Kurumsal Yönetim Derecelendirme Uzmanlığı Lisansı olmak üzere toplam 18,569 adet lisans belgesine hak kazanılmıştır.

2004, 2005 ve 2006 yıllarında; Ocak, Mayıs ve Eylül dönemlerinde gerçekleştirilen lisanslama sınavlarına katılan kişi sayısı, sınavlarda hak kazanılan lisans sayısı ve sınavların başarı oranlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Kredi Derecelendirme Uzmanlığı Sınavı ve Kurumsal Yönetim Derecelendirme Uzmanlığı Sınavı 2005 yılı Eylül döneminde ilk kez yapılmaya başlandığından anılan sınavlara ilişkin veriler bu sınav döneminden itibaren verilmektedir.

TABLO 5.21. LİSANSLAMA SINAVLARI

DÖNEM	TEMEL DÜZEY	İLERİ DÜZEY	TÜREV ARAÇLAR	DEĞERLEME UZMANLIĞI	TAKAS OPERASYON	KREDİ DERECELENDİRME	KURUMSAL YÖNETİM DERECELENDİRME	TOPLAM
2004 OCAK								
SINAVA GİREN SAYISI	8,844	1,754	195	119	76	-	-	10,988
KAZANILAN LİSANS	820	315	73	12	24	-	-	1,244
BAŞARI %	9.27	17.96	37.44	10.08	31.58	-	-	11.32
2004 MAYIS								
SINAVA GİREN SAYISI	11,902	1,945	246	150	92	-	-	14,335
KAZANILAN LİSANS	1,355	459	73	18	35	-	-	1,940
BAŞARI %	11.38	23.60	29.67	12.00	38.04	-	-	13.53
2004 EYLÜL								
SINAVA GİREN SAYISI	11,457	2,150	394	201	55	-	-	14,257
KAZANILAN LİSANS	1,204	300	114	26	30	-	-	1,674
BAŞARI %	10.51	13.95	28.93	12.94	54.55	-	-	11.74
2005 OCAK								
SINAVA GİREN SAYISI	10,571	2,124	609	226	58	-	-	13,588
KAZANILAN LİSANS	1,925	500	197	29	42	-	-	2,693
BAŞARI %	18.21	23.54	32.35	12.83	72.41	-	-	19.82
2005 MAYIS								
SINAVA GİREN SAYISI	10,609	2,088	1,045	342	70	-	-	14,154
KAZANILAN LİSANS	983	233	174	10	27	-	-	1,427
BAŞARI %	9.27	11.16	16.65	2.92	38.57	-	-	10.08
2005 EYLÜL								
SINAVA GİREN SAYISI	7,093	1,631	586	389	44	49	20	10,622
KAZANILAN LİSANS	944	219	94	28	34	1	7	1,327
BAŞARI %	11.94	13.43	16.04	7.20	77.27	2.04	35.00	12.49
2006 OCAK								
SINAVA GİREN SAYISI	8,089	1,888	582	642	35	110	26	11,372
KAZANILAN LİSANS	874	302	115	39	18	10	5	1,363
BAŞARI %	10.80	16.00	19.76	6.07	51.43	9.09	19.23	11.99
2006 MAYIS								
SINAVA GİREN SAYISI	9,626	2,164	627	1,342	33	177	41	14,010
KAZANILAN LİSANS	1,060	261	108	68	21	12	22	1,552
BAŞARI %	11.01	12.06	17.22	5.07	63.64	6.78	53.66	11.08
2006 EYLÜL								
SINAVA GİREN SAYISI	11,094	2,791	724	1,838	41	345	53	16,886
KAZANILAN LİSANS	1,107	239	117	83	26	17	16	1,605
BAŞARI %	9.98	8.56	16.16	4.52	63.41	4.93	30.19	9.50

5.12. BİLGİLENDİRME

Kurul Başkanlık Makamının 15.01.2003 tarih ve 2003-1 sayılı genelgesi ile;

- Vatandaşların şikayetlerini ve önerilerini değerlendirmek, Kurulda mevcut belgeler çerçevesinde cevaplanabilecek şikayet ve önerilere zamanında ve yeterli içerikte yanıt hazırlamak,
- İncelemeye ihtiyaç gösteren özellikli şikayet ve önerileri ilgili birimlere yönlendirerek verilecek cevaplarda bir standart oluşturmak,
- Kurulda mevcut bilgi ve belgelerle çözüme ulaşamayan ve yerinde denetleme gerektiren şikayetleri denetleme kapsamına alınmak üzere DEDA Başkanlığına göndermek,
- Bu kapsamda gelen ve giden evrakın kaydını tutmak, ilgili birimlere gönderilen

başvuruların sonucunu izlemek,

görevlerini yürütmek üzere, "Yatırımcı Dilekçe Grubu" (YDG) oluşturulmuştur.

09.04.2004 tarihinde yürürlüğe giren 4982 sayılı "Bilgi Edinme Hakkı Kanunu" ve ilgili yönetmelik uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarınca bilgi edinme hakkının etkin olarak kullanılabilmesi ve bilgi veya belgelere erişimin zamanında sağlanabilmesi amacıyla "Bilgi Edinme Birimi" (BEB) oluşturulacağı hükmüne bağlandığundan, Kurul Başkanlık Makamı'nın 09.06.2004 tarih ve 2004-2 sayılı genelgesi ile, YDG'nin BEB olarak da faaliyet göstermesi esası getirilmiştir.

Birim, 1 Başkan Yardımcısının koordinasyonunda, 1 Başuzman başkanlığında, daimi görevli 1 Başuzman, 2 idari personel ve dönüşümlü görev yapan 4 uzman ile görevlerini yerine getirmektedir.

BEB'e gelen başvurular iki bölümde ele alınmakta olup, şikayet ve öneriler "Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun" kapsamında 30 gün içerisinde, bilgi edinme başvuruları ise "Bilgi Edinme Hakkı Kanunu" çerçevesinde 15 iş günü içinde cevaplanmaktadır. 2004, 2005 ve 2006 yıllarında BEB'e gelen başvurular hakkındaki özet bilgi aşağıda verilmektedir:

TABLO 5.22. BİLGİ EDİNME BİRİMİ FAALİYETLERİ

Gelen Başvurular	2004	2005	2006
Dilekçe Kanunu Kapsamında	2,753	2,972	2,999
Bilgi Edinme Hakkı Kanunu Kapsamında	181	511	887
Toplam	2,934	3,483	3,886

5.13. BİLGİ SİSTEMLERİ VE TEKNOLOJİK ALT YAPI ÇALIŞMALARI

Sermaye Piyasası Kurulunun kanunen yükümlü bulunduğu faaliyetleri daha etkin, hızlı, güvenilir ve uluslararası standartlara uygun bir şekilde yapabilmesi amacıyla bilgi teknolojilerinden en üst düzeyde yararlanması için gerekli bilgisayar sistemlerinin geliştirilmesi, işletilmesi, yönetilmesi ve güncellenmesi Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesinin görevleri arasındadır.

Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesinin faaliyetlerini yerine getirirken gözettiği amaçlar aşağıda sıralanmıştır:

- Kurul çalışanlarının gereksinim duydukları bilgiye doğru ve güvenilir bir şekilde ulaşmasını sağlamak,
- Kurul Bilgi Teknolojileri altyapısını devamlı işler ve güncel bir yapıda tutmak,
- Kurulun işleyişi ile ilgili tutarlı bir veritabanı oluşturmak,
- Kurul çalışanları üzerindeki operasyonel yükü azaltmak, Kurul uzmanlarının gözetim ve denetim işlevlerine daha fazla vakit ayırabilmelerini sağlamak,
- Kamuya hızlı ve güvenilir bilgi sunmak,
- Güvenilir bir sermaye piyasası altyapısı oluşturmak, sermaye piyasalarında bilgi

güvenliği standartlarının uygulanmasını sağlamak,

- İMKB, İAB, VOBAS, TAKASBANK, MKK ve TSPAKB Olağanüstü Durum Merkezinin kurulmasında gerekli altyapıyı sağlamak üzere rol almak,

Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesinin 2006 yılı içinde gerçekleştirilen faaliyetleri aşağıda özetlenmektedir.

5.13.1. İyileştirme ve Bakım Aşamasındaki Projeler

2006 yılı içerisinde geliştirme aşaması daha önceki yıllarda tamamlanmış, Kurul çalışanlarının günlük kullanımına açılmış ve halen bu çerçevede işletilen uygulama yazılımlarının iyileştirme ve bakım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. İyileştirme ve bakım faaliyetleri, gerek kullanıcılardan gelen talep ve hata bildirimlerinin, gerekse Uygulama Geliştirme, Veritabanı ve Sistem Yönetim gruplarının olağan çalışmaları sırasında ortaya çıkan bulguların değerlendirilmesi sonucunda yapılan faaliyetlerdir.

5.13.1.1 Kurumsal Veri Yönetimi Platformu

Kurumsal Veri Yönetim Platformu (GözDeSis), Kurulumuzun kanunen yükümlü olduğu gözetim ve denetim faaliyetlerini daha hızlı ve etkin bir biçimde yapmasına yardımcı olması amacıyla hazırlanmış bir uygulama yazılımıdır. GözDeSis, Kurul meslek personelinin gözetim ve denetim faaliyetlerini yaparken ihtiyaç duyduğu gerek Kurul dışı, gerekse Kurul kaynaklı bilgileri bilgisayar ortamında işler, saklar ve rapor olarak kullanıcıya sunar.

GözDeSis uygulama yazılımı Kurulun ilgi alanına giren bütün tüzel ve gerçek kişilerin temel bilgilerini, Kurula yaptıkları her türlü başvuruyu ve bunların sonuçlarını, bunlara ilişkin denetleme raporlarını, mali durum bilgilerini, aracı kuruluşların, yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarının, bağımsız denetleme şirketlerinin, portföy yönetim şirketlerinin çalışanlarını, ortaklık yapısını, iştirak bilgilerini, halka açılma bilgilerini veri tabanında saklar ve üzerinde çeşitli işlemler yaparak rapor haline getirir. Kurul tarafından verilen işlem yasağı bilgileri yine bu sistem aracılığı ile veritabanına girilmekte ve Kurul İnternet sitesinde anlık olarak yayınlanmaktadır. Bahsi geçen tüm bilgiler sisteme Kurul çalışanları tarafından girilmektedir.

GözDeSis yazılımında yukarıda adı geçen bilgilere ilaveten İMKB Takas ve Saklama Bankası (Takasbank) ve İMKB’de günlük olarak üretilen aracı kuruluş artı/eksi raporu ve bunun detay raporları, günlük borsa işlem bilgileri, günlük endeks bilgileri, yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarının günlük repo/ters repo ve tahvil/bono işlemlerine ilişkin bilgiler bulunmaktadır. Dış kaynaklı olan ve üzerinde Kurul kullanıcıları tarafından bir işlem gerçekleştirilmeyen, sadece raporlama amacıyla kullanılan bu bilgiler, Kurula adı geçen kurumlardan kiralık hatlar vasıtasıyla günlük olarak çekilmektedir.

Kullanıcılar tarafından sisteme girilen bilgiler üzerinde onay mekanizması işletilmektedir. Veri tabanında saklanan bilgilerin doğruluğunu ve tutarlılığını artırmak amacıyla kurulan bu mekanizmaya göre, kullanıcıların sisteme girdiği her türlü bilgi doğru olarak kabul edilmeden ve uygulamanın diğer modülleri tarafından kullanılmadan önce, yetkili personel tarafından doğruluğu onaylanmalı, eğer yetkili personel onay vermiyorsa da veri girişini yapan kişi tarafından düzeltilmelidir. Burada ilke olarak veri girişini yapan ve onayı veren kişiler ayrıdır. Onay mekanizması sadece yeni bir kayıt girerken değil, tüm güncleme ve silme işlemlerinde de geçerlidir.

5.13.1.2 Denetim Destek Platformu

İMKB’de gerçekleşen emirler ile aracı kuruluşlardan alınan işlem dağıtım listelerinin eşlenmesi ve Borsa İşlem Defteri ile Takasbank tarafından oluşturulan müşteri sicil bilgilerinin eşleştirilmesi amacıyla hazırlanmış bir yazılımdır.

Yazılım vasıtasıyla işlemlerin kimler arasında gerçekleştirildiği araştırılmakta, manipülasyon ve içeriden öğrenenlerin ticareti ile ilgili incelemeler için bir alt yapı oluşturulmaktadır. Alış/satış emirlerinin hızlı bir şekilde eşleştirilmesinin denetimde önem teşkil etmesi sebebiyle programa ihtiyaç fazladır.

Mayıs 2003’ten önce İMKB’de alış ve satışlar aracı kuruluş bazında yapılmakta idi ve emri veren tüzel ya da gerçek kişilere ulaşılması bu tarihten önceki sistemde mümkün değildi. Denetim Destek Platformu öncelikle bu problemi çözmek amacıyla Nisan 2002 tarihinde geliştirilmiştir. Mayıs 2003’ten itibaren İMKB’de gerçekleştirilen işlemlerde müşteri numarası alınmaya başlanmasıyla birlikte Ağustos 2003’te ilgili daire tarafından gelen yeni bir istekte Borsa İşlem Defteri ile Takasbank tarafından oluşturulan müşteri sicil bilgilerinin eşleştirilmesi talep edilmiştir. Bunun üzerine yazılıma yeni bir modül eklenmiştir. Ocak 2006’dan itibaren müşteri bilgilerinin Takasbank yerine MKK’dan alınmaya başlanmasıyla birlikte yazılım buna göre revize edilmiştir.

Yazılım, son durumu ile hem müşteri numarası vasıtasıyla hem de işlem dağıtım listelerini kullanarak eşleme yapabilmektedir. Yazılım Kurulumuz uzmanları tarafından özellikle manipülasyon incelemelerinde yoğun olarak kullanılmaktadır.

5.13.1.3 Yatırım Fonları ve Ortaklıkları Günlük Takip Sistemi (FonOrt)

Yatırım Fonları ve Ortaklıkları Günlük Takip Sistemi (FonOrt) temel olarak yatırım fonlarının, yatırım ortaklıklarının ve bireysel emeklilik fonlarının portföylerinde yer alan varlıklarının Takasbank’taki mevcudiyetini takip ve bu varlıkların doğru değerlendirilip değerlendirilmediğini kontrol etmek amacıyla geliştirilmiştir. Bu çerçevede ilgili şirketlerin günlük bilgileri Takasbank’tan otomatik olarak sisteme alınmakta ve ilgili veri tabanına kaydedilmektedir. FonOrt yardımıyla yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarına ilişkin veriler çok boyutlu olarak raporlanabilmektedir. Sistem bu yapısı ile şu anda yatırım fonları konusunda çok büyük bir veri kümesine sahip olup detaylı raporlar ve analizlere imkan tanımaktadır.

FonOrt uygulaması kullanılarak Yatırım Fon ve Ortaklıklarına ilişkin veriler Kurul İnternet sitesinde yayınlanmaktadır. Programın verileri tamamen dış kaynaklıdır. Yetkililerce tanımlanan raporlar program yardımıyla alınabilmektedir.

Piyasaların dinamikliği ölçüsünde FonOrt programı da dinamiktir. Sürekli yeni raporlar geliştirilmekte, yeni bilgiler sisteme ilave edilmektedir.

5.13.1.4 Şirketler Platformu

Şirketler Platformu, halka açık şirketlere ilişkin çalışmalarda kullanılmak üzere tasarlanmış bir iş akış ve veri yönetim sistemidir. Doküman ve evrak yönetim sistemleriyle entegre olan sistem işlerin takibini kolaylaştırmak, tutarlı bir veri tabanı oluşturmak ve hazırlanan uzman raporu ve benzeri dokümanların bir bölümünün sistem tarafından otomatik olarak yazılmasını sağlamak, hazırlanan dokümanları sistem tarafından önceden tanımlı şablonlara uygun hale getirmek, üretilen her tür dokümanı paylaşım açmak ve başvuruların iş akışı sürecinde tıkanıklık meydana gelen noktalarını tespit etmek amacıyla geliştirilmiştir.

Bu sistem kapsamında, halka açık şirketlerce yapılan tüm başvurular, bunların geçtiği aşamalar, sonuçları, incelemeler sırasında yazılan her türlü belge, ilişkide bulunulan tüm gerçek ve tüzel kişiler ve bunların kimlik bilgileri ortak bir veri tabanında tutulmaktadır.

5.13.1.5 Aracı Kuruluşlar Platformu

Aracı Kuruluşlar Platformu, bilgisayar sistemini daha etkin kullanarak Aracı Kuruluşlar ile ilgili detaylı analizler yapabilmeyi sağlamak, alınacak erken uyarılar sayesinde denetime yardımcı olmak ve yatırımcıları korumak amacıyla geliştirilmiştir. Sistem günlük olarak Takasbank'tan, MKK'dan ve İMKB'den alınan veriler üzerinde çeşitli hesaplamalar yapmakta ve uzmanlar tarafından belirlenen sınırlamaları aşan aracı kuruluşlar hakkında uyarı vermektedir.

Aracı kuruluşların günlük hisse ve nakit virmanları, günlük temerrüt bilgileri, günlük EFT işlemleri ve günlük olarak borsada yaptıkları işlemler proje kapsamına alınmıştır. Uygulama, her gün belirli bir saatte Takasbank, MKK ve İMKB'ye bağlanmakta ve bir önceki işgününe ait dosyalar sistemimize çekilmektedir. Daha sonra her dosya üzerinde çeşitli hesaplamalar yapılmakta ve günlük istatistiksel bilgiler veri tabanına yazılmaktadır. Tüm bu işlemler kullanıcı müdahalesi olmadan otomatik olarak gerçekleştirilmektedir. Kullanıcılar yazılımı açtıklarında, hem işlenmemiş verileri, hem de sınırlamaları aşan aracı kuruluşları tarih bazlı görebilmekte, bu verileri MS-Excel'e gönderebilmekte veya yazıcıdan çıktısını alabilmektedirler.

5.13.1.6 Sermaye Yeterliliği Platformu

Sermaye Yeterliliği Platformu (Seryet), aracı kuruluşların, portföy yönetim şirketlerinin ve bankaların mali yapılarını güçlendirmeye yönelik bir sistem olarak düşünülmüştür.

Sermaye Yeterliliği Platformu temel olarak kurumların mali durumlarını gösteren bir projedir. Amaç kurumların Kurulumuz tarafından tebliğ edilen kıstaslara uymalarını, mali yapılarının güçlendirilerek risk pozisyonlarının azaltılmasını ve böylece yatırımcıların daha güvenli bir kurumla çalışmalarını sağlamaktır. Kurumlar tarafından Kurulumuza gönderilen Seryet tabloları üzerinde yapılan çalışmalar sonucunda üretilen rapor ve tablolar ilgili Dairelerin denetim ve izleme çalışmalarında önemli bir yer tutmaktadır.

5.13.1.7 SPK İnternet Medya Analiz Sistemi

SPK İnternet Medya Analiz Sistemi ile Kurulumuzu ilgilendiren ve internet medyasında yer alan konuların internet üzerinden sistematik bir şekilde takip edilmesi, elde edilen bilgilerin Kurulun denetim faaliyetlerinde kullanılması amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda, gerek gazetelerin internet sayfaları gerekse sadece internet üzerinden yayın yapmakta olan haber ve borsa siteleri hazırlanan yazılım ile sistematik olarak incelenmektedir. Belirlenmiş olan anahtar kelimelerin ilgili web sayfalarında bulunması durumunda bu sayfalar sisteme kaydedilerek ilgili uzmanlara hazırlanan bir yazılım ile inceleme imkanı sunulmaktadır.

5.13.1.8 Elektronik Arşiv Platformu

Kurulumuz bünyesinde üretilen bilgi ve belgelere bilgisayar ortamında ortak bir erişim platformu oluşturmak ve arşiv dokümanlarının elektronik ortama aktarılmasını sağlamak amacıyla başlatılan bir projedir. Tüm bilgi ve belgelerin elektronik ortamda tutulacağı bu proje ile ofis işlemlerinin hızlandırılması ve iş veriminin artırılması hedeflenmektedir.

Oluşturulacak sistemin Kurulun tüm birimleri tarafından kullanılması hedeflenmiştir. Projede ilk önce tüm birimler ile analiz çalışmaları yapılmış, birimlerin elektronik arşiv platformundan beklentileri belirlenmiştir. Analiz çalışmalarına göre fonksiyonları belirlenen sistemin tasarımı gerçekleştirilmiş ve sistem Kurul genelinde kullanıma alınmıştır.

5.13.1.9 İş Takip Sistemi

İş Takip sistemi, her Daire içinde işlerin ve evrakların paylaşımı ve bunların geçirdiği süreçlerin elektronik olarak takibinin yapılması amacıyla geliştirilmiştir. Bu sistem ile, her çalışanın üzerindeki iş yükü, belli bir zaman aralığında bitirdiği işler ve devam eden işlerin hangi aşamada olduğu elektronik olarak takip edilebilmekte ve Daire içinde işlerin paylaşılması esnasında bu kriterler gözönüne alınabilmektedir.

5.13.2. Geliştirme Aşamasındaki Projeler

Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesinin bazı projeleri 2006 ve daha önceki yıllarda başlamış ve halen geliştirme çalışmaları devam etmektedir. Aşağıdaki bölümde bu projelerle ilgili 2006 yılında gerçekleştirilen faaliyetler belirtilmiştir.

5.13.2.1 Gözetim Platformu

Kurulumuz ile İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) tarafından ortaklaşa yürütülen Gözetim Platformunun amacı İMKB hisse senedi piyasasının gerçek zamanlı olarak izlenmesi ve normal dışı durumların tespit edilmesidir.

Bu kapsamda geliştirilen Gözetim Platformunun uyarı modülü, İMKB hisse senedi piyasasındaki emir ve işlem bilgilerini gerçek zamanlı olarak işleyen 32 adet uyarıdan oluşmaktadır. Analiz modülü ise uyarı sonrası inceleme yapılmasına olanak tanıyan, önceden tanımlanmış ve grafiklerle desteklenen 300'den fazla analizi içermektedir.

Gözetim Platformu sayesinde hisse senedi piyasasının daha etkin ve hızlı gözetimi ve denetiminin yapılması planlanmaktadır. Bu çerçevede; bugüne kadar uygulanmamış uyarı ve analizlerin uygulanma imkanı bulunacak, daha çok bilgiye hızlı erişim, detaylı analizler yapma imkanı, grafik özellikler sayesinde görselliğin artırılması, rapor ve uyarı takibinde etkinlik, uzmanların uyarı ve sinyal tanımlayabilmesi ve gruplayabilmesi, hisse bazında parametre tanımlama, raporlarda detaylı ve anlaşılır dokümantasyon sağlanmış olacaktır. Piyasa güveninin artırılması ise proje kapsamında hedeflenen en büyük kazanımdır.

Gözetim Platformu çalışmalarına Mayıs 2001'de başlanmıştır. Projenin SPK-İMKB bünyesinde öz kaynaklar kullanılarak gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. Sistemin analiz, tasarım, kodlama ve test çalışmaları bitirilmiştir. Sistem önümüzdeki yıl içerisinde gerçek zamanlı kullanıma açılacaktır.

5.13.2.2 Kamuyu Aydınlatma Platformu

Kurulumuz-İMKB-TÜBİTAK BİLTEN tarafından ortaklaşa yürütülen Kamuyu Aydınlatma Platformu'nun (KAP) amacı, elektronik imza teknolojisi kullanılarak platform kapsamındaki anonim ortaklıklara ve aracı kuruluşlara ait mali tablo, dipnot ve özel durum açıklamalarının İnternet üzerinden toplanmasıdır.

Mali tablo, özel durum açıklamaları ile diğer bildirimlerin izleme ve yönetim işlevinin hatasız ve verimli, kamuyu aydınlatma işlevinin en hızlı, en etkin, en güvenli ve en düşük

maliyetle yapılabilmesi; Kurulumuzun gözetim faaliyetlerine destek olunması; projenin kapsamındadır.

Bu proje ile, gerek mali tablo bildirimleri gerekse özel durum açıklamaları ve diğer bildirimlerin kamuya, tüm kesimlerin erişebileceği noktalarda eş zamanlı açıklanması sağlanmış; sermaye piyasası kurum, kuruluş ve şirketlerinde güvenli ortamda veri iletişimine yönelik alt yapı kurulmuş olacaktır.

İki aşamada yapılması planlanan projenin birinci aşaması Kasım 1999'da başlamış ve Ağustos 2001'de tamamlanmıştır. Birinci aşamanın tüm ilgili şirketlere yaygınlaştırılmasının ve tüm bildirim tiplerinin sisteme girilmesinin öngörüldüğü ikinci aşama ise Ağustos 2002'de başlamış ve 2006 sonunda tamamlanmıştır. Proje dahilindeki şirketler 1 Kasım 2004 tarihi itibarıyla sisteme bildirim göndermeye başlamışlardır. 2007 yılının ilk çeyreğinde kesin kabulün yapılması planlanmaktadır. Kesin kabulün yapılmasının ardından proje gerçek test ortamında denenecek ve devreye alınacaktır.

5.13.2.3 Olağanüstü Durum Merkezi (Disaster Recovery Center)

Her alanda olduğu gibi bilgi teknolojilerinin sermaye piyasalarındaki etkisi de giderek artmaktadır. Bu gelişmelerin paralelinde Türkiye'de de artık teknoloji ve sermaye piyasaları iç içe bulunmaktadır. Kurulumuz açısından sermaye piyasalarında etkin olan başlıca kurum ve kuruluşların operasyonel sürekliliği oldukça önem taşımaktadır. Bugün itibarıyla söz konusu kurumların sürekliliği ancak bilgi teknolojileri açısından süreklilikleri ile sağlanabilecek duruma gelmiştir. Bu doğrultuda bir olağanüstü durum karşısında anılan kurumların asgari ölçüde zaman ve operasyonel süreklilik kaybına uğrayacak şekilde, herhangi bir bilgi kaybı olmaksızın tekrar ayağa kalkabilmeleri için Kurulumuz bünyesinde bir "Olağanüstü Durum Merkezinin (ODM)" kurulması için çalışmalar başlatılmıştır. Bu çalışmalarda Kurulumuzun rolü, ilgili Kurum ve Kuruluşların belirlediği çerçevede ODM için gerekli ve makul altyapıyı kurumlara sağlamaktır.

Bu kapsamda, İMKB, Takasbank, Altın Borsası, Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsası, Merkezi Kayıt Kuruluşu ve Aracı Kuruluşlar Birliğinin bilgi sistemleri konusundaki tüm bilgilerinin (veri, veri yapıları, veri tabanları, kodlar, vb.) Olağanüstü Durum Merkezi olarak Kurulumuzun Ankara'daki Bilgi Sistemleri Merkezinde toplanarak yedeklenmesi amaçlanmaktadır

Çalışma kapsamında, ilgili kurum yetkilileri ile genel ve ikili toplantılar yapılmış, Kurumların ihtiyaç duyduğu yedeklilik seviyeleri ve yazılım/donanım ihtiyaçları belirlenmiş ve iş sürekliliği konularında tecrübeli kuruluşlardan konuya ilişkin danışmanlık hizmetlerinin tanıtıldığı ve tüm sermaye piyasası kurumlarının katıldığı bir dizi toplantı düzenlenmiştir.

Mevcut durum itibarı ile, İMKB'ye ait yedekler periyodik olarak manyetik ortamda (teyp, kartuş vb.) Kurulumuz Ankara Merkez Binasındaki uygun özelliklere sahip kasada saklanmaktadır. Merkezi Kayıt Kuruluşu ve Takasbank gerekli sistemlerini getirmiştir. Bunlardan MKK'nın sistemleri çalışır haldedir, Takasbank'ın sistemleri ise kurulum aşamasındadır. 2006 yılında sermaye piyasası kurumlarının iş sürekliliği planlama çalışmaları devam etmiştir.

5.13.2.4 Uzaktan Veri Alım Projesi

Uzaktan Veri Alım Projesi, 2006 yılının son çeyreğinde başlatılan bir yazılım projesidir. Amaç, Kurulun ilgili kuruluşlar ve şirketlerle olan veri alışverişini daha verimli hale getirmek ve Kurul çalışanları üzerindeki iş yükünü azaltmaktır. Mevcut sisteme göre, sermaye piyasası

kuruluşlarının Kurul tarafından takip edilmesi ve Kurul veritabanlarında saklanması gereken verileri, Kurul çalışanları tarafından sisteme girilmektedir. Bu işlem Kurul çalışanlarına, esas görevi olan gözetim ve denetim işlevlerine daha az zaman ayırmasına sebep olacak bir iş yükü getirmektedir. Bu problemi çözebilmek amacıyla tasarlanan proje ile, bilginin sahibi tarafından sisteme girilmesi, sorumluluğun bilginin sahibine verilmesi, böylece Kurul çalışanlarının iş yükünün azaltılması ve işlemlerin etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir. Proje halen geliştirme aşamasındadır.

5.13.3. Donanım ve Ağ Altyapısı Çalışmaları

Kurulumuz Merkezi, Ağustos 2003'de Ankara'daki yeni binasına taşındığında tüm donanım ve ağ altyapısı günün gereklerine göre yenilenmiştir. Oluşturulan altyapının sürekli işler, güncel ve güvenilir halde tutulması Kurulumuzun operasyonel sürekliliği için bir zorunluluktur. Sistem-Ağ Yönetimi ve Yardım Masası gruplarının faaliyetleri altyapı işlerliğinin sürekliliğini ve güvenilirliğini sağlamaya yöneliktir. Bu kapsamda sözkonusu grupların periyodik olarak sürdürdüğü çalışmalar 2006 yılı içerisinde de devam etmiştir.

5.13.4. Diğer Çalışmalar

Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesinin bünyesinde devam eden diğer çalışmalar aşağıda verilmiştir. İnternet Platformu ve Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi, yapısı itibariyle sürekli geliştirme ve iyileştirme aşamasında olan çalışmalardır.

5.13.4.1 İnternet Platformu

Kurulumuz İnternet sitesinde, Kurulumuzun Türk Sermaye Piyasalarına ilişkin yürütmekte olduğu faaliyetler ile kamuyu bilgilendirme amaçlı konular yayınlanmaktadır. Bu siteye <http://www.spk.gov.tr> adresinden ulaşılmaktadır. Site ayrıca sermaye piyasasında faaliyet gösteren kurum veya kuruluşların veri aktarımı için de kullanılabilir.

Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal İnternet sitesi aşağıdaki konuları içermektedir:

- Sermaye Piyasası Mevzuatı,
- Sermaye piyasası haber ve duyuruları (haftalık ve aylık bültenler, tebliğler, tebliğ taslakları, basın açıklamaları, diğer duyurular),
- Sermaye piyasası kurumları ve şirketler (İMKB, İstanbul Altın Borsası, Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsası Anonim Şirketi, TAKASBANK, Merkezi Kayıt Kuruluşu, Türkiye Sermaye Piyasaları Aracı Kuruluşlar Birliği, halka açık şirketler, aracı kuruluşlar, yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, portföy yönetim şirketleri, bağımsız denetim kuruluşları, derecelendirme kuruluşları, gayrimenkul değerlendirme şirketleri),
- Davalar ve yasaklılar (iflas davaları, suç duyurusu ve ceza davaları, işlem yasaklılar listesi),
- Yatırımcı köşesi (yatırımcıları bilgilendirme amaçlı konular),
- Bilgi edinme başvurusu,
- Yayınlar (araştırma raporları, seminer ve konferanslar, faaliyet raporları),
- İlgili diğer sitelerin (yurtiçi ve yurtdışı) internet adresleri,
- Yatırım fonlarına ilişkin en geniş ve dinamik bilgiler.

Bunların yanı sıra, Kurumsal İnternet sitesinde yer alan üyelik sistemi aracılığı ile, yenilenen haftalık ve aylık bülten, yeni duyurular ve gelişmeler hakkındaki bilgiler üyelere elektronik posta aracılığı ile anında iletilmektedir.

5.13.4.2 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi

Sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışmasını, yatırımcıların hak ve yararlarının korunmasını sağlamak için Kurulumuzun bilgi varlıklarına zamanında, eksiksiz, doğru ve kesintisiz biçimde ulaşması büyük önem taşımaktadır. Bilginin gizliliği, bütünlüğü ve gerektiği zamanda hazır ve hizmette olması Kurulun hizmet kalitesi ve profesyonel imajı ile doğrudan ilgilidir. Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesi yönetimi bilgi güvenliğinin sahip olduğu yaşamsal önemin bilincinde olarak ISO/IEC 27001 standardına uygun Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'ni kurup Türk Standartları Enstitüsü tarafından belgelendirmiştir. Ayrıca sistemin işlerliğini sağlamak ve gözetim ile denetim işlevlerini yürütmek için Bilgi Güvenliği Forumu (BGF) oluşturulmuştur.

Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi, Kurulun bilgi varlıklarını bilinçli ve sistematik olarak koruması ve yönetmesi amacıyla hayata geçirilmiştir. Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi ile, Kurulun sahip olduğu bilgi varlıklarının izinsiz erişime karşı korunduğu, bilginin gizliliğinin sağlandığı, bilginin yetkisiz kişilere kasten veya dikkatsizlik sonucu verilmeyeceği, bilginin bütünlüğünün sağlandığı, gereksinim duyulduğunda bilgiye yetkili kullanıcıların erişebildiği, tüm çalışanlara bilgi güvenliği eğitimi verildiği ve tüm bilgi güvenliği açıkları ve şüphe duyulan zayıf noktaların sorumlu kişilere raporlandığı garanti altına alınır.

5.13.5. Avrupa Birliği Destekli Projeler

Şartnamesi hazırlanmış olan "Sermaye Piyasası Kurulunun Kapasitesinin Artırılması İçin Teknik Yardım" isimli Avrupa Birliği destekli projenin ihalesi 2006 yılı içinde tamamlanmıştır. Yüklenici firma ile ilk toplantı Aralık 2006'da Kurulumuz Ankara binasında yapılmış ve proje çalışmaları başlatılmıştır. Proje üç ana başlıktan oluşmaktadır. Bunların detaylı açıklaması aşağıda verilmektedir.

Stratejik Bilgi Sistemleri Planı

Bu proje ile, Kurulumuzun önümüzdeki üç yıl içindeki Bilgi Teknolojileri stratejisinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Plan kapsamında Kurulun Bilgi Teknolojilerine yönelik vizyonu belirlenecek, buna uygun olarak Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesinin yatırım ihtiyaçları; insan kaynağı, yazılım, donanım ve eğitim bazında tespit edilecektir. Plan kapsamında Sermaye Piyasası kurum ve kuruluşları ile olan ilişkilerin gözden geçirilmesi ve önümüzdeki yıllardaki bilişim operasyonlarının koordinasyonu da ele alınacaktır. Projenin amacı bilgi teknolojilerinin Kurulumuzun tüm birim ve iş alanlarında en uygun ve verimli biçimde kullanılmasını desteklemektir.

İleri Gözetim Projesi

Kurulumuz ve İMKB tarafından ortaklaşa yürütülen "Gözetim Platformu"na ek olarak, bu projede İMKB hisse senedi piyasasındaki normal dışı durumların daha ileri tekniklerle incelenmesi ve gözetim kapasitesinin artırılması hedeflenmektedir. Projenin Avrupa Birliği destekli kısmında fizibilite çalışması yapılacak ve proje fişi hazırlanacaktır.

Elektronik Başvuru ve Veri Toplama Projesi

Bu projenin temel amacı, Kurulumuzun bir şekilde iletişimde bulunduğu ve sermaye piyasalarında faaliyet gösteren şirketlerin Kurul ile olan bilgi alışverişini elektronik imza teknolojisini kullanarak İnternet üzerinden yapmasıdır. Bu kapsamda, şirketler tarafından yapılan her türlü başvurunun İnternet üzerinden yapılması, gönderilecek tüm dokümanların İnternet üzerinden gönderilmesi, Kurul-şirket iletişiminin elektronik ortamda yapılması, ayrıca

şirketler tarafından yapılan bildirimlerin de (ortaklık yapısı, şirket çalışanları v.b.) İnternet üzerinden alınması amaçlanmaktadır. Bu projenin Avrupa Birliği destekli kısmında fizibilite çalışması yapılacak ve proje fişi hazırlanacaktır.

Proje ile zaman, işgücü ve maliyet tasarrufunun sağlanması, işlemlerin daha hızlı yapılması ve hataların azaltılması hedeflenmektedir. Bu projenin hayata geçmesiyle Kurul alışanları üzerindeki operasyonel yük azalacaktır. Ayrıca, bu proje e-devlet uygulamalarına bir örnek teşkil edecektir.

SPK

Sermaye Piyasası Kurulu